

M. A. Akşit Koleksiyonundan/Collection

5

Seçim kavramında muhalefet partisi/görüşleri olursa demokrasi vardır*

*If there is an opposition party/opinion, then election can be noted as democratic**

M. Arif AKŞİT**

**Demokraside, seçim sadece gerçek ve etik olanlar arasında olmalı, mutlaka bir muhalefet yapısı da kendi içinde olsa bile olmalıdır.*

*** Uzman Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediatrik Genetik, emekli,*

İnsanlar farkında veya otomatik olarak devamlı bir tercih içindedirler. Yemek seçimi, su içmesi dabil bir yapıdadırlar.

Genel tercih denilince, gelecek, durum, yapılacaklar akla gelir. Bilinmeyen bir yapıdaki istekler öne çıkmaktadır.

Önemli olan alternatifler üretmek ve bunda da sağlıklı ve bize uygun olanı seçebilmektir. Önemli olan seçenek üretmektir. Bunlar yapılacak olmasa bile bir görüştür. Kısaca kendisine muhalefet etmelidir. Muhalefet etimolojisi, anlamı: aleyhte olma, zıtlık, karşıtlık olsa da bizdeki anlamı, yapılabilecek alternatifler üretmiş olmak, buna göre seçebilmektir.

S evgi boyutu ve insanlıkta olmayan alternatif olamaz. Bilimsel ve seçilebilecek boyutu olabilmelidir.

Burada eğer kendi içinizde bir tercihler oluşturup seçiyorsanız, sizin doğruya ulaşma olasılığımız daha yüksek olacaktır.

Sonuçta olumlu ise örnek, olumsuz ise ibret olarak bir ders olacak, buna göre daha sonra tercihlerin yapılmasını daha kolaylaştıracaktır.

Özet

Seçim kavramında muhalefet partisi/görüşleri olursa demokrasi vardır

Amaç: İşimiz, çalışarak değer ve eser üretmek, insanlıkta olmak ise, bunun amaç ve saiki/güdü olması, etik ilkelerde, doğrulukta yapılması istenir, beklenir ve uygulanır. Düşünce ve alternatifleri olmalıdır ve bu bir politika, uygulama yöntemini ve sonucu da dikkate almamızı gerekli kılar. Birey orantısal temsil değil, kendisi karar verebilmek için, görüş, danışmanlık alabilir. Muhalefet olması, bunun sistematik

olması, partileşmesi de demokrasi açısından önemlidir, seçme olasılığı sağlar, çoğunluğa değil, etik ilkelerde olana uymak önemlidir. Bu konuda Hekimlik Mesleğindeki yapılanmada Makalede sunulmaktadır.

Dayanaklar/Kaynaklar: Yazarın kendi görüşleri olarak, Wikipedia ve Google kaynaklı görüşler aynen sunulmuş ve yorumlanmıştır. Konu politika bilimi temelinde ele alınmıştır.

Genel Yaklaşım: Hekimlik yaklaşımında, tek çözüm kitap ve kaynak değil, bireye özgü yapılanma, bir bakıma terzilik yaparak kişiye uyarılma olmalıdır. Çoğunluk sorumluluğu alamayacağına göre, ancak görüş olarak ele alınabilir, sorumluluk bireydedir.

Sonuç: Politika Bilimi temelinde, görüş ve uygulamanın mutlaka bir muhalefet boyutu olması, alternatif ile ele alınarak, karar verilmesini önemi vurgulanmaktadır.

Yorum: Görüşler ve düşüncelerin farklı ve değişken olması, kararda isabet konusunda etkin, verimlilik sağlayacağı görüşü ile, demokratik yapıda bunun olası olacağı, dikta ise imkansızlığı vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karara muhalefet olması, kararın doğru, etkin olmasını sağlar

Outline

If there is an opposition party/opinion, then election can be noted as democratic

AIM: The notion of working; for making values and arts, being on humanity, main purpose and method for thus aspects, at ethical values and righteous principles for decision, planning and performing. There must be alternatives, ideas, as at politics and aiming to do and the result of them. As a person not a rational vote, verdict and responsibility direct to them, for taken advices and consultations. Opposition and alternatives and systematic political approach, as important in democracy, for selection the righteous one and not as common sense, being on ethical principles is important. Medical Perspective is also in consideration.

Grounding Aspects: The individual decisions of the author, from Wikipedia and Google search, directly given as it is. The subject evaluation is performed grounding to politics perspective.

Introduction: Under Medical Evaluation, there is not one solution, based on references, the structured must tailored and adapted to person, case and disease fact. Common sense, not taken the responsibility, so, it can be only as advise.

Notions: As taken from Political Sciences, there must have an opposition and counter ideas, so leads correct and efficient, effectivity status. This can ve noted only at democracy not at dictorial regulations.

Conclusion: Different ideas and decisions, clarified the verdict.

Key Words: Opposition and evaluation of it, simplifies and clarifies the verdict

Giriş

Seçim denilince olay muhalefet, karşı görüş ötesinde bir organizasyon olarak parti tanımı ile yapılmıştır.

Geçmişimizde önemli olan bir durum örnek verilebilir. Atatürk İzmir Kongre açılışında karma ekonomiden söz etmiştir. Bunun uygulaması için, özel İş Bankası kurulmuş, Devlet buna para aktarmış, bu sermaye olarak 6 kişiye verilmiş, şeker fabrikası kurmaları istenmiş. O dönemde pancar yetişmiyor, traktör kullanımı tam bilinmiyor, pancar sulanmalı, özel dikilmeli, toplanmalı gibi özel durumlar var. Ayrıca ısıl işlem ile çalıştığı için, her beş yılda bir yenilenmelidir. Türkiye kamıştan şekeri daha ucuza almakta ve gümrük vergisi ile de para kazanmaktadır. Bunun daha detayı söylenebilir, eğer başarılı olunmaz ise, bu sermayeyi karşılayacak Bankanın karşılığı yoktur. Başbakan, İnönü, bir konuda en az 15 çözüm bulur,

ideal sekreterdir. Bunları belirten bir tavır alıyor, hatta Mecliste konuşuyor, çünkü sorumlu hissediyor. Cevap olarak ülke kalkınmalı, her açıdan dediğiniz doğru ama biz başarmak zorundayız. Kabul edip, gözleyen ve her aşamasında da öneri sunan kişi. Taktirleri bu nedenle toplamıştır.

Denilmek istenen, bazı durumlarda risk alınır, bu oldukça tehlikeli de olabilir.

İstiklal Savaşında Yüzbaşı olarak Süveyş, Çanakkale ve Anadolu'da savaşan, İzmir'e giren Süvari komutanı olan, Abdullah Dedeme sorduk: biz burada memleketimizi koruyoruz, ölürsek şehit oluruz. Korku ve endişe onlarda, biz siperde bizi görmüyorlar bir kurşun gelip, canlarını alabilir. Bizim ateşimiz tek olduğu için, saptamaları da zordur. Mermiyi komutanları ilk tercih harcıyorduk, hak etmeyene parmağımız tetiğe dokunmadı, besmelesiz ateş etmedik. Çatışma düdüğü ile bitiyor, o zaman da onlara yardım ediyorduk, yararlılarını kaldırıyorduk.

Muhalefet karşı çıkmak değil, alternatifler, seçenekler sunmak ile oluşabilir. Gerekece ve dayanaklar olması ile yaklaşım kabul edilemez. Deprem bir felaket ise, buna karşın bir yapılanma olmalıdır. Kızamık salgının önlenmesi için, aşya karşı isen, bunun bilimsel dayanakları olmalıdır. Keyfilik bilimde olamaz.

Önce işimiz nedir?^{1,2}

İş konusunda birçok şeyler söylenebilir. Burada Kuran temelinde ele alınacaktır. Kuran, doğrudan bize hitap eder, Resul ilettir, bize De ki, sen diye belirtir. Biz gibi üçüncü şahıs kullanması da birçok yorum olsa da bize göre yaratılıştaki doğa ve bilimsel boyut ile yaklaşım yapılmaktadır.

Burada hitap Resul/elçi ötesinde bunu dikkate alan bizler olmaktadır. İnsanlar iç temizliği ile doğrusal, eğitim ile de uyarıcı olmaktadır: 2/119 İnan olsun ki, biz seni hak üzere bir müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Sen, cehennem ehlinde sorgu suale çekilmeyeceksin/cehennem yâranından sen sorumlu değilsin

Hak ve doğruyu iletmek, uyarı yapmak ve bunları müjde olarak sunmak anlaşılmaktadır. Müjde olarak nasıl olabilir?

- Ömrün 2 veya 3 ay kaldı diye belirtiyor ama tedaviden sonuç alınır, 1-2 yıl yaşanabilir. Ailen, arkadaşların ile helalleşebilirsin.
- İflas durumunda olabilirsin, ama şimdiden sermayeyi korumaya alırsan, minimal zararlar kapayabilirsin.
- Gelirini elde ettiklerinle, kâr payı olarak dağıt. %50 kendine, %20 amortisman, yedek olarak, %10 bağış anlamında, %20 personele dağıt. Bir paylaşım yap.
- Her ay 100 adet ekmeği askıda eklemek tutarsan, Fırıncı ve diğerlerin bağışları ile, 300 adede çıkar. Amaç örnek ve uygulama tanımlamaktır.
- Toplumda birlikte çalıştıkların ile ayda bir çay sohbeti yapmak, serbest ve hür konuşmak ile bir etki, iletişim ve ilişkileri kuvvetlendirirsin.

Bunlar arttırılabilir. Temel işimiz, sevgi temelinde insanlıkta olarak, etik ilkelerde bulunarak, çalışmak ve çalışarak eser ve değer üretmek olmalıdır.

Konu ise duruma göre değişir.

Sonra Hedef ve Yöntem seçilmelidir

Bir işi yapmak için önce işi seçmeniz gerekir. Yemek, yemek istiyorsanız, bunu açlık ile saptayıp sonra ne yiyeceğinize karar vermelisiniz.

Şehir Latince Polis demek, bu şehre gidilecek yol da patika, politika demektir. Türkçe de tarikat, tarik, yol demektir. Kısaca gidilecek yoldur.

Seçimlerde hedef ve yöntem doğruluk boyutu olmaktadır. Bu konuda Kaynaklara bakılacaktır. Ayrıca metot olarak etik kavramı da irdelenecektir.

Doğruluk (felsefe), Wikipedia³

Doğruluk, hakikat olarak da kullanılan [felsefe](#) terimi ya da *kategori*. Felsefenin bütün gelişim aşamalarında, felsefe içi tartışmalarda ve tanımlamalarda belirleyici bir konu başlığı olarak yer almıştır. Dolayısıyla genel bir tanımı olmaktan çok, her felsefe eğiliminde ya da okulunda farklı şekillerde tanımlanışları söz konusudur. Yine de genel bir tanımlama yapılacak olursa, *Doğruluk* ya da [Hakikat](#), Gerçek'ten ya da [gerçeklik](#)'ten ayrı olarak belli bir gerçekliğin düşünsel ya da zihinsel olarak [temsil](#) edilmesi ve temsilin gerçekliğe uygun olması halidir diyebiliriz. Bu son derece sorunlu bir tanımlamadır söz konusu felsefe-içi tartışma bağlamında; özellikle de günümüz felsefe tartışmalarının ya da bu tartışmaların sonuçlarının boyutları dolayısıyla.

Her felsefe eğilimi ya da akımı belli bir epistemolojik model kullanmakta ve dolayısıyla Doğruluk kategorisi buna göre farklı niteliklerde ele alınıp değerlendirilmektedir.

Çok genel olarak, doğruluğun, felsefe bağlamında [epistemolojik](#) ve [ontolojik](#) olmak üzere iki ayrı bağlamda ele alındığını belirtmek mümkündür.

Epistemolojik olarak doğruluk, bilgi etkinliğinin temel bir kavramıdır ve bilgiyi bilgi olmayan biçimlerden ayırmak üzere kullanılır. Doğrulanabilir ya da yanlışlanabilir olan bilgi düzleminde ele alınır. Doğruluk, doğrulanabilir bilginin kuramsal ifadesidir. Buna göre doğruluk var olana dair bildirimde bulunan özneyle birlikte mümkündür. Özne-nesne ilişkisi bağlamında yer alan ve öznenin nesneyi bilişinin niteliğini belirten bir kategoridir. *Ontolojik* doğruluk kavramı ise, doğruluğu varlığın özüyle özdeş olma hali olarak ele almak anlamına gelir. Burada bilginin doğruluğunun bir özne-nesne ilişkisi sorunu değil *varlığın özüyle* ilgili olduğu varsayılır.

Doğruluğun bir *uygunluk* hali mi, bir *tutarlılık* konusu mu, yoksa bir *uzlaşım* sorunu mu olduğu üzerine önemli kuramsal tartışmalar Platon'dan beri süregelmektedir ve [postmodern durum](#) içinde bu tartışmalar yön değiştirmiş ve yeni bir boyut kazanmıştır. Genelgeçer bir tanımın ötesinde, [Felsefe tarihi](#) içinde epistemolojik alandaki gelişmenin ayrıntılı bir dokümantasyonu ortaya konulmaksızın yeterli bir *doğruluk* ya da *hâkikat* tanımına ulaşmak olanaklı değildir.

Yorum

Öncelikle doğru nedir kavramı soyut olarak farklı algıları kapsamaktadır. Bu açıdan temel olan nimet verilen, insanı mutlu eden, barışa yönelik iyilik ve güzellikler olarak tanımlansa bile, yine sorulur doğru ve doğruluk nedir?

Doğruluk, felsefik anlamda, gerçeklilik, hakikat ve zihinsel temsil edilmesini kapsamaktadır. Sıklıkla sonuç boyutunda ele alındığı anlaşılmaktadır.

Bilinmelidir ki, ideal ulaşılamayan, ulaşılmayacak bir seviyedir. Bunu elde edemedim demek, bir yanlış boyutudur, çünkü ulaşılamaz. Elde edilen ideal değil, istenilendir.

Epistemolojik olarak, doğruluk, bilginin bir kavramı, etkinliğin temel unsurudur. Bilgide olup, gerçek, hakikat olan ile hayal unsurlarını ayırmak için kullanılır.

Ontolojik olarak, doğru varlığı ile özdeş olan, bir obje veya süreyi kapsayan durumdur. Varlığın özü ile ilgilidir.

Doğruluk konusu,

1)--*Uygunluk hali mi?* Hekimlikte hastalığa göre değil, hastalığın bireye yaptığına göre ilaç verilir. Doz, uygulama buna göredir. Her ilaç yoksa zehirdir.

2)--*Tutarlılık konusu mu?* Etkin, verimli ve uygulanabilir olması gerekirken, gribal enfeksiyonda antibiyotik gerekmesi, eğer sekonder fırsatçı mikrop varsa evet, yoksa istirahat en önemlisi olur. Tutarlılık hasta, klinik ve izleme göre yapılır.

3)--*Uzlaşım sorunu mudur?* Bilimsel bu karar verilir ama izlem şarttır, bu kararın kişiye uygunluğu, bir bakıma uzlaşısına bakılmalıdır.

Burada tercihlerde etik olanı seçme yaklaşımı olarak irdelenmektedir.

Etik, Wikipedia⁴

Etik veya **ahlak felsefesi** doğru davranışlarda bulunmak, doğru bir insan olmak ve insani değerler hakkında düşünme pratiğidir. Etik sözcüğü [Yunanca](#) "kişilik, karakter" anlamına gelen "[ethos](#)" sözcüğünden türemiştir.

Her ne kadar birbirlerinin yerine kullanılsalar da ahlak ve etik farklı kavramlar olarak değerlendirilebilir. Etik daha çok felsefenin bir alanı olarak doğru bir biçimde yaşamaya dair yapılan tartışmaları ve bu alanda geliştirilmiş iddiaları kapsarken, ahlak toplumsal kabuller, gelenekler, varsayımlar, kurallar ve yasalar üzerine kuruludur. Elbette bu kavramlara dair tartışmalar birbirlerine dair iddialarda bulunmaktadır.

Etik farklı disiplinlerdeki pek çok konuyu ve tartışmayı kapsamaktadır. [Antropoloji](#), [ekonomi](#), [politika](#) (siyaset), [sosyoloji](#), [hukuk](#), [kriminoloji](#), [psikoloji](#), [biyoloji](#), [ekoloji](#) gibi daha pek çok alanda devam eden etik tartışmalar bu alanlara temel teşkil etmektedir. Etik evrensel değerleri konu edindiği için insanın bütün pratiklerini içerebilen yargılar ve doğrularla ilgilenir. İyi, kötü, doğru, yanlış, adalet, suç, değer, erdem, vicdan, gibi kavramları temel alan etik farklı alt dallara ayrılmaktadır.

Tarihsel gelişimi ve farklı ahlak anlayışları

Her ne kadar etik anlayışının tam olarak ne zaman başladığı bilinmese de Dünya'nın farklı yerlerinde birçok farklı toplulukta çok eski çağlardan beri ahlaki anlayışının var olduğu bilinmektedir. Dinler târihi, felsefe tarihiyle antropolojik ve arkeolojik bulgular bunu kanıtlar nitelikte ilgiye dayalıydı. Sokrates'in etik düşüncesi bilgiye dayalı etik düşüncelerinin ilk örneklerindedir.

[Platon](#), etik sorunlarını devlet ve toplum kavramlarıyla birlikte ele almıştır; bireysel etikten ziyade toplumsal etik üzerine yoğunlaşmıştır. Platon'un etik anlayışı da çoğu Yunan filozofu gibi soylulara, köle olmayan özgür yurttaşlara yöneliktir. Ona göre toplumun çoğunu oluşturan kitle ahlâklı olma, erdem edinme gibi yeteneklerden yoksundu. Bu nedenle bu toplumsal etikte sınıflar arasında bir *ahlâksal bağ* olduğu söylenemez.

[Aristoteles](#)'in etik anlayışı da yine yoğun toplumsal unsurlar barındırmış, dönemin târihsel ve toplumsal gelişmelerinden de büyük oranda etkilenmiştir. Aristoteles'in etik anlayışındaki en önemli noktalardan biri onun *zoon politikon* kavramıdır. Zoon politikon özgür insandır, toplumsal (sosyal) insandır. Bu, "insan" varlığının toplumsal oluşunun kabulü açısından ilk adımdı. Aslında Aristoteles de kölelerin diğer vatandaşlarla bir tutulamayacağı fikrindeydi, köleler birer cansız nesneden farksızdılar ona göre de yine de teorik *zoon politikon* tanımı etiğin tarihsel gelişimi açısından önemlidir. Özünde erdem sahibi olabilme yetisine sahip insan, vasat olursa ideal etik seviyeye ulaşır. İki uç kötü davranışın ortası, vasatı, erdemdir. Örneğin kendini çok küçük görmeyle kendini çok büyük görme arasındaki orta nokta, erdemli olan durumdur.

Etik konusundaki fikirleriyle daha farklı bir anlayış ortaya çıkaran ve adından çok söz ettiren bir başka Antik Çağ filozofu da [Epiküros](#)'tur. Epiküros'un [Ateist](#) etik anlayışında, insanlığın amacı hazza ulaşmaktır. Her ne kadar genelde farklı zannedilse de Epiküros'un haz kavramı bedensel hazdan öte acının yokluğudur. Mutluluk kişinin acı, ıstırap, sefalet ve elemenden kurtulmuş olduğu durumdur. Acıdan kurtulmak için önerilen hayat tarzı ise sosyal yaşamdan uzak, münzevi ve sade bir hayat tarzıdır. Epiküros'un düşüncesinde insan sosyal bir varlık değildir, sosyal bağları onun doğasından gelen doğal oluşumlar değildir.

[Antik Çağ](#)'dan sonra [Hristiyanlığın](#) Batı'daki yükselişle kaynağı ebedi ve ilâhî olan bir etik anlayışı yükselişe geçmiştir. Bu dönemdeki en önemli etik anlayışlarından biri [Aquino Thomas](#)'ın etik anlayışıdır. Bu anlayışta [Skolastik felsefenin](#) etik anlayışıyla [Hristiyan](#) ahlâk ve erdem görüşleri bir araya gelir. [Akılcı](#) bir etik anlayışı olan bu anlayışta irade konusu da irdelenir. Akla dayanan özgür bir irade fikri mevcuttur, akli olumlu davranışlar mümkündür, kişi iyiyi seçerek mutluluğa erişme şansına sahiptir, fakat son noktada gerçek ve nihai mutluluğa ancak [Tanrı](#)'nın istemesiyle kavuşulabilir. Bundan sonra uzun bir süre etik sadece Tanrı kaynaklı görüşlere yer vermiştir.

15. yüzyıldan başlayarak bu Tanrı ve din merkezli etik anlayışından kaymalar görülmeye başlar. Örneğin [Campanella](#)'nın ütopyik eseri [Günes Ülkesi](#) dinî etikten öte etikle günlük bireysel ve sosyal davranışlar arasındaki bağlar vurgulanır. [Giordano Bruno](#) [dogmatik](#) din etiğine karşı çıkan isimlerdendir. Daha sonraki dönemlerde birçok yazar ve düşünürün eserlerinde din ve dogmadan soyutlanmış, kaynağı zaman zaman halâ ilâhî olsa da pratikte [ilâhiyattan](#) uzaklaşmış, akla dayanan etik anlayışı tekrar yükselişe geçmiştir. [Montaigne](#) ve Charron'un çalışmalarında bunun izleri bulunabilir.

Bu dönemin sonlarında felsefi açıdan yerini genişleten İngiliz ampirik düşüncesi etik anlayışlarını da etkiler. [Thomas Hobbes](#) geleneksel etik görüşlerine aykırı, [materyalist](#) felsefesiyle uyumlu bir etik anlayışına sahiptir. Bireyin öncelikli hedefi kendi varlığını korumak ve sürdürmektir, bencillik insanın doğasında vardır, bu bireysel bencilliğin toplumun çıkarlarıyla örtüşmesi olumlu sonuçlar doğurur bu sebeple bireysel bencillikle toplumun çıkarının örtüşmediği noktalar erdemlerdir. Bireyin bencil yönelimiyle toplumun çıkarının örtüşmediği ve hatta toplumun çıkarının zarar gördüğü davranışlara kötü davranışlardır.

Doğu felsefelerindeki erdem ve ahlâk anlayışına benzer unsurlar taşıyan bir etik anlayışı da ünlü filozof [Spinoza](#) tarafından ortaya atılmıştır. Bu anlayışta kişi doğal durumunda tutkularının esiridir, aklının yardımıyla bu esareten kurtulabilir. Bu sebeple akli davranmakla ahlâkî davranmak aslında aynıdır. Bilgi vurgusu taşıyan bir etik fikrine sahip olmuş bir başka ünlü filozof [John Locke](#)'dir. Ampirik felsefesinden hareketle ahlâkî olguların da deneyimlerin ürünü olduğunu ortaya koymuştur.

Bir diğer ünlü filozof [Kant](#) ise etiği davranış, eylem ve tutkuların bulunduğu düzlemde değil fenomenlerin ötesindeki düzlemde tanımlar. Kant'ın etik üzerine tanınmış eserleri bulunur; *Pratik Aklın Eleştirisi* ve *Törelere Metafizik* gibi. Alman filozof [Feuerbach](#) ise materyalist bir etik anlayışı ortaya koyar. Hümanist vurgular da taşıyan bu anlayışta birey yaşayışı ve ilerlemesi için diğer birey (ler)le ilişkiye girmek zorundadır ve bu (sosyal) ilişkiyle *ahlâk* oluşur. Sosyal ilişkilerin olduğu her durumda ahlâk da olur. Feuerbach'ın felsefî *bencillik* tanımı bu etik düşünceye farklı bir açı da katar; bireyin mutluluğu için çabalamasını bencillik olarak kabul etmez ve bireyle genelin çıkarlarının uyumunu garanti edecek *genel bir sevgiyi* tanımlar.

Alman filozof [Schopenhauer](#) ise çok daha karamsar bir etik görüşünü benimsemiştir. Var olmanın, yaşamının acıdan ibaret olduğunu savunur; insan istemlerinin esiridir. Bu etik görüşü çeşitli Doğu felsefelerine ve etik görüşlerine büyük benzerlik taşır. Bu etik anlayışından çok daha farklı ve genel düşünceye karşı devrim niteliği taşıyan etik anlayışı ise ünlü Alman filozof [Nietzsche](#)'nin etik anlayışıdır. Felsefesindeki *güç* kavramı üzerin inşa ettiği etik anlayışında, çoğu etik anlayışında *erdem* olarak nitelenen birçok davranış *güçsüz* ve dolayısıyla da *olumsuz* olarak nitelendirilmiştir. Nietzsche'nin *üstün insanı* birçok etik anlayışta *ahlâkî* olarak tanımlanabilecek şekilde değildir. Nietzsche'nin ortaya koyduğu *ahlâk* ve *erdem*, geleneksel ahlâkî standartların, *iyiyle kötünün* ötesindedir. *İyi* bireyin gücüne güç katan şey, *kötü* ise onu güçsüz kılan şeydir. Kısacası Nietzsche'nin etik anlayışı ortaya attığı *güç* kavramı temellidir.

Uygulamalı etik

Uygulamalı etiğin bir şekli, normatif etik teorilerinin belirli (spesifik) tartışmalı meselelere uygulanmasıdır. Bu durumlarda, etikçi savunulabilir bir teorik yapı benimser ve sonra teoriyi uygulayarak normatif tavsiyeler türetir.

Fakat, çoğu kişiler ve durumlar, özellikle de geleneksel dindarlar ve hukukçular, bu yaklaşımı ya kabul edilmiş dini doktrine karşı bulur ya da var olan yasa ve mahkeme kararlarına uymadığı için uygulanamaz ve pratikten yoksun bulurlar. Bunun dışında uygulamalı etikte kullanılan farklı yöntem ve yaklaşımlar da vardır. Bu yöntem ve yaklaşımlara [safsatalar](#) (veya *safsatacilık*) örnek olarak verilebilir.

Her ne kadar uygulamaları etikte incelenen soruların çoğu kamu politikasını içerse ve doğrudan kamusallaşmış uygulama ve olaylara dair olsa da uygulamalı etik başlığı altında farklı sorular da incelenebilir. Örnek vermek gerekirse: "Yalan söylemek her zaman yanlış mıdır? Eğer değilse, hangi zamanlarda izin verilebilir?" Bu tip etik hükümleri oluşturmak her türlü normdan önceliklidir.

Uygulamalı etiğin farklı uzmanlıklardaki etik sorunları inceleyen bazı alt dalları (disiplin) mevcuttur, örneğin: iş etiği, tıbbi etik, mühendislik etiği ve yasal etik gibi. Her alt bu uzmanlıkların etik kuralları içerisinde ortaya çıkan yaygın meseleleri karakterize eder ve bunların kamuya olan sorumluluklarını tanımlar.

- Kürtaj, yasal ve ahlâkî meseleler
- [Hayvan hakları](#)
- [Biyoetik](#)
- Meslek etiği
- Kriminal adalet
- Çevresel etik
- [Feminizm](#)
- [Eşcinsel hakları](#)
- [İnsan hakları](#)
- Gazetecilik etiği
- [Tıbbi etik](#)
- Faydacı etik
- Faydacı biyoetik

Dinî etik

Dinî etik, gerek uygulamalı etik gerekse (genel) geleneksel dinî etik başlığı altında incelenebilen bir etik perspektifi ve anlayışıdır. Bu tutumda, etiğin temelleri dinidir. Dinlerdeki [ahlâk](#) kavramının çeşitliliği ve dinlerin çeşitliliği nedeniyle, dinî etik kavramı da ayrıntılar açısından farklılık ve çeşitlilik gösterir.

Erdemler etiği

Erdemler etiği insanın nasıl birisi olması gerektiğini söylemeye çalışır. Erdemler etiği ilk olarak Eski Yunan'da ortaya çıkmıştır. [Platon](#)'un Symposium'unda insanların sahip olması gereken dört erdem olarak Basiret, [Adalet](#), [Cesaret](#) ve [İtidal](#) gösterilmiştir. [Aristoteles](#) erdemleri ahlâkî ve akli olarak ikiye ayırmıştır.

Dokuz aklı erdemin en üstünde sophia yani teorik hikmet ve phronesis yani pratik hikmet gelmektedir. Aristoteles de ahlâkî erdemler olarak basiret, adalet, cesaret ve itidali verir. Aristoteles'e göre her ahlâkî erdem her iki uçtaki kusurun ortalamasıdır. Örneğin cesaret erdemi, korkaklık ve deli cesareti gibi kusurların ortasında yer alır.

Felsefe açısından etik

[Felsefe](#) etiği bütünlük içinde inceler. Felsefe etik kavramının olup olmadığı, etik kavramının evrensel olup olmadığı iyi ve kötünün ne olduğu, herkesçe kabul edilen evrensel [ahlak](#) yasasının olup olmadığı gibi sorulara kendi içinde tutarlı ve çelişkisiz açıklamalar yapar.

Felsefe açısından temel etik kavramları

Özgürlük

Bireyin engellenmiş olmaması durumudur. Başka bir tanımda ise bireyi kısıtlayan iç ve dış etkilerin olmaması durumu özgürlük olarak tanımlanmıştır. Etik açısından özgürlük ise bireyin iyi ve kötüyü birbirinden ayırt edebilme yeteneğine sahip olmasıdır.

İyi-kötü

Felsefe 'de insanın ahlaki değeri olan davranışlarda bulunmasına iyi, ahlaki değeri olmayan davranışlarda bulunmasına ise kötü olarak nitelendirilmiştir.

Sorumluluk

Felsefe 'de kişinin kendi yetki alanlarına giren, üzerine görev olarak verilen değerleri yerine getirmesine denir.

Erdem

Felsefe 'ye göre iyi olan her şey erdemdir. İnsan iradesinin ahlaki açıdan iyiye yönelmesi de erdem olarak nitelendirilmiştir.

Ahlaki eylem

Bireyin uyulması gereken genel geçer ahlak kurallarına uygun davranışlar göstermesidir.

Etik felsefesinde temel teoriler

Evrensel ahlak yasasını reddedenler	Evrensel ahlak yasasını kabul eden görüşler
Egoizm Temsilcileri: Hobbes , Stirner	Öznel temele dayandıranlar Temsilcileri: Bentham , Bergson , Mill
Hedonizm Temsilcileri: Aristippos , Epikür	Nesnel temele dayandıranlar Temsilcileri: Sokrates , Platon , Farabi , Spinoza , Kant
Anarsizm Temsilcileri: Friedrich Nietzsche , Sartre	Din ile temellendirenler Temsilcileri: Yunus Emre , Mevlâna , Sühreverdi
Utilitarizm Temsilcileri: W.James , John Dewey	

Yorum

Etik, Felsefenin bir alt dalıdır. Hukuk, haklar denilerek, konu olarak suç ve ceza kavramındadır. Etik ise doğru nedir sorgusundadır. Ahlak bir toplumsal kuraldır, etik bu açıdan ahlak felsefesi denilmektedir.

Temelde etik 4 bölüme ayrılabilir. Doğru bazı uzmanlar tarafından oluşturulmuş ilkeler iken, "Doğru ne yapmalıyım" yaklaşımı da bizim boyutumuzu ayarlamaktadır.

Burada kalıp değil, bireye göre bir düzenleme olmalı, bunu yapan, rızası ile uygulayan ve sorumluluk alan da kendisidir.

Uygunluk değil, bireyin gerekçesi, dayanaklarına bakılmalı, haddi aşmayan, zarar oluşturmayan, amacı barışa yönelik, iyilik güzellikleri paylaşım olan durumlar olarak paylaşılmalı, örnek olmalıdır.

Bunlar sadece bir durum değil, tüm yaşamı oluşturan bir kararlar yumağı olmalıdır.

Karakter anlamında kelime olan etik, aynı yaklaşımda bizde de tanımlanmaktadır. Kılık kıyafet tanımında da belirtilen kılık, etik anlamını taşıdığı da söylenir. Elbette, doğru ve uygun anlamını taşımaktadır.

Felsefe dalı olarak, doğru bir biçimde yaşamaya dair boyutları tanımlar. Kurallar temeldir, yasak denilse de tam anlamda yasak değil, yapılmamalı şeklinde öğütlerdir.

Tarihsel önce toplumsal etik iken, sonra bireysel boyuta kaymıştır.

Konumuz tarihsel irdelemeyi kapsamadığı için burada sadece okunması için sunulmaktadır

Uygulamalı etik temel yaklaşım yapılan boyutlar arasındadır. Ancak Hukuk, örneğin ötenazide olduğu gibi, bunu yasak kapsamına alıp, suç olarak tanımlarken, etik yapıma ilkelerini sunmaktadır. Ek olarak da savcılık konuya suç olarak bakmamalı vurgusunu Groningen Protokolünde olduğu gibi eklemektedir. Yasalarımıza göre suç olduğu ayrıca vurgulanmalıdır.

İslam dini Kuran temelinde öğüt ve öneriler varken, toplum bunu kurallar olarak zorunluluk taşımıştır. Örneğin domuz haram iken, zorda kalmak ve haddi aşmamak ve helal kabul etmemek koşulu üzere yenilebilir demektir. Bunu kamı Vicdanı ve Ortak Akıl diyerek haram kesin denilmektedir.

Etik ilkeler Uluslararası ilkeler olarak ele alınmalıdır.

Bireyin özgürlüğü, civil liberties kişinin iyi tanımı ile kötüyü ayırması ile sorumluluğu almasıdır. Civil kelime anlamı olarak vatandaşlık boyutu olsa da bu Makalede birey hakları olarak daha geniş yorumlanmaktadır.

İç ve dış etkileşimleri de gönül ve akıl ile ayırımını yaparak, etik ilkelerde olmalıdır.

Kötü konusu hukuk ilgilendirmekte ise de burada genel yaklaşım, ahlaki, etik değeri olmayanlardan kaçınmak ve yapamamaktır.

Bir başka şekilde bakılırsa ibretlik durum en iyi derstir.

Kişinin kendi kararında olanlar sorumluluk kapsamındadır.

Buna karşın insan olması nedeniyle elinden gelmese bile uyarıyı, tehlike yaklaşımı, zarar olasılığı varsa da yapmalıdır. Suçu görürse de ihbar etmelidir.

İyi olan her boyut yapılması bir erdemdir ve paylaşılmalı ve yayılmalıdır.

Bazı yaklaşımlar belirli haddi tanımlamalı, aşırı olmamalı ve bireyin talebi ile dengelenmelidir. Bu açıdan dengeyi sağlamayan ne olursa olsun, fazla yiyecek bile şişmanlık yapar gibi, zarar bir yapıya göredir.

Etik Felsefesindeki teoriler, tablolardaki tanımların açıklaması ile verilmektedir.

Bazı yaklaşımlar kabul ve ret denilse de bize göre yaklaşımı önemlidir.

Egoizm , reddedilmektedir AMA kişiliğin korunması, ezilmemesi boyutu olursa uygundur.	Öznel temele dayanması ile kabul görür.
Hedonizm : Mutlu olmak, mesut ve memnuniyet temelinde olmak bir hedeftir ama doğrusal olmalıdır	Sadece kendisi değil, karşı ve ortak bir paylaşım ile mutluluk yaratması olumludur.
Anarşizm : Özel mülkiyeti baskı sanan ve ortadan kaldırma eylemleri, gerekçesiz boyutlardır.	Hak edilmeyen ne olursa olsun, kabul görmemelidir, aksi ise karşı çıkılmaz.
Yararcılık : Yararı yaşam ilkesi yapan, yararlı olanı iyi ve doğru sayan geçerli olamaz.	Yararın bir bilimsel boyutu, kişi ve toplum boyutu vardır. Alkol zararlı, yararlı değildir.

Düşünce Oluşturma ve Alternatifler

Bir konu hakkında düşünürken, öncelikle düşüncenin yapısı ortaya konularak, daha sonra da alternatiflerin seçimi öngörülebilir.

Öncelikle Düşünce Oluşturma konusuna eğinilmelidir.

DÜŞÜNME BİÇİMLERİ (BECERİLERİ) (<https://www.google.com/search?q=alternatif>)⁵

1. *Analitik Düşünme*: Analitik düşünme bir durumu küçük parçalara yırarak anlamayı ya da durumun rastgele bir noktasından adım, adım ilerliyerek, ilişkili noktaların izini sürmeyi ifade eder.

Analiz ve Sentez: Bir konu, öncelikle tüm öğelerine bakılmalı ve bunların sonra sentezlenmesi gerekir. Kültürel parametreler olarak: aile, kültürel kaynaklar, çevre, yönetim (inanış, devler, yargı), insan, sağlık ve teknoloji ile ayrı analiz edilerek sonra bireysel algı üzerinde sentezlenir.

2. **Bütünleştirici (Birleştirici) Düşünme:** Bir problem durumunun birden fazla değişkeni (alt problemi) barındırdığını ve dolayısıyla bir problemin birden fazla çözüm yolunun bir araya getirilip birleştirilmesiyle çözülebileceğini kavramaktır. Soyut işlemler döneminde geliştirilir.

Analiz ve Sentez: Her öğe incelendikten sonra, sonuç kısmı, sentezi kapsar. Tüm bunlar bir kültürel görüş olsa bile, insancıl değildir ve bireye bağlamaz bir sentez kararı olabilir.

3. **Eleştirel Düşünme:** *Eleştirel düşünme, bir problemi bilimsel, kültürel ve sosyal ölçütlere göre tutarlılık ve geçerlik bakımlarından yargılama ve değerlendirmede işe koşulan tavır, bilgi ve beceri süreçlerinin tümüdür.*

İrdeleme: Bir konu genellikle çoğunluk kararı olabilir ama İnsan Haklarına uymaması ile bu eleştirilir ve gerekçe, dayanak ile kabul edilemez.

4. **Lateral Düşünme:** *Kişilerin sorunlara farklı yönlerden bakabilmeyi ve geniş düşünebilmeyi öğrenmelerini sağlamayı amaçlayan düşünme biçimidir. Lateral düşünce, klasik düşünce kalıplarının dışına çıkmaktır.*

Farklı ve alternatif yaklaşım: Bir konuda bilimsel olunmalıdır, alternatif tedaviden kasıt Plasebo ile yapılan yaklaşım değildir. Tansiyonu yüksek olana, kalsiyum kanal blokörü olarak kullanılandan başkasını önermemektir.

5. **İraksak Düşünme:** *Ortak düşünce ve fikirden yola çıkarak farklı fikir ve düşüncelere ulaşmaya dayalı düşünme biçimidir.*

Bir konu bize diğerini hatırlatabilir: Filistin ve İsrail konusu konuşulurken, kendi ülkemizde ne kadar birey hakları yapıldığı, hukuki korunduğu gündeme gelebilir ve tümünden bir değerlendirme konusu olabilmektedir.

6. **Empatik Düşünme:** *Kendini ötekinin, başkasının, diğerinin yerine koyarak karşısındakinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışılan düşünme şekli olarak tanımlanabilir.*

Eş duyu/Duygudaşlık: Latince 'deki "iç, içine, içinde" anlamına gelen "em" ön eki ile Grekçe 'deki "duygu, acı, ıstırap, algılama" anlamına gelen "patheia" sözcüğünden türetilmiştir. Hekim olarak tadını bilmediğim bir ilacı, şurubu çocuklara önermedim. Torun orman meyvelisini istediği için 5 eczana dolaşıp, arayıp aldım.

7. **Yakınsak Düşünme:** *Farklı düşüncelerin dayandığı ortak düşünceyi (noktayı) bulmaya dayalı zihinsel etkinliklerdir.*

Ortak düşünce: Bir konuda nasıl böyle düşünüyorlar demek için, onun dayanaklarına ve gerekçelerine bakılmalıdır. Büyüye inanmayın diye Kuran varken, insanlar büyü önlemek için nasıl dua etmeyi düşünürler derken, bazı tarikat ve uydurma sözlerle, buna inandırmak istenmekte, kısaca bir yere, kurala bağlanmaya çalışılmaktadır.

8. **Meta-bilişsel Düşünme:** *Üst biliş kavramı ilk olarak Flavell tarafından kullanılmıştır. Bireyin kendi bilişsel süreçleri hakkında bilgisine ve bu bilginin bilişsel süreçlerini kontrol etmesine dayalı üst düzey düşünme biçimidir.*

Analiz ve Sentez: Bir konu uygulanmış olsa da elde edilen sonuçlar ve yaklaşım boyutu ile sorgulanması önemlidir. Ben bu yaklaşımı yaptım, kişiye rıza ve seçenek sundum mu boyutu öne çıkmaktadır. Bazı etik yaklaşım ile Hukuk boyutu çatışmaktadır. Ötenazi bunlardandır, ancak konu yaşam hakkı boyutunda alınmadığı zaman, rıza sanki buna birey hakkı varmış gibi, intihar hakkı tanıyor gibi bakmakta, bu da etik ilke dışındadır.

9. **Yansıtıcı Düşünme:** *Yansıtıcı düşünme bireyin genel olarak kendisine yönelik algısıdır. Bireyin kendini tanıma ve ifade etme, neleri yapıp, neleri yapamayacağını fark etme ve*

deneyimlerini aktarma gibi özelliklere dayanır. Aynı zamanda bireyin edinmiş olduğu bilgi ve deneyimleri kullanabilmesidir.

Yukarıdan, üst bakış boyutu: Objektif düşünmek için dıştan bakılmasında yarar olmaktadır. Yapılan eser ve değere bakıp, güzel mi, anlamlı mı, yoksa niye yapılmış mı denir sorgusuna ulaşma çabasıdır.

10. Yaratıcı Düşünme: *Yaratıcı düşünme bireyin yeni, farklı, esnek, orijinal, özgün, ayrıştırıcı, alternatifli düşünmesi ve ürünler ortaya koymasudur. Yaratıcı düşüncenin gelişmesi için serbest ve hoşgörülü bir öğretim-öğrenme ortamını ve geniş hayal gücünü geliştirmeye olanak veren aktivitelerin olması gerekmektedir.*

Innovasyon düşünme boyutu: Hekimlikte her olgu ve her durum farklı olduğu için, bir bakıma terzilik yapılması, yeni bir buluş oluşturmak gerekmektedir. Her reçete bir innovasyon, buluş olmalıdır.

11. Dönüşümsel Düşünme: *Daha önce yaşanmış bir olayı kafasında canlandırıp anlatabilmedir. Somut işlemler döneminin bir özelliğidir. Bir olayı çözümlenmede geçmiş olayları ve durumları zihinde kurgulayarak sonuç- lar elde etmeyi başarabilmedir.*

Hayali canlandırma: Bir hocamız, öğrencilerin anlamasını kolaylaştırmak için hastalığı bir yakınında varmış, sanki o hasta imiş gibi anlatır, bir sohbet sırasında da doktor eşi müdahale eder, bizde böyle hasta yok demiştir. Akılda kalmayı bireyin algısı ile kolaylaştırmak amacı olmuştur.

12. Refleksif Düşünme: *Kendini gözlem ve analiz konusu olarak alan öznenin tutumudur. Refleksivite, kendi hakkında, kendi üzerine düşünen, kendisini bir obje gibi ele alıp bakabilen bir öznenin durumudur.*

Benim sorunum: Kendisini anlatmak, kendi duygu ve düşüncelerini anlatmak, başkasının onu empati yapması ile daha iyi algılamasını sağlamak yoludur. Bir eğitim boyutudur. Acil yardımda hasta yerine öğrenci olması ve rol yapması ile bu etki de sağlanabilmektedir.

13. Hipotetik Düşünme: *Problemlerin çözümünde sadece var olan somut yöntemler değil, çözüme ilişkin olası (farklı) yollar belirleyip (hipotez geliştirip) bunları test edebilmektir. Iraksak düşünmeye dayanır. Mesela; Kutuplardaki buzullar erimiş olsaydı dünyada canlılar için yaşam nasıl olurdu? sorusuna yönelik farklı hipotezler geliştirebilir.*

Teorik Düşünce: Bir konu teorik düşünceyi, bilimsel, eskiden yaşanmış olanlar ile bağlantı kurması ile önemli etkileşim sağlanabilmektedir. Eskiden Sahra mümbit bir yer iken, şimdi çölleşmiş, aynı durum Anadolu'da da oluşması söz konusudur. Ne yapmalıyız sorusu daha önemli ve ilgi çekici olmaktadır.

14. Tümevarım Düşünme: *Tekil olan gözlem ve deneyimlerin birleştirilerek tümel (genel) önermeler elde edilmesidir. Aklın özelden genele veya parçadan bütüne izlediği yoldur. İlk kez somut işlemler döneminde bu düşünme ortaya çıkmıştır.*

Sonra ne olacak? Bir tedavi yaklaşımında sonuç kanser gibi ölümcül boyutta, kısaca ölümü geciktirme ise anlamı sorgulanır. Burada 1) İnsancıl boyut olarak kendisi ve toplum ölümüne ölmeden hazırlanır, helalleşme ve miras konusu halledilir, 2) Tedavi olduğu için ağrı ve sızı az ve morfin ile de giderilebilir, 3) Yaşam hakkı kutsal ve bilinmez, hiçbir kurum, kurum da karışamaz, 4) Ötenazi aktif olmasa da bir intihardır.

15. Tümdengelim Düşünme: *Aklın genelden özele veya genelden genele izlediği yoldur. Bütüne ilişkin bir bilgiden hareketle parçalara ilişkin bilgilere ulaşılabilir. Aklın özelden özele izlediği yoldur. İki şey arasındaki bir ortak özellikten yola çıkarak, biri hakkında verilen bir yargıyı diğeri hakkında da vermektir.*

Baştan başlayalım: Bir kişi hakkındaki kararı diğeri için verilmesi hekimlikte söz konusu olamaz. Bu açıdan elde edilenler bireyin kendisine aittir ve izlem ile yeniden değerlendirilir ve ilaçlar buna göre değişim söz konusu olur.

NOT: Tek düze bir yaklaşım yerine seçmek için alternatifler olmalıdır. Bunun yapılması seçimden bile öne alınabilir. Seçerken birey, kamu veya ulusla boyut ötesinde, belirli değerler de öne alınabilir.

Ancak zamanımızda bu seçimin kişiye bırakılması ve onun sorumlu olması önemlidir. Bilgi verilmeli, aydınlatılmalı, ama ikna ve zorlama kabul edilemez. Devlet hukukla olur vermelidir. Nikahta olduğu gibi, *sizler evlenmeye baş vurdunuz, bizler engel var mı diye baktık, uygun olduğuna karar verdik ama sizler bağımsız, bağlantısız olarak kendi rızanızla kabul ediyor musunuz* diye sorulur.

Şehre nereden ve nasıl gidelim? Alternatif uygun mudur?

Ben ekmek alacaktım, bakkal, fırın ve hangisini alayım? Yakın, uzak, yürümek, araba ile gitmeli miyim? Bunlar bir tercih iken, dizim ağrıyor denince, evde oturmayı tercih etmeliyiz. En önemli varlığın devamı için olan sağlık öne çıkmaktadır.

Tercih, uygun, haddi aşmamalı, zararı uygun görmemeli ama, öncelikle bize sorun ve dert açmayan olmalıdır.

Alternatif Görüş Geliştirme Nasıl Yapılır? Alternatif Görüş Geliştirme Yöntemleri

Ders Notları (Ömer YILDIRIM), MEB Felsefe Ders Kitabı, Açık Öğretim Ders Kitabı⁶

Felsefe ve üst düzey düşünme, daha önceki ünitelerde işlendiği üzere her şeyden önce “**üzerine düşünme**”dir (refleksif düşünme). Bilgi veya metnin “**düz**” okunmasından daha çok her bir bilginin farklı açılardan farklı yol ve yöntemlerle okunması ve analizini, yeni bir anlam oluşturulmasını, farklı sonuçlara ulaşılmasını içerir.

Metin okunurken metinde geçen olgular, sayısal veriler, bilgi ve görüşler önce ayrıştırılarak analiz edilir. Yeniden birleştirilerek sentezlenir, genellenir, yeniden anlamlandırılır ve yeni düşünceler, kavramsal veya pratik problemlerin çözümlenmesine uygulanır. Dolayısıyla her metin okuma, özünde yeni fikirler geliştirme, yaşamı ve eylemleri yeniden gözden geçirme ve düzenleme sürecidir.

Bir metinden yola çıkarak alternatif ve özgün fikirler geliştirebilmek için şu sorulara cevap verilmesi gereklidir:

- “**Metnin ana konusu, fikri ve savı nedir, bunları destekleyen görüş, önerme ve argümanları nelerdir?**”,
- “**Ne tür kavramlaştırmalar ve terimleştirmeler yapılmıştır?**”,
- “**Akıllı yürütme ilkelerine uyulmuş mudur?**”
- “**Doğruluk ve gerçeklik değeri nedir?**”

Bu soruların cevaplanabilmesi için **görüş, önerme, argüman, tutarlılık ve doğruluk** konularına hâkim olmak gerekmektedir (Bkz: [Akıllı Yürütme ve Argümantasyon](#)).

İrdelenen metinde geçen görüşlerin doğrudan anlaşılıp anlaşılamayacağı konusu tartışmalıdır. Metnin içindeki fikirleri anlamak aynı zamanda yazardan bağımsız olarak okuyucuyla ilgili bir durumdur. Metnin içindeki fikirleri yazarın anlatmak istediği gibi değil de farklı bir şekilde anlamak da mümkündür. Bu farklı kavrayışlar, metne ve yazarına haksızlık etmeden ufuk açıcı da olabilir. Alternatif fikirler hem konu ve kurama hem de yol ve yöntemle dair olabilir.

METİN YORUMLAMASI İÇİN SORULMASI GEREKEN SORULAR

- **Bu metinden neler öğrendiniz?**
- **Metnin kuramsal, yönetsel veya pratiğe karşılık gelen, yenilik veya açılım sağlayan yanları var mıdır?**
- **Sizi en çok hangi görüş ve argümanlar etkiledi?**
- **Metindeki görüşlerin ve yargıların tümüne katılıyor musunuz?**
- **Siz olsaydınız hangi noktaları öne çıkarırdınız? Bu görüşleri desteklemek için hangi bilgi ve örneklere başvururdunuz?**

- Siz olsaydınız, konuyu işlerken hangi yol ve yöntemlerden yararlanırdınız?
- Siz, bu konu hakkında neler düşünüyorsunuz?
- Yaptığımız analiz ve değerlendirmelerin; geliştirdiğiniz yeni fikir, argüman ve çözüm önerilerinin mevcut konuya veya yaşama dair nasıl bir katkısı olacağını düşünüyorsunuz?

Yorum

Bilim bize tek seçenek değil, mutlaka alternatiflerin gözden geçirilmesine de olanak sağlamalıdır. Bu bir düşünce, daha etkin, verimli ve uygulanabilir bulma ötesinde, kendi kararımızı yorumlamak, irdelemek olmalıdır. Demokrasi tek görüş olursa, dikta yapısındadır, alternatif yaratarak, gerekçe ve dayanakları bilimsel boyutta değerlendirme ile oluşur. Bunu gerekirse kendimiz ile yapalım, fark etmez.

Alternatif görüş oluştururken, önce bilimsel bakalım, sonra ise gerçek ile yüzleşelim.

Burada ekmek konusu temel alınarak bir irdeleme yapalım.

- **Ana Konu nedir:** Ekmeğe karşı çıkanlara bakalım, ekmek tek bir gıda değil, bir katık ile yenilen araçtır. Ekmek yemek ile birlikte yenir, bu açıdan öncelikle yenecek yemek olmalıdır. Eğer yemek ile birlikte, pide, lahmacun ve hamburger gibi yiyeceklerde zaten ekmek vardır. Bunu destekleyen ve karşı çıkana, yenecek yemek olmaktadır. Bazıları pilavı ekmek ile yer, onlara da pirinci ekmeğe katık ettikleri söylenir.
- **Ne tür ekmek alınması planlanmaktadır?** Gluten enteropatisi olana normal ekmek değil, özel ekmek olmalıdır. Dirimde olduğu gibi lavaş mı olmalıdır. Ayrıca ekmek, düz mü, yoksa kepekli midir? Ekmekte protein kapsamı %9-12gram arasında olmakta, ancak biyolojik yararlılık oranı düşüktür, bu nedenle süt, tercihan zenginleştirilmeli, bisküvide olan %5gram daha etkin olmaktadır.
- **İlkelere uyulmuş mudur?** Bazıları ekmek yemeğin demektirler. Bilimsel olarak sütte, %3 gram, ekmekte %12 gram protein varsa, anne sütünde de %1,5 gram protein varsa, o halde sorun fazla proteinin dengelenmesi, tam emilecek gibi zenginleştirilmesi ve yumurta, yoğurt gibi maddeler ile ayarlanması yapılmalıdır. Demek ki ekmek bazı gıdalarla birlikte bir destek olarak alınmalıdır. Zaten yerken en azından, peynir ve sucuk ile orantılanmaktadır. Bebek gıdalarında temel olan dengelenmesine çalışılmaktadır, bu açıdan daha faydalı hale geliş şeklidir.
- **Doğruluk durumu nedir?** Bazı TV haberlere değil, gerçek bilime bakılmalıdır. Her bireye göre uyarılma yapılmalıdır. Gıda konusunda, Gıda Mühendisliği, Beslenme Uzmanlığı ve Diyet Bilimi vardır. Uygulama Diyetisyenlerin işi olduğuna göre yemeği dengelemelidirler. Ekmek yanında bir destek vermelidirler, zaten ekmek tek başına yenilmesi nadirdir.
- **Tercih:** Tüm bu dengeleri yapan bir tercih, bisküvi, özellikle çocuklarda olan bebek bisküvileridir. Protein %12gram 'dan 5 grama düşürülmüş, yumurta ve süt ile dengelenmiştir.

GERÇEK: Birey için genel bilgi değil, onun durumu ve yapısı ile tolere etmesine göre uyarılma veya yeni yapılanma yapılmalıdır. Anne sütü en düşük proteinli gibi görünse de tam %100 metabolize olması, fayda olarak alınması ile en idealdir. Diğerleri %10-30 oranında faydalanama ile böbreklere bir yük yapmaktadır.

Metin yorumlanması: Elbette her kişi farklı yorum yapabilir. Yazar olarak yapılanlar sunulmaktadır.

- Bu metinden neler öğrendiniz? Biyolojik yararlılık en önemlidir ve Anne Sütü idealdir. Bilgiler yarar üzerine irdelenmelidir.

- Metnin kuramsal, yöntemsel veya pratiğe karşılık gelen, yenilik veya açılım sağlayan yanları var mıdır? TV yaklaşımlarının yanıtıcı olduğu, konusunda uzmana olmayan ve bireye göre yaklaşım yapılmadan, söylenenler havada kalmalı, gerçekçilik ile yorumlanmamalıdır.
- Sizi en çok hangi görüş ve argümanlar etkiledi? Ekmek zararlı değil, sadece yemek olarak dengelenmeli, destek olmalıdır. Zaten ekmek katık yapılarak yenilmiyor mu?
- Metindeki görüşlerin ve yargıların tümüne katılıyor musunuz? Yanıtıcı faktörler olduğu için söyleyenlerin CV önemli. Yazar Beslenme Giriş ve Beslenme İlkeleri adı altında kitapları ve 34 TV eğitim programları ile TV2’de Sağlıkçılara uzaktan eğitim yapmış, ama tüm yaklaşımlar Diyet Profesörleri ile denetlenmiştir. Buna karşın, her yaklaşım bireye özgü olmalı, bilimsel terzilik yapılmalıdır.
- Siz olsaydınız hangi noktaları öne çıkarırdınız? Bu görüşleri desteklemek için hangi bilgi ve örneklere başvururdunuz? Bu konuda sorular ve söylenenlerin aksi olduğuna göre bu konuda daha geniş bilgi edinmek yararlı olacaktır.
- Siz olsaydınız, konuyu işlerken hangi yol ve yöntemlerden yararlanırdınız? Uzaktan eğitim ve TV önemli katkı sağlamaktadır.
- Siz, bu konu hakkında neler düşünüyorsunuz? Kafa kırıksıklığı oluşur, en ideali de uygulamalı yapılmasıdır.
- Yaptığınız analiz ve değerlendirmelerin; geliştirdiğiniz yeni fikir, argüman ve çözüm önerilerinin mevcut konuya veya yaşama dair nasıl bir katkısı olacağını düşünüyorsunuz? Aktif, her mezun olanlara, hep birlikte yapılan yemek ile daha geniş algılama ve yaparak öğrenme olanağı oluşacaktır.

Bunlar Tıp Öğrencilerine her iki ayda bir farklı olarak yapılmış ve yedikleri pizza/pide ile oluşturulan memnuniyet önemlidir.

Alternatif Değerlendirme Araçlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/inuefd/issue/36595/408108>

Özet

Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak oluşturulan alternatif değerlendirme araçları, sonuçtan çok sürece yöneliktir. Performansa dayalı durum belirleme içinde yer alan proje ve performans görevleri, ilköğretimde en sık kullanılan ölçme ve değerlendirme teknikleri arasında yer almaktadır. Proje ve performans görevlerinin belirlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması aşamalarında olumlu veya olumsuz durumlarla karşılaşabilmektedir. Bu araştırmada, ilköğretim ikinci kademe öğretim programlarında yer alan proje ve performans görevlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Tarama modelinde desenlenen bu araştırma, 2010-2011 öğretim yılında Malatya il merkezinde bulunan 52 ilköğretim okulunun ikinci kademesinde görev yapan 802 branş öğretmeni üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verilerinin analizinde frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, araştırmanın alt amaçlarına yönelik olarak t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; öğretmenlerin proje ve performans görevlerinin belirlenme süreci, uygulanma süreci, değerlendirilme süreci ve bu görevlerin sonuçlarına ilişkin maddelerde çeşitli değişkenler açısından farklılıklar bulunmuştur. Öğretmenlerin proje ve performans görevlerini belirlerken öğrencilerin gelişim düzeylerini, duyuşsal gelişim özelliklerini ve çevre şartlarını dikkate aldıkları, bu görevleri derse hazırlık olarak kabul ettikleri, öğrencilerin kendilerinin yapmalarını, başkasına yaptırmamalarını, internetten veya başka bir kaynaktan aynen aktarmamalarına dikkat ettikleri sonuçlarına ulaşmışlardır.

Yorum

Bir konunun alternatifi, ona uygun olan olmalıdır. Politikada söylenenler uyumsuz iken, tıbbi boyutta uyumlu olmalıdır. Süt, %3,3gram, bazı sütler %5 gram, bakın fasulye %22 gram, mukayese edelim, büyüme sütü %2gram, anne sütü %1,5 gram. Temel 1,5gram ise, buna göre alternatif yaratılmalıdır.

Burada sonuç ötesinde, süreç olarak ele alınması belirtilmektedir.

Eğitimde ölçme değerlendirme olarak ifade edilmektedir. Eylemde de karar için bilimsel yorumlamaya uygun bir veri analizi gerektiği açıktır.

Eğitilenlerin gelişim düzeyleri, duygusal gelişim özellikleri, çevre şartları ve hazırlık olarak kendilerinin eylemi yapması ve diğer kaynaklardan, internet, bilişim gibi, destek almaları, aynen aktarım değil, kendilerine göre yapmaları irdelenmektedir.

İnsanlar üzerinde olduğu gibi, kişinin kendi yaptığı resim özel ve özgün olmalı, yüzlerce arasından onun yaptığı tanımlanmalıdır.

Burada önemli olan kişinin kendisine güveni ve duygusal doyum yanında benliği yeterince güvenli eğitilmiş olmalıdır.

Bakış Açısı oluşturma, İlkeleşme, Politika

Bir hedefe varmak için, şehre (Latince Polis demek) ulaşmak için gidilen yol, yöntem anlamındadır politika.

Siyasi Partiler (Siyasal iktidarı elde etmeyi veya ona ortak olmayı amaçlayan, faaliyetlerini sürekli örgütler vasıtasıyla yürüten topluluklardır) belirli bir ilke, bir sistem ile gruplaşan topluluklar olmalıdırlar.

İktidarı ele geçirmek amaç olmamalı, belirli felsefeyi savunmak, yaymak daha öne alınmalıdır.

Bu konuda bir irdeleme kaynaklara dayanarak yapılırsa:

Politics, Wikipedia⁷

Politics (from [Ancient Greek](#) *πολιτικά* (*politiká*) 'affairs of the cities') is the set of activities that are associated with [making decisions](#) in [groups](#), or other forms of [power relations](#) among individuals, such as the distribution of [resources](#) or [status](#). The branch of [social science](#) that studies politics and government is referred to as [political science](#).

It may be used positively in the context of a "political solution" which is compromising and nonviolent,^[1] or descriptively as "the art or science of government", but also often carries a negative connotation.^[2] The concept has been defined in various ways, and different approaches have fundamentally differing views on whether it should be used extensively or in a limited way, empirically or normatively, and on whether conflict or co-operation is more essential to it.

A variety of methods are deployed in politics, which include promoting one's own political views among people, [negotiation](#) with other political subjects, making [laws](#), and exercising internal and external [force](#), including [warfare](#) against adversaries.^{[3][4][5][6][7]} Politics is exercised on a wide range of social levels, from [clans](#) and [tribes](#) of traditional societies, through modern [local governments](#), [companies](#) and institutions up to [sovereign states](#), to the [international level](#).

In modern [nation states](#), people often form [political parties](#) to represent their ideas. Members of a party often agree to take the same position on many issues and agree to support the same changes to law and the same leaders. An [election](#) is usually a competition between different parties.

A [political system](#) is a framework which defines acceptable political methods within a society. The [history of political thought](#) can be traced back to early antiquity, with seminal works such as [Plato's Republic](#), [Aristotle's Politics](#), [Confucius's](#) political manuscripts and [Chanakya's Arthashastra](#).^[8]

Etymology

The English *politics* has its roots in the name of [Aristotle's](#) classic work, *Politiká*, which introduced the [Greek](#) term *politiká* (Πολιτικά, 'affairs of the cities'). In the mid-15th century, Aristotle's composition would be rendered in [Early Modern English](#) as *Polettiques* [*sic*],^{[a][9]} which would become *Politics* in [Modern English](#).

The singular *politic* first attested in English in 1430, coming from [Middle French](#) *politique*—itself taking from *politicus*,^[10] a [Latinization](#) of the Greek *πολιτικός* (*politikos*) from *πολίτης* (*polites*, 'citizen') and *πόλις* (*polis*, 'city').^[11]

Definitions

- [Harold Lasswell](#): "who gets what, when, how"^[12]
- [David Easton](#): "the authoritative allocation of values for a society"^[13]
- [Vladimir Lenin](#): "the most concentrated expression of economics"^[14]

- [Otto von Bismarck](#): "the capacity of always choosing at each instant, in constantly changing situations, the least harmful, the most useful"^[15]
- [Bernard Crick](#): "a distinctive form of rule whereby people act together through institutionalized procedures to resolve differences"^[16]
- [Adrian Leftwich](#): "comprises all the activities of co-operation, negotiation and conflict within and between societies"^[17]

Approaches

There are several ways in which approaching politics has been conceptualized.

Extensive and limited

[Adrian Leftwich](#) has differentiated views of politics based on how extensive or limited their perception of what accounts as 'political' is.^[18] The extensive view sees politics as present across the sphere of human social relations, while the limited view restricts it to certain contexts. For example, in a more restrictive way, politics may be viewed as primarily about [governance](#),^[19] while a [feminist perspective](#) could argue that sites which have been viewed traditionally as non-political, should indeed be viewed as political as well.^[20] This latter position is encapsulated in the slogan "[the personal is political](#)", which disputes the distinction between private and public issues. Politics may also be defined by the use of power, as has been argued by [Robert A. Dahl](#).^[21]

Moralism and realism

Some perspectives on politics view it empirically as an exercise of power, while others see it as a social function with a [normative](#) basis.^[22] This distinction has been called the difference between [political moralism](#) and [political realism](#).^[23] For moralists, politics is closely linked to [ethics](#), and is at its extreme in [utopian](#) thinking.^[23] For example, according to [Hannah Arendt](#), the view of [Aristotle](#) was that "to be political...meant that everything was decided through words and persuasion and not through violence;"^[24] while according to [Bernard Crick](#) "politics is the way in which free societies are governed. Politics is politics, and other forms of rule are something else."^[25] In contrast, for realists, represented by those such as [Niccolò Machiavelli](#), [Thomas Hobbes](#), and [Harold Lasswell](#), politics is based on the use of power, irrespective of the ends being pursued.^{[26][23]}

Conflict and co-operation

[Agonism](#) argues that politics essentially comes down to conflict between conflicting interests. Political scientist Elmer Schattschneider argued that "at the root of all politics is the universal language of conflict,"^[27] while for [Carl Schmitt](#) the essence of politics is the distinction of 'friend' from foe'.^[28] This is in direct contrast to the more co-operative views of politics by Aristotle and Crick. However, a more mixed view between these extremes is provided by Irish political scientist Michael Laver, who noted that: Politics is about the characteristic blend of conflict and co-operation that can be found so often in human interactions. Pure conflict is war. Pure co-operation is true love. Politics is a mixture of both.^[29]

History

Prehistoric

[Frans de Waal](#) argued that [chimpanzees](#) engage in politics through "social manipulation to secure and maintain influential positions."^[31] Early human forms of social organization—bands and tribes—lacked centralized political structures.^[32] These are sometimes referred to as [stateless societies](#).

Early states

In ancient history, [civilizations](#) did not have definite boundaries as [states](#) have today, and their borders could be more accurately described as [frontiers](#). [Early dynastic Sumer](#), and [early dynastic Egypt](#) were the [first civilizations](#) to define their [borders](#). Moreover, up to the 12th century, many people lived in non-state societies. These range from relatively egalitarian [bands](#) and [tribes](#) to complex and highly stratified [chiefdoms](#).

State formation

There are a number of different theories and hypotheses regarding early state formation that seek generalizations to explain why [the state](#) developed in some places but not others. Other scholars believe that generalizations are unhelpful and that each case of early state formation should be treated on its own.^[33]

Voluntary theories contend that diverse groups of people came together to form states as a result of some shared rational interest.^[34] The theories largely focus on the development of agriculture, and the population and organizational pressure that followed and resulted in state formation. One of the most prominent theories of early and primary state formation is the [hydraulic hypothesis](#), which contends that the state was a result of the need to build and maintain large-scale irrigation projects.^[35]

Conflict theories of state formation regard conflict and dominance of some population over another population as key to the formation of states.^[34] In contrast with voluntary theories, these arguments believe that people do not voluntarily agree to create a state to maximize benefits, but that states form due to some form of oppression by one group over others. Some theories in turn argue that warfare was critical for state formation.^[34]

Ancient history

The first states of sorts were those of [early dynastic Sumer](#) and [early dynastic Egypt](#), which arose from the [Uruk period](#) and [Predynastic Egypt](#) respectively around approximately 3000 BC.^[36] Early dynastic Egypt was based around the [Nile River](#) in the north-east of [Africa](#), the kingdom's boundaries being based around the Nile and stretching to areas where [oases](#) existed.^[37] Early dynastic [Sumer](#) was located in southern [Mesopotamia](#), with its borders extending from the [Persian Gulf](#) to parts of the [Euphrates](#) and [Tigris](#) rivers.^[36]

Egyptians, Romans, and the Greeks were the first people known to have explicitly formulated a political philosophy of the state, and to have rationally analyzed political institutions. Prior to this, states were described and justified in terms of religious myths.^[38]

Several important political innovations of [classical antiquity](#) came from the [Greek city-states](#) (*polis*) and the [Roman Republic](#). The Greek city-states before the 4th century granted [citizenship](#) rights to their free population; in [Athens](#) these rights [were combined](#) with a [directly democratic](#) form of government that was to have a long afterlife in political thought and history.^[39]

Modern states

The [Peace of Westphalia](#) (1648) is considered by [political scientists](#) to be the beginning of the modern international system.^{[40][41][42]} in which external powers should avoid interfering in another country's domestic affairs.^[43] The principle of non-interference in other countries' domestic affairs was laid out in the mid-18th century by Swiss jurist [Emer de Vattel](#).^[44] States became the primary institutional agents in an [interstate system](#) of relations. The Peace of Westphalia is said to have ended attempts to impose supranational authority on European states. The "Westphalian" doctrine of states as independent agents was bolstered by the rise in 19th century thought of [nationalism](#), under which legitimate [states](#) were assumed to correspond to [nations](#)—groups of people united by language and culture.^[45]

In [Europe](#), during the 18th century, the classic non-national states were the multinational [empires](#): the [Austrian Empire](#), [Kingdom of France](#), [Kingdom of Hungary](#),^[46] the [Russian Empire](#), the [Spanish Empire](#), the [Ottoman Empire](#), and the [British Empire](#). Such empires also existed in Asia, Africa, and the Americas; in the [Muslim world](#), immediately after the [death of Muhammad](#) in 632, [Caliphates](#) were established, which developed into multi-ethnic transnational empires.^[47] The multinational empire was an [absolute monarchy](#) ruled by a king, [emperor](#) or [sultan](#). The population belonged to many ethnic groups, and they spoke many languages. The empire was dominated by one ethnic group, and their language was usually the language of public administration. The ruling [dynasty](#) was usually, but not always, from that group. Some of the smaller European states were not so ethnically diverse, but were also [dynastic](#) states, ruled by a [royal house](#). A few of the smaller states survived, such as the independent principalities of [Liechtenstein](#), [Andorra](#), [Monaco](#), and the republic of [San Marino](#).

Most theories see the nation state as a 19th-century European phenomenon, facilitated by developments such as state-mandated education, mass [literacy](#), and [mass media](#). However, historians^[who?] also note the early emergence of a relatively unified state and identity in [Portugal](#) and the [Dutch Republic](#).^[48] Scholars such as [Steven Weber](#), [David Woodward](#), [Michel Foucault](#), and [Jeremy Black](#) have advanced the hypothesis that the nation state did not arise out of political ingenuity or an unknown undetermined source, nor was it an accident of history or political invention.^{[49][34][50]} Rather, the nation state is an inadvertent byproduct of 15th-century intellectual discoveries in [political economy](#), [capitalism](#), [mercantilism](#), [political geography](#), and [geography](#)^{[51][52]} combined with [cartography](#)^{[53][54]} and [advances in map-making technologies](#).^[55]

Some nation states, such as [Germany](#) and [Italy](#), came into existence at least partly as a result of political campaigns by [nationalists](#), during the 19th century. In both cases, the territory was previously divided among other states, some of them very small. Liberal ideas of [free trade](#) played a role in German unification, which was preceded by a [customs union](#), the [Zollverein](#). National [self-determination](#) was a key aspect of United States President [Woodrow Wilson's Fourteen Points](#), leading to the dissolution of the [Austro-Hungarian Empire](#) and the [Ottoman Empire](#) after the [First World War](#), while the [Russian Empire](#) became the [Soviet Union](#) after the [Russian Civil War](#). [Decolonization](#) lead to the creation of new nation states in place of multinational empires in the [Third World](#).

Globalization

Political globalization began in the 20th century through [intergovernmental organizations](#) and [supranational unions](#). The League of Nations was founded after [World War I](#), and after [World War II](#) it was replaced by the [United Nations](#). Various [international treaties](#) have been signed through it. [Regional integration](#) has been pursued by the [African Union](#), [ASEAN](#), the [European Union](#), and [Mercosur](#). International political institutions on the international level include the [International Criminal Court](#), the [International Monetary Fund](#), and the [World Trade Organization](#).

Political science

The study of politics is called **political science**, or **politology**. It comprises numerous subfields, including [comparative politics](#), [political economy](#), [international relations](#), [political philosophy](#), [public administration](#), [public policy](#), [gender and politics](#), and [political methodology](#). Furthermore, political science is related to, and draws upon, the fields of [economics](#), [law](#), [sociology](#), [history](#), [philosophy](#), [geography](#), [psychology/psychiatry](#), [anthropology](#), and [neurosciences](#).

[Comparative politics](#) is the science of comparison and teaching of different types of [constitutions](#), political actors, legislature and associated fields. [International relations](#) deals with the interaction between [nation-states](#) as well as intergovernmental and transnational organizations. [Political philosophy](#) is more concerned with contributions of various classical and contemporary thinkers and philosophers.

Political science is methodologically diverse and appropriates many methods originating in [psychology](#), [social research](#), and [cognitive neuroscience](#). Approaches include [positivism](#), [interpretivism](#), [rational choice theory](#), [behavioralism](#), [structuralism](#), [post-structuralism](#), [realism](#), [institutionalism](#), and [pluralism](#). Political science, as one of the [social sciences](#), uses methods and techniques that relate to the kinds of inquiries sought: primary sources such as historical documents and official records, secondary sources such as scholarly journal articles, [survey research](#), [statistical analysis](#), [case studies](#), [experimental research](#), and model building.

Political system

The political system defines the process for making official [government](#) decisions. It is usually compared to the [legal system](#), [economic system](#), [cultural system](#), and other [social systems](#). According to [David Easton](#), "A political system can be designated as the interactions through which values are authoritatively allocated for a society."^[13] Each political system is embedded in a society with its own political culture, and they in turn shape their societies through [public policy](#). The interactions between different political systems are the basis for [global politics](#).

Forms of government

Forms of government can be classified by several ways. In terms of the **structure of power**, there are [monarchies](#) (including [constitutional monarchies](#)) and [republics](#) (usually [presidential](#), [semi-presidential](#), or [parliamentary](#)).

The [separation of powers](#) describes the degree of **horizontal integration** between the [legislature](#), the [executive](#), the [judiciary](#), and other independent institutions.

Source of power

The source of power determines the difference between [democracies](#), [oligarchies](#), and [autocracies](#).

In a democracy, political [legitimacy](#) is based on [popular sovereignty](#). Forms of democracy include [representative democracy](#), [direct democracy](#), and [demarchy](#). These are separated by the way decisions are made, whether by [elected](#) representatives, [referendums](#), or by [citizen juries](#). Democracies can be either republics or constitutional monarchies.

Oligarchy is a power structure where a minority rules. These may be in the form of [anocracy](#), [aristocracy](#), [ergatocracy](#), [geniocracy](#), [gerontocracy](#), [kakistocracy](#), [kleptocracy](#), [meritocracy](#), [nocracy](#), [particracy](#), [plutocracy](#), [stratocracy](#), [technocracy](#), [theocracy](#), or [timocracy](#).

Autocracies are either [dictatorships](#) (including [military dictatorships](#)) or [absolute monarchies](#).

Vertical integration

In terms of level of vertical integration, political systems can be divided into (from least to most integrated) [confederations](#), [federations](#), and [unitary states](#).

A federation (also known as a federal state) is a [political entity](#) characterized by a [union](#) of partially [self-governing provinces, states, or other regions](#) under a central [federal government](#) ([federalism](#)). In a federation, the self-governing status of the component states, as well as the division of power between them and the central government, is typically constitutionally entrenched and may not be altered by a unilateral decision of either party, the states or the federal political body. Federations were formed first in Switzerland, then in the United States in 1776, in Canada in 1867 and in Germany in 1871 and in 1901, [Australia](#). Compared to a [federation](#), a [confederation](#) has less centralized power.

State

No government

All the above forms of government are variations of the same basic [polity](#), the [sovereign state](#). The [state](#) has been defined by [Max Weber](#) as a political entity that has [monopoly on violence](#) within its territory, while the [Montevideo Convention](#) holds that states need to have a defined territory; a permanent population; a government; and a capacity to enter into international relations.

A stateless society is a [society](#) that is not [governed](#) by a [state](#).^[56] In stateless societies, there is little [concentration](#) of [authority](#); most positions of authority that do exist are very limited in [power](#) and are generally not permanently held positions; and social bodies that resolve disputes through predefined rules tend to be small.^[57] Stateless societies are highly variable in economic organization and cultural practices.^[58]

While stateless societies were the norm in human prehistory, few stateless societies exist today; almost the entire global population resides within the jurisdiction of a [sovereign state](#). In some regions nominal state authorities may be very weak and wield [little or no actual power](#). Over the course of history most stateless peoples have been [integrated into the state-based societies around them](#).^[59]

Some political philosophies consider the state undesirable, and thus consider the formation of a stateless society a goal to be achieved. A central tenet of [anarchism](#) is the advocacy of society without states.^{[56][60]} The type of society sought for varies significantly between [anarchist schools of thought](#), ranging from extreme [individualism](#) to complete [collectivism](#).^[61] In [Marxism](#), [Marx's theory of the state](#) considers that in a [post-capitalist](#) society the state, an undesirable institution, would be unnecessary and [wither away](#).^[62] A related concept is that of [stateless communism](#), a phrase sometimes used to describe Marx's anticipated post-capitalist society.

Constitutions

[Constitutions](#) are written documents that specify and limit the powers of the different branches of government. Although a constitution is a written document, there is also an unwritten constitution. The unwritten constitution is continually being written by the legislative and judiciary branch of government; this is just one of those cases in which the nature of the circumstances determines the form of government that is most appropriate.^[63] England did set the fashion of written constitutions during the [Civil War](#) but after the [Restoration](#) abandoned them to be taken up later by the [American Colonies](#) after their [emancipation](#) and then [France](#) after the [Revolution](#) and the rest of Europe including the European colonies.

Constitutions often set out [separation of powers](#), dividing the government into the [executive](#), the [legislature](#), and the [judiciary](#) (together referred to as the trias politica), in order to achieve checks and balances within the state. Additional independent branches may also be created, including [civil service commissions](#), [election commissions](#), and [supreme audit institutions](#).

Political culture

[Political culture](#) describes how [culture](#) impacts politics. Every [political system](#) is embedded in a particular political culture.^[64] [Lucian Pye](#)'s definition is that "Political culture is the set of attitudes, beliefs, and sentiments, which give order and meaning to a political process and which provide the underlying assumptions and rules that govern behavior in the political system".^[64]

[Trust](#) is a major factor in political culture, as its level determines the capacity of the state to function.^[65] [Postmaterialism](#) is the degree to which a political culture is concerned with issues which are not of immediate physical or material concern, such as [human rights](#) and [environmentalism](#).^[64] [Religion](#) has also an impact on political culture.^[65]

Political dysfunction

Political corruption

Political corruption is the use of powers for illegitimate private gain, conducted by government officials or their network contacts. Forms of political corruption include [bribery](#), [cronyism](#), [nepotism](#), and [political patronage](#). Forms of political patronage, in turn, includes [clientelism](#), [earmarking](#), [pork barreling](#), [slush funds](#), and [spoils systems](#); as well as [political machines](#), which is a political system that operates for corrupt ends.

When corruption is embedded in political culture, this may be referred to as [patrimonialism](#) or [neopatrimonialism](#). A form of government that is built on corruption is called a [kleptocracy](#) ('rule of thieves').

Insincere politics

The words "politics" and "political" are sometimes used as pejoratives to mean political action that is deemed to be overzealous, performative, or insincere.^[66]

Levels of politics

Macropolitics

Macropolitics can either describe political issues that affect an entire political system (e.g. the [nation state](#)), or refer to interactions between political systems (e.g. [international relations](#)).^[67]

Global politics (or world politics) covers all aspects of politics that affect multiple political systems, in practice meaning any political phenomenon crossing national borders. This can include [cities](#), nation-states, [multinational corporations](#), [non-governmental organizations](#), and/or [international organizations](#). An important element is international relations: the relations between nation-states may be peaceful when they are conducted through [diplomacy](#), or they may be violent, which is described as [war](#). States that are able to exert strong international influence are referred to as [superpowers](#), whereas less-powerful ones may be called [regional](#) or [middle powers](#). The international system of [power](#) is called the [world order](#), which is affected by the [balance of power](#) that defines the degree of [polarity](#) in the system. [Emerging powers](#) are potentially destabilizing to it, especially if they display [revanchism](#) or [irredentism](#).

Politics inside the limits of political systems, which in contemporary context correspond to national [borders](#), are referred to as [domestic politics](#). This includes most forms of [public policy](#), such as [social policy](#), [economic policy](#), or [law enforcement](#), which are executed by the state [bureaucracy](#).

Mesopolitics

Mesopolitics describes the politics of intermediary structures within a political system, such as [national political parties](#) or [movements](#).^[67]

A political party is a [political organization](#) that typically seeks to attain and maintain political power within [government](#), usually by participating in [political campaigns](#), educational outreach, or [protest actions](#). Parties often espouse an expressed [ideology](#) or vision, bolstered by a written [platform](#) with specific goals, forming a [coalition](#) among disparate interests.^[68]

Political parties within a particular political system together form the [party system](#), which can be either [multiparty](#), [two-party](#), [dominant-party](#), or [one-party](#), depending on the level of [pluralism](#). This is affected by characteristics of the political system, including its [electoral system](#). According to [Duverger's law](#), [first-past-the-post](#) systems are likely to lead to two-party systems, while [proportional representation](#) systems are more likely to create a multiparty system.

Micropolitics

Micropolitics describes the actions of individual actors within the political system.^[67] This is often described as [political participation](#).^[69] Political participation may take many forms, including:

- [Activism](#)
- [Boycott](#)
- [Civil disobedience](#)
- [Demonstration](#)
- [Petition](#)
- [Picketing](#)
- [Strike action](#)
- [Tax resistance](#)
- [Voting](#) (or its opposite, [abstentionism](#))

Political values

Democracy

Democracy is a system of processing conflicts in which outcomes depend on what participants do, but no single force controls what occurs and its outcomes. The uncertainty of outcomes is inherent in democracy. Democracy makes all forces struggle repeatedly to realize their interests and devolves power from groups of people to sets of rules.^[70]

Among modern political theorists, there are three contending conceptions of democracy: *aggregative*, *deliberative*, and *radical*.^[71]

Aggregative

The theory of *aggregative democracy* claims that the aim of the democratic processes is to solicit the preferences of citizens, and aggregate them together to determine what social policies the society should adopt. Therefore, proponents of this view hold that democratic participation should primarily focus on [voting](#), where the policy with the most votes get implemented.

Different variants of aggregative democracy exist. Under *minimalism*, democracy is a system of government in which citizens have given teams of political leaders the right to rule in periodic elections. According to this minimalist conception, citizens cannot and should not "rule" because, for example, on most issues, most of the time, they have no clear views or their views are not well-founded. [Joseph Schumpeter](#) articulated this view most famously in his book [Capitalism, Socialism, and Democracy](#).^[72] Contemporary proponents of minimalism include [William H. Riker](#), [Adam Przeworski](#), [Richard Posner](#).

According to the theory of *direct democracy*, on the other hand, citizens should vote directly, not through their representatives, on legislative proposals. Proponents of direct democracy offer varied reasons to support this view. Political activity can be valuable in itself, it socializes and educates citizens, and popular participation can check powerful elites. Most importantly, citizens do not rule themselves unless they directly decide laws and policies.

Governments will tend to produce laws and policies that are close to the views of the median voter—with half to their left and the other half to their right. This is not a desirable outcome as it represents the action of self-interested and somewhat unaccountable political elites competing for votes. [Anthony Downs](#) suggests that ideological political parties are necessary to act as a mediating broker between individual and governments. Downs laid out this view in his 1957 book [An Economic Theory of Democracy](#).^[73]

[Robert A. Dahl](#) argues that the fundamental democratic principle is that, when it comes to binding collective decisions, each person in a political community is entitled to have his/her interests be given equal

consideration (not necessarily that all people are equally satisfied by the collective decision). He uses the term [polyarchy](#) to refer to societies in which there exists a certain set of institutions and procedures which are perceived as leading to such democracy. First and foremost, among these institutions is the regular occurrence of free and open [elections](#) which are used to select representatives who then manage all or most of the public policy of the society. However, these polyarchic procedures may not create a full democracy if, for example, poverty prevents political participation.^[74] Similarly, [Ronald Dworkin](#) argues that "democracy is a substantive, not a merely procedural, ideal."^[75]

Deliberative

Deliberative democracy is based on the notion that democracy is government by [deliberation](#). Unlike aggregative democracy, deliberative democracy holds that, for a democratic decision to be legitimate, it must be preceded by authentic deliberation, not merely the aggregation of preferences that occurs in voting. *Authentic deliberation* is deliberation among decision-makers that is free from distortions of unequal political power, such as power a decision-maker obtained through economic wealth or the support of interest groups.^{[76][77][78]} If the decision-makers cannot reach [consensus](#) after authentically deliberating on a proposal, then they vote on the proposal using a form of majority rule.

Radical

Radical democracy is based on the idea that there are hierarchical and oppressive power relations that exist in society. Democracy's role is to make visible and challenge those relations by allowing for difference, dissent and antagonisms in decision-making processes.

Equality

Two-axis [political compass](#) chart with a horizontal socio-economic axis and a vertical socio-cultural axis and ideologically representative [political colours](#), an example for a frequently used model of the political spectrum^{[79][80][81][82][83][84][85][86]} Three axis model of political ideologies with both moderate and radical versions and the goals of their policies

Main article: [Social equality](#)

Equality is a state of affairs in which all people within a specific [society](#) or isolated group have the same [social status](#), especially [socioeconomic status](#), including protection of [human rights](#) and [dignity](#), and equal access to certain [social goods](#) and [social services](#). Furthermore, it may also include [health equality](#), [economic equality](#) and other [social securities](#). Social equality requires the absence of legally enforced [social class](#) or [caste](#) boundaries and the absence of [discrimination](#) motivated by an inalienable part of a person's identity. To this end there must be [equal justice under law](#), and [equal opportunity](#) regardless of, for example, sex, gender, ethnicity, age, sexual orientation, origin, [caste](#) or class, income or property, language, [religion](#), convictions, opinions, health or disability.

Left–right spectrum

A common way of understanding politics is through the [left–right political spectrum](#), which ranges from [left-wing politics](#) via [centrism](#) to [right-wing politics](#). This classification is comparatively recent and dates from the [French Revolution](#), when those members of the [National Assembly](#) who supported the [republic](#), the common people and a [secular society](#) sat on the left and supporters of the [monarchy](#), [aristocratic](#) privilege and the Church sat on the right.^[87]

Today, the left is generally [progressivist](#), seeking social [progress](#) in [society](#). The more extreme elements of the left, named the [far-left](#), tend to support [revolutionary](#) means for achieving this. This includes ideologies such as [Communism](#) and [Marxism](#). The [center-left](#), on the other hand, advocate for more [reformist](#) approaches, for example that of [social democracy](#).

In contrast, the right is generally motivated by [conservatism](#), which seeks to conserve what it sees as the important elements of society such as law and order, limited federal government and preserving individual freedoms. The [far-right](#) goes beyond this, and often represents a [reactionary](#) turn against progress, seeking to undo it. Examples of such ideologies have included [Fascism](#) and [Nazism](#). The [center-right](#) may be less clear-cut and more mixed in this regard, with [neoconservatives](#) supporting the spread of [free markets](#) and [capitalism](#), and [one-nation conservatives](#) more open to social welfare programs.

According to [Norberto Bobbio](#), one of the major exponents of this distinction, the left believes in attempting to eradicate social inequality—believing it to be unethical or unnatural,^[88] while the right regards most social inequality as the result of ineradicable natural inequalities, and sees attempts to enforce social equality as utopian or authoritarian.^[89] Some ideologies, notably [Christian Democracy](#), claim to combine left and right-wing politics; according to Geoffrey K. Roberts and Patricia Hogwood, "In terms of ideology, Christian Democracy has incorporated many of the views held by liberals, conservatives and socialists within a wider framework of moral and Christian principles."^[90] Movements which claim or formerly claimed to be above the left-right divide include Fascist [Terza Posizione](#) economic politics in Italy and [Peronism](#) in Argentina.^{[91][92]}

Freedom

Political freedom (also known as **political liberty** or **autonomy**) is a central [concept](#) in political thought and one of the most important features of [democratic](#) societies. [Negative liberty](#) has been described as freedom from oppression or coercion and unreasonable external constraints on action, often enacted through [civil and political rights](#), while [positive liberty](#) is the absence of disabling conditions for an individual and the fulfillment of enabling conditions, e.g. economic compulsion, in a society. This [capability approach](#) to freedom requires [economic, social and cultural rights](#) in order to be realized.

Authoritarianism and libertarianism

[Authoritarianism](#) and [libertarianism](#) disagree the amount of individual [freedom](#) each person possesses in that society relative to the state. One author describes authoritarian political systems as those where "individual [rights](#) and goals are subjugated to group goals, expectations and conformities,"^[93] while libertarians generally oppose the [state](#) and hold the [individual](#) as sovereign. In their purest form, libertarians are [anarchists](#),^[94] who argue for the total abolition of the state, of [political parties](#) and of [other political entities](#), while the purest authoritarians are, by definition, [totalitarians](#) who support state control over all aspects of society.^[95]

For instance, [classical liberalism](#) (also known as *laissez-faire liberalism*)^[96] is a doctrine stressing individual freedom and [limited government](#). This includes the importance of human rationality, individual [property rights](#), [free markets](#), [natural rights](#), the protection of [civil liberties](#), constitutional limitation of government, and individual freedom from restraint as exemplified in the writings of [John Locke](#), [Adam Smith](#), [David Hume](#), [David Ricardo](#), [Voltaire](#), [Montesquieu](#) and others. According to the libertarian [Institute for Humane Studies](#), "the libertarian, or 'classical liberal,' perspective is that individual well-being, prosperity, and social harmony are fostered by 'as much liberty as possible' and 'as little government as necessary.'"^[97] For anarchist political philosopher [L. Susan Brown](#) (1993), "liberalism and [anarchism](#) are two political philosophies that are fundamentally concerned with individual [freedom](#) yet differ from one another in very distinct ways. Anarchism shares with liberalism a radical commitment to individual freedom while rejecting liberalism's competitive property relations."^[98]

Political party

A **political party** is an organization that coordinates [candidates](#) to compete in a particular country's [elections](#). It is common for the members of a party to hold similar ideas about politics, and parties may promote specific [ideological](#) or [policy](#) goals.

Political parties have become a major part of the politics of almost every country, as modern party organizations developed and spread around the world over the last few centuries. It is extremely rare for a country to have [no political parties](#). Some countries have [only one political party](#) while others have [several](#). Parties are important in the politics of [autocracies](#) as well as [democracies](#), though usually democracies have more political parties than autocracies. Autocracies often have a single party that governs the country, and some [political scientists](#) consider competition between two or more parties to be an essential part of democracy.

Parties can develop from existing divisions in society, like the divisions between lower and upper [classes](#), and they streamline the process of making political decisions by encouraging their members to cooperate. Political parties usually include a party leader, who has primary responsibility for the activities of the party; party executives, who may select the leader and who perform administrative and organizational tasks; and party members, who may volunteer to help the party, donate money to it, and vote for its candidates. There are many different ways in which political parties can be structured and interact with the electorate. The contributions that citizens give to political parties are often regulated by law, and parties will sometimes govern in a way that favours the people who donate time and money to them.

Many political parties are motivated by ideological goals. It is common for democratic elections to feature competitions between [liberal](#), [conservative](#), and [socialist](#) parties; other common ideologies of [very large political parties](#) include [communism](#), [populism](#), [nationalism](#), and [Islamism](#). Political parties in different countries will often adopt similar colours and symbols to identify themselves with a particular ideology. However, many political parties have no ideological affiliation, and may instead be primarily engaged in [patronage](#), [clientelism](#), or the advancement of a specific [political entrepreneur](#).

Definition

Political parties are collective entities that organize competitions for political offices.^{[1]:3} The members of a political party contest elections under a shared label. In a narrow definition, a political party can be thought of as just the group of candidates who run for office under a party label.^{[2]:3} In a broader definition, political parties are the entire apparatus that supports the election of a group of candidates, including voters and volunteers who [identify](#) with a particular political party, the official party organizations that support the election of that party's candidates, and legislators in the government who are affiliated with the party.^[3] In many countries, the notion of a political party is defined in law, and governments may specify requirements for an organization to legally qualify as a political party.^[4]

Political parties are distinguished from other political groups or clubs, such as parliamentary groups, political factions, or advocacy groups, mostly by the fact that a party is focused on electing candidates, whereas a [parliamentary group](#) is a group of political parties, a [political faction](#) is a subgroup within a political party, and an [advocacy group](#) is focused on advancing a policy agenda.^[5] This is related to other features that sometimes distinguish parties from other political organizations, including a larger membership, greater stability over time, and a deeper connection to the electorate.^[6]

History

The idea of people forming large groups or factions to advocate for their shared interests is ancient. [Plato](#) mentions the political factions of [Classical Athens](#) in the [Republic](#),^[7] and [Aristotle](#) discusses the tendency of different types of government to produce factions in the [Politics](#).^[8] Certain ancient disputes were also factional, like the [Nika riots](#) between two [chariot racing](#) factions at the [Hippodrome of Constantinople](#). A few instances of recorded political groups or factions in history included the late [Roman Republic's Populares](#) and [Optimates](#) factions as well as the [Dutch Republic's Orangists](#) and the [Staatsgezinde](#). However, modern political parties are considered to have emerged around the end of the 18th century; they are usually considered to have first appeared in Europe and the United States of America, with the United Kingdom's [Conservative Party](#) and the [Democratic Party](#) of the [United States](#) both frequently called the world's "oldest continuous political party".^{[9][2][10][11]}

Before the development of mass political parties, elections typically featured a much lower level of competition, had small enough [polities](#) that [direct decision-making](#) was feasible, and held elections that were dominated by individual networks or cliques that could independently propel a candidate to victory in an election.^{[12]:510}

18th century

In *A Block for the Wigs* (1783), [James Gillray](#) caricatured Fox's return to power in a coalition with North. George III is the blockhead in the centre.

Some scholars argue that the first modern political parties developed in [early modern Britain](#) in the 18th century, after the [Exclusion Crisis](#) and the [Glorious Revolution](#).^{[13]:4} The [Whig](#) faction originally organized itself around support for Protestant [constitutional monarchy](#) as opposed to [absolute rule](#), whereas the conservative [Tory](#) faction (originally the [Royalist](#) or [Cavalier](#) faction of the [English Civil War](#)) supported a strong monarchy, and these two groups structured disputes in the politics of the [United Kingdom](#) throughout the 18th century.^{[13]:4[14]} The [Rockingham Whigs](#) have been identified as the first modern political party, because they retained a coherent party label and motivating principles even while out of power.^[15]

At the end of the century, the United States also developed a party system, called the [First Party System](#). Although the framers of the 1787 [United States Constitution](#) did not all anticipate that American political disputes would be primarily organized around political parties, political controversies in the early 1790s over the extent of federal government powers saw the [emergence of two proto-political parties](#): the [Federalist Party](#) and the [Democratic-Republican Party](#).^{[16][17]}

19th century

By the early 19th century, a number of countries had developed stable modern party systems. The party system that developed in Sweden has been called the world's first party system, on the basis that previous party systems were not fully stable or institutionalized.^[9] In many European countries, including Belgium, Switzerland, Germany, and France, political parties organized around a [liberal-conservative](#) divide, or around religious disputes.^{[12]:510} The spread of the party model of politics was accelerated by the [1848 Revolutions](#) around Europe.^[18]

The strength of political parties in the United States waned during the [Era of Good Feelings](#), but shifted and strengthened again by the second half of the 19th century.^{[19][20]} This was not the only country in which the strength of political parties had substantially increased by the end of the century; for example, around this time the Irish political leader [Charles Stewart Parnell](#) implemented several methods and structures like [party discipline](#) that would come to be associated with strong [grassroots](#) political parties.^[21]

20th century

At the beginning of the 20th century in Europe, the liberal–conservative divide that characterized most party systems was disrupted by the emergence of [socialist](#) parties, which attracted the support of organized [trade unions](#).^{[12]:511}

During the wave of [decolonization](#) in the mid-20th century, many newly sovereign countries outside of Europe and North America developed party systems that often emerged from their movements for independence.^{[22][23]} For example, a system of political parties arose out of factions in the [Indian independence movement](#), and was strengthened and stabilized by the policies of [Indira Gandhi](#) in the 1970s.^{[2]:165} The formation of the [Indian National Congress](#), which developed in the early 20th century as a pro-independence faction in [British India](#) and immediately became a major political party after Indian independence, foreshadowed the dynamic in many newly independent countries; for example, the [Uganda](#)

[National Congress](#) was a pro-independence party and the first political party in Uganda, and its name was chosen as an homage to the Indian National Congress.^[24]

As broader suffrage rights and eventually [universal suffrage](#) slowly spread throughout democracies, political parties expanded dramatically, and only then did a vision develop of political parties as intermediaries between the full public and the government.^[25]

Causes of political parties

Political parties are a nearly ubiquitous feature of modern countries.^[26] Nearly all democratic countries have strong political parties, and many political scientists consider countries with fewer than two parties to necessarily be [autocratic](#).^{[27][28][29]} However, these sources allow that a country with multiple competitive parties is not necessarily democratic, and the politics of many autocratic countries are organized around one dominant political party.^{[29][30]} The ubiquity and strength of political parties in nearly every modern country has led researchers to remark that the existence of political parties is almost a [law](#) of politics, and to ask why parties appear to be such an essential part of modern states.^{[12]:510[11]} Political scientists have therefore come up with several explanations for why political parties are a nearly universal political phenomenon.^{[2]:11}

Social cleavages

Political parties like the [Romanian Communist Party](#) can arise out of, or be closely connected to, existing segments of society, such as organizations of workers.

One of the core explanations for the existence of political parties is that they arise from pre-existing divisions among people: society is divided in a certain way, and a party is formed to organize that division into the electoral competition. By the 1950s, economists and political scientists had shown that party organizations could take advantage of the distribution of voters' preferences over political issues, adjusting themselves in response to what voters believe in order to become more competitive.^{[31][32]} Beginning in the 1960s, academics began identifying the social cleavages in different countries that might have given rise to specific parties, such as religious cleavages in specific countries that may have produced religious parties there.^{[33][34]}

The theory that parties are produced by social cleavages has drawn several criticisms. Some authors have challenged it on empirical grounds, either finding no evidence for the claim that parties emerge from existing cleavages, or arguing that the claim is not empirically testable.^[35] Others note that while social cleavages might cause political parties to exist, this obscures the opposite effect: that political parties also cause changes in the underlying social cleavages.^{[2]:13} A further objection is that, if the explanation for where parties come from is that they emerge from existing social cleavages, then the theory is an incomplete story of where political parties come from unless it also explains the origins of these social cleavages.^[36]

Individual and group incentives

It is easier for voters to evaluate one simple list of policies for each party, like this platform for the [United Australia Party](#), than to individually judge every single candidate.

An alternative explanation for why parties are ubiquitous across the world is that the formation of parties provides [compatible incentives](#) for candidates and legislators. For example, the existence of political parties might coordinate candidates across geographic districts, so that a candidate in one electoral district has an incentive to assist a similar candidate in a different district.^[1] Thus, political parties can be mechanisms for preventing candidates with similar goals from acting to each other's detriment when campaigning or governing.^[37] This might help explain the ubiquity of parties: if a group of candidates form a party and are harming each other less, they may perform better over the long run than [unaffiliated politicians](#), so politicians with party affiliations will out-compete politicians without parties.^[1]

Parties can also align their member's incentives when those members are in a legislature.^[38] The existence of a party apparatus can help coalitions of electors to agree on ideal policy choices,^[39] whereas a legislature of unaffiliated members might never be able to agree on a single best policy choice without some institution constraining their options.^{[40][41]}

Parties as heuristics

Another prominent explanation for why political parties exist is psychological: parties may be necessary for many individuals to participate in politics because they provide a massively simplifying [heuristic](#), which allows people to make informed choices with much less mental effort than if voters had to consciously evaluate the merits of every candidate individually.^[42] Without political parties, electors would have to individually evaluate every candidate in every election. But political parties enable electors to make judgments about just a few groups, and then apply their judgment of the party to all the candidates affiliated with that group. Because it is much easier to become informed about a few parties' platforms than about many candidates' personal positions, parties reduce the cognitive burden for people to cast informed votes. However, evidence suggests that over the last several decades, the strength of party identification has been weakening, so this may be a less important function for parties to provide than it was in the past.^[43]

Structure of political parties

Political parties are often structured in similar ways across countries. They typically feature a single party leader, a group of party executives, and a community of party members.^[44] Parties in democracies usually select their party leadership in ways that are more open and competitive than parties in autocracies, where the selection of a new party leader is likely to be tightly controlled.^[45] In countries with large sub-national regions, particularly [federalist](#) countries, there may be regional party leaders and regional party members in addition to the national membership and leadership.^{[2]:75}

Party leaders

Parties are typically led by a [party leader](#), who serves as the main representative of the party and often has primary responsibility for overseeing the party's policies and strategies. The leader of the party that controls the government usually becomes the [head of government](#), such as the [president](#) or [prime minister](#), and the leaders of other parties explicitly compete to become the head of government.^[44] In both [presidential democracies](#) and [parliamentary democracies](#), the members of a party frequently have substantial input into the selection of party leaders, for example by voting on party leadership at a [party conference](#).^{[46][47]} Because the leader of a major party is a powerful and visible person, many party leaders are well-known career politicians.^[48] Party leaders can be sufficiently prominent that they affect voters' perceptions of the entire party,^[49] and some voters decide how to vote in elections partly based on how much they like the leaders of the different parties.^[50]

The number of people involved in choosing party leaders varies widely across parties and across countries. On one extreme, party leaders might be selected from the entire electorate; on the opposite extreme, they might be selected by just one individual.^[51] Selection by a smaller group can be a feature of party leadership transitions in more autocratic countries, where the existence of political parties may be severely constrained to only one legal political party, or only one competitive party. Some of these parties, like the [Chinese Communist Party](#), have rigid methods for selecting the next party leader, which involves selection by other party members.^[52] A small number of single-party states have hereditary succession, where party leadership is inherited by the child of an outgoing party leader.^[53] Autocratic parties use more restrictive selection methods to avoid having major shifts in the regime as a result of successions.^[45]

Party executives

In both democratic and non-democratic countries, the party leader is often the foremost member of a larger party leadership. A party executive will commonly include administrative positions, like a [party secretary](#) and a [party chair](#), who may be different people from the party leader.^{[54][55]} These executive organizations may serve to constrain the party leader, especially if that leader is an autocrat.^{[56][57]} It is common for political parties to conduct major leadership decisions, like selecting a party executive and setting their policy goals, during regular [party conferences](#).^[58]

Much as party leaders who are not in power are usually at least nominally competing to become the head of government, the entire party executive may be competing for various positions in the government. For example, in [Westminster systems](#), the largest party that is out of power will form the [Official Opposition](#) in parliament, and select a [shadow cabinet](#) which (among other functions) provides a signal about which members of the party would hold which positions in the government if the party were to win an election.^[59]

Party membership

Citizens in a democracy will often affiliate with a specific political party. Party membership may include paying dues, an agreement not to affiliate with multiple parties at the same time, and sometimes a statement of agreement with the party's policies and platform.^[60] In democratic countries, members of political parties often are allowed to participate in elections to choose the party leadership.^[51] Party members may form the base of the volunteer activists and donors who support political parties during campaigns.^[61] The extent of participation in party organizations can be affected by a country's political institutions, with certain [electoral systems](#) and [party systems](#) encouraging higher party membership.^[62] Since at least the 1980s, membership in large traditional party organizations has been steadily declining across a number of countries, particularly longstanding European democracies.^[63]

Types of party organizations

Political scientists have distinguished between different types of political parties that have evolved throughout history. These include elite parties, mass parties, catch-all parties and cartel parties.^{[64]:163–178} Elite parties were political elites that were concerned with contesting elections and restricted the influence of outsiders, who were only required to assist in election campaigns. Mass parties tried to recruit new members who were a source of party income and were often expected to spread party ideology as well as assist in elections. In the United States, where both major parties were elite parties, the introduction of [primaries](#) and other reforms has transformed them so that power is held by activists who compete over influence and nomination of candidates.^[65]

Elite parties

An [elite party](#) is a type of political party that was dominant in the nineteenth century before the introduction of universal suffrage. The French political scientist [Maurice Duverger](#) first distinguished between elite and

"mass" parties, founding his distinction on the differences within the organisational structures of these two types.^{[66]:60-71} Elite parties are characterized by minimal and loose organisation, and are financed by fewer larger monetary contributions typically originating from outside the party. Elite parties give little priority to expanding the party's membership base, and its leaders are its only members.^{[67][64]:165} The earliest political parties, such as the [Democratic-Republicans](#) and the [Federalists](#), are classified as elite parties.^[68]

Mass parties

A mass party is a type of political party that developed around [cleavages](#) in society and mobilized the ordinary citizens or 'masses' in the political process.^[68] In Europe, the introduction of universal suffrage resulted in the creation of worker's parties that later evolved into mass parties; an example is the [German Social Democratic Party](#).^{[64]:165} These parties represented large groups of citizens who had not previously been represented in political processes, articulating the interests of different groups in society. In contrast to elite parties, mass parties are funded by their members, and rely on and maintain a large membership base. Further, mass parties prioritize the mobilization of voters and are more centralized than elite parties.^{[68][69]}

Catch-all parties

The term "catch-all party" was developed by German-American political scientist [Otto Kirchheimer](#) to describe the parties that developed in the 1950s and 1960s as a result of changes within the mass parties.^{[70][64]:165} The term "big tent party" may be used interchangeably. Kirchheimer characterized the shift from the traditional mass parties to catch-all parties as a set of developments including the "drastic reduction of the party's ideological baggage" and the "downgrading of the role of the individual party member".^[71] By broadening their central ideologies into more open-ended ones, catch-all parties seek to secure the support of a wider section of the population. Further, the role of members is reduced as catch-all parties are financed in part by the state or by donations.^{[64]:163-178} In Europe, the shift of [Christian Democratic parties](#) that were organized around religion into broader [centre-right](#) parties epitomizes this type.^[72]

Cartel parties

[Cartel parties](#) are a type of political party that emerged post-1970s and are characterized by heavy state financing and the diminished role of ideology as an organizing principle. The cartel party thesis was developed by Richard Katz and [Peter Mair](#), who wrote that political parties have turned into "semi-state agencies",^[73] acting on behalf of the state rather than groups in society. The term 'cartel' refers to the way in which prominent parties in government make it difficult for new parties to enter, as such forming a [cartel](#) of established parties. As with catch-all parties, the role of members in cartel parties is largely insignificant as parties use the resources of the state to maintain their position within the political system.^{[64]:163-178}

Niche parties

Niche parties are a type of political party that developed on the basis of the emergence of new cleavages and issues in politics, such as immigration and the environment.^[74] In contrast to mainstream or catch-all parties, niche parties articulate an often limited set of interests in a way that does not conform to the dominant economic left-right divide in politics, in turn emphasising issues that do not attain prominence within the other parties.^[75] Further, niche parties do not respond to changes in public opinion to the extent that mainstream parties do. Examples of niche parties include [Green parties](#) and extreme nationalist parties, such as the [National Rally](#) in France.^[76] However, over time these parties may grow in size and shed some of their niche qualities as they become larger, a phenomenon observable among European Green parties during their transformation from radical environmentalist movements to mainstream centre-left parties.^[75]

Entrepreneurial parties

An Entrepreneurial party is a political party that is centered on a [political entrepreneur](#), and dedicated to the advancement of that person or their policies.^[77] While some definitions of political parties state that a party is an organization that advances a specific set of ideological or policy goals,^[78] many political parties are not primarily motivated by ideology or policy, and instead exist to advance the career of a specific [political entrepreneur](#).^{[79][80]}

Party positions and ideologies

[Political ideologies](#) are one of the major organizing features of political parties, and parties often officially align themselves with specific ideologies. Parties adopt ideologies for a number of reasons. Ideological affiliations for political parties send signals about the types of policies they might pursue if they were in power.^[81] Ideologies also differentiate parties from one another, so that voters can select the party that advances the policies that they most prefer.^[82] A party may also seek to advance an ideology by convincing voters to adopt its belief system.^[83]

Common ideologies that can form a central part of the identity of a political party include [liberalism](#), [conservatism](#), [socialism](#), [communism](#), [anarchism](#), [fascism](#), [feminism](#), [environmentalism](#), [nationalism](#), [fundamentalism](#),^[84] [Islamism](#), and [multiculturalism](#).^[85] Liberalism is the ideology that is most closely connected to the history of democracies and is often considered to be the dominant or default

ideology of governing parties in much of the contemporary world.^[86] Many of the traditional competitors to liberal parties are conservative parties.^[86] Socialist, communist, feminist, anarchist, fascist, and nationalist parties are more recent developments, largely entering political competitions only in the 19th and 20th centuries.^[86] Environmentalism, multiculturalism, and certain types of fundamentalism became prominent towards the end of the 20th century.^[86]

Parties can sometimes be organized according to their ideology using an economic [left-right political spectrum](#). However, a simple left-right economic axis does not fully capture the variation in party ideologies.^[87] Other common axes that are used to compare the ideologies of political parties include ranges from liberal to authoritarian,^[88] from pro-establishment to [anti-establishment](#), and from tolerant and pluralistic (in their behavior while participating in the political arena) to anti-system.^[87]

Party positions for individual political parties are assessed by different published indices, such as the [V-Party Dataset](#).^[89]

Non-ideological parties

Though ideologies are central to a large number of political parties around the world, not all political parties have an organizing ideology, or exist to promote ideological policies. For example, some political parties may be [clientelistic](#) or [patronage](#)-based organizations, which are largely concerned with distributing goods.^[90] Other political parties may be created as tools for the advancement of an individual politician.^{[80][91]} It is also common, in countries with important [social cleavages](#) along ethnic or racial lines, to represent the interests of one ethnic group or another.^[92] This may involve a non-ideological attachment to the interests of that group, or may be a commitment based on an ideology like [identity politics](#). While any of these types of parties may be ideological, there are political parties that do not have any organizing ideology.^[79]

Party systems

Political parties are ubiquitous across both democratic and autocratic countries, and there is often very little change in which political parties have a chance of holding power in a country from one election to the next. This makes it possible to think about the political parties in a country as collectively forming one of the country's central [political institutions](#), called a party system.^[93] Some basic features of a party system are the number of parties and what sorts of parties are the most successful.^[94] These properties are closely connected to other major features of the country's politics, such as how democratic it is, what sorts of restrictions its laws impose on political parties, and what type of [electoral systems](#) it uses.^[93] Even in countries where the number of political parties is not officially constrained by law, political institutions affect how many parties are viable. For example, democracies that use a [single-member district](#) electoral system tend to have very few parties, whereas countries that use [proportional representation](#) tend to have more.^{[95]:ch. 7} The number of parties in a country can also be accurately estimated based on the [magnitude](#) of a country's electoral districts and the number of seats in its legislature.^{[95]:255}

An informative way to classify the party systems of the world is by how many parties they include.^[94] Because some party systems include a large number of parties that have a very low probability of winning elections, it is often useful to think about the [effective number of parties](#) (the number of parties weighted by the strength of those parties) rather than the literal number of registered parties.^[96]

Non-partisan systems

In a non-partisan legislature, like the [Legislative Assembly of the Northwest Territories](#), every member runs and legislates as a political independent with no party affiliation.

In a non-partisan system, no political parties exist, or political parties are not a major part of the political system. There are very few [countries without political parties](#).^[97]

In some non-partisan countries, the formation of parties is explicitly banned by law.^[98] The existence of political parties may be banned in autocratic countries in order to prevent a turnover in power.^[99] For example, in [Saudi Arabia](#), a ban on political parties has been used as a tool for protecting the monarchy.^[99] However, parties are also banned in some polities that have long democratic histories, usually in local or regional elections of countries that have strong national party systems.^{[100][101][102]}

Political parties may also temporarily cease to exist in countries that have either only been established recently, or that have experienced a major upheaval in their politics and have not yet returned to a stable system of political parties. For example, the United States began as a non-partisan democracy, and it evolved a stable system of political parties over the course of many decades.^{[11]:ch.4} A country's party system may also dissolve and take time to re-form, leaving a period of minimal or no party system, such as in Peru following the regime of [Alberto Fujimori](#).^[103] However, it is also possible – albeit rare – for countries with no bans on political parties, and which have not experienced a major disruption, to nevertheless have no political parties: there are a small number of pacific island democracies, such as [Palau](#), where political parties are permitted to exist and yet parties are not an important part of national politics.^[98]

One-party systems

In a [one-party system](#), power is held entirely by one political party. When only one political party exists, it may be the result of a ban on the formation of any competing political parties, which is a common feature in authoritarian states. For example, the [Communist Party of Cuba](#) is the only permitted political party in [Cuba](#), and is the only party that can hold seats in the legislature.^[104] When only one powerful party is legally permitted to exist, its membership can grow to contain a very large portion of society and it can play substantial roles in [civil society](#) that are not necessarily directly related to political governance; one example of this is the [Chinese Communist Party](#).^[105] Bans on competing parties can also ensure that only one party can ever realistically hold power, even without completely outlawing all other political parties. For example, in [North Korea](#), more than one party is officially permitted to exist and even to seat members in the legislature,^[106] but laws ensure that the [Workers' Party of Korea](#) retains control.^[107] It is also possible for countries with free elections to have only one party that holds power. These cases are sometimes called [dominant-party systems](#) or [particracies](#). Scholars have debated whether or not a country that has never experienced a transfer of power from one party to another can nevertheless be considered a democracy.^{[27]:23} There have been periods of government exclusively or entirely by one party in some countries that are often considered to have been democratic, and which had no official legal barriers to the inclusion of other parties in the government; this includes recent periods in [Botswana](#), [Japan](#), [Mexico](#), [Senegal](#), and [South Africa](#).^{[27]:24-27} It can also occur that one political party dominates a sub-national region of a democratic country that has a competitive national party system; one example is the southern United States during much of the 19th and 20th centuries, where the [Democratic Party](#) had almost complete control, with the Southern states being functionally one-party regimes, though opposition parties were never prohibited.^[108]

Two-party systems

In several countries, there are only two parties that have a realistic chance of competing to form government.^[109] One canonical two-party democracy is the [United States](#), where the national government has for much of the country's history exclusively been controlled by either the [Democratic Party](#) or the [Republican Party](#).^[110] Other examples of countries which have had long periods of two-party dominance include [Colombia](#), [Uruguay](#),^[111] [Malta](#),^[112] and [Ghana](#).^[113] Two-party systems are not limited to democracies; they may be present in authoritarian regimes as well. Competition between two parties has occurred in historical autocratic regimes in countries including [Brazil](#)^[114] and [Venezuela](#).^[115]

A democracy's political institutions can shape the number of parties that it has. In the 1950s Maurice Duverger observed that single-member district single-vote plurality-rule elections tend to produce two-party systems,^{[66]:217} and this phenomenon came to be known as [Duverger's law](#). Whether or not this pattern is true has been heavily debated over the last several decades.^[116] Some political scientists have broadened this idea to argue that more restrictive political institutions (of which [first past the post](#) is one example) tend to produce a smaller number of political parties, so that extremely small parties systems – like those with only two parties – tend to form in countries with very restrictive rules.^[117]

Two-party systems have attracted heavy criticism for limiting the choices that electors have, and much of this criticism has centered around their association with restrictive political institutions. For example, some commentators argue that political institutions in prominent two-party systems like the United States have been specifically designed to ensure that no third party can become competitive.^[118] Criticisms also center around these systems' tendencies to encourage [insincere voting](#) and to facilitate the [spoiler effect](#).^{[119]:ch. 1}

Multi-party systems

Multi-party systems are systems in which more than two parties have a realistic chance of holding power and influencing policy.^[111] A very large number of systems around the world have had periods of multi-party competition,^[120] and two-party democracies may be considered unusual or uncommon compared to multi-party systems.^[121] Many of the [largest democracies in the world](#) have had long periods of multi-party competition, including [India](#),^[122] [Indonesia](#),^[123] [Pakistan](#),^[124] and [Brazil](#).^[125] Multi-party systems encourage characteristically different types of governance than smaller party systems, for example by often encouraging the formation of [coalition governments](#).^[126]

The presence of many competing political parties is usually associated with a greater level of democracy, and a country transitioning from having a one-party system to having a many-party system is often considered to be [democratizing](#).^[127] Authoritarian countries can include multi-party competition, but typically this occurs when the elections are [not fair](#).^[128] For this reason, in two-party democracies like the United States, proponents of forming new competitive political parties often argue that developing a multi-party system would make the country more democratic.^[129] However, the question of whether multi-party systems are more democratic than two-party systems, or if they enjoy better policy outcomes, is a subject of substantial disagreement among scholars^{[130][131]} as well as among the public.^{[132][133]} In the opposite extreme, a country with a very large number of parties can experience governing coalitions that include highly ideologically diverse parties that are unable to make much policy progress, which may cause the country to be unstable and experience a very large number of elections; examples of systems that have been

described as having these problems include periods in the recent history of [Israel](#),^[134] [Italy](#), and [Finland](#).^[135] Multi-party systems are often viewed as fairer or more representative than one- or two-party systems,^[136] but they also have downsides, like the likelihood that in a system with [plurality voting](#) the winner of a race with many options will only have minority support.^[92]

Some multi-party systems may have two parties that are noticeably more competitive than the other parties.^[137] Such party systems have been called "two-party-plus" systems, which refers to the two dominant parties, plus other parties that exist but rarely or never hold power in the government.^[138] Such parties may serve a crucial factor in election outcomes.^[139] It is also possible for very large multi-party systems, like India's, to nevertheless be characterized largely by a series of regional contests that realistically have only two competitive parties, but in the aggregate can produce many more than two parties that have major roles in the country's national politics.^[122]

Funding

Many of the activities of political parties involve the acquisition and allocation of funds in order to achieve political goals. The funding involved can be very substantial, with contemporary elections in the largest democracies typically costing billions or even tens of billions of dollars.^{[140][141]} Much of this expense is paid by candidates and political parties, which often develop sophisticated fundraising organizations.^[142] Because paying for participation in electoral contests is such a central democratic activity, the funding of political parties is an important feature of a country's politics.^[142]

Sources of party funds

Common sources of party funding across countries include dues-paying party members, advocacy groups and lobbying organizations, corporations, trade unions, and candidates who may self-fund activities.^[143] In most countries, the government also provides some level of funding for political parties.^{[142][144]} Nearly all of the 180 countries examined by the [International Institute for Democracy and Electoral Assistance](#) have some form of public funding for political parties, and about a third have regular payments of government funds that goes beyond campaign reimbursements.^[145] In some countries, public funding for parties depends on the size of that party: for example, a country may only provide funding to parties which have more than a certain number of candidates or supporters.^[145] A common argument for public funding of political parties is that it creates fairer and more democratic elections by enabling more groups to compete, whereas many advocates for private funding of parties argue that donations to parties are a form of political expression that should be protected in a democracy.^[146] Public financing of political parties may decrease parties' pursuit of funds through corrupt methods, by decreasing their incentive to find alternate sources of funding.^[147]

One way of categorizing the sources of party funding is between public funding and private funding. Another dichotomy is between plutocratic and grassroots sources; parties which get much of their funding from large corporations may tend to pursue different policies and use different strategies than parties which are mostly funded through small donations by individual supporters.^[148] Private funding for political parties can also be thought of as coming from internal or external sources: this distinguishes between dues from party members or contributions by candidates, and donations from entities outside of the party like non-members, corporations, or trade unions.^[148] Internal funding may be preferred because external sources might make the party beholden to an outside entity.^[148]

Uses for party funds

There are many ways in which political parties may deploy money in order to secure better electoral outcomes. Parties often spend money to train activists, recruit volunteers, create and deploy advertisements, conduct research and support for their leadership in between elections, and promote their policy agenda.^[142] Many political parties and candidates engage in a practice called [clientelism](#), in which they distribute material rewards to people in exchange for political support; in many countries this is illegal, though even where it is illegal it may nevertheless be widespread in practice.^[149] Some parties engage directly in [vote buying](#), in which a party gives money to a person in exchange for their vote.^[150]

Though it may be crucial for a party to spend more than some threshold to win a given election, there are typically [diminishing returns](#) for expenses during a campaign.^[151] Once a party has crossed a particular spending threshold, additional expenditures might not increase their chance of success.^[152]

Restrictions

Fundraising and expenditures by political parties are typically regulated by governments, with many countries' regulations focusing on who can contribute money to parties, how parties' money can be spent, and how much of it can pass through the hands of a political party.^[153] Two main ways in which regulations affect parties are by intervening in their sources of income and by mandating that they maintain some level of transparency about their funding.^[154] One common type of restriction on how parties acquire money is to limit who can donate money to political parties; for example, people who are not citizens of a country may not be allowed to make contributions to that country's political parties, in order to prevent foreign interference.^[153] It is also common to limit how much money an individual can give to a political party each

election.^[155] Similarly, many governments cap the total amount of money that can be spent by each party in an election.^[144] Transparency regulations may require parties to disclose detailed financial information to the government, and in many countries transparency laws require those disclosures to be available to the public, as a safeguard against potential corruption.^[142] Creating, implementing, and amending laws regarding party expenses can be extremely difficult, since governments may be controlled by the very parties that these regulations restrict.^[142]

Party colours and symbols

Nearly all political parties associate themselves with specific colours and symbols, primarily to aid voters in [identifying](#), recognizing, and remembering the party. This branding is particularly important in polities where much of the population may be [illiterate](#), so that someone who cannot read a party's name on a ballot can instead identify that party by colour or logo.^[156] Parties of similar ideologies will often use the same colours across different countries.^{[157][158]} Colour associations are useful as a short-hand for referring to and representing parties in graphical media.^[159] They can also be used to refer to [coalitions](#) and alliances between political parties and other organizations;^[160] examples include [purple alliances](#), [red-green alliances](#), [traffic light coalitions](#), [pan-green coalitions](#), and [pan-blue coalitions](#).

However, associations between colour and ideology can also be inconsistent: parties of the same ideology in different countries often use different colours, and sometimes competing parties in a country may even adopt the same colours.^[161] These associations also have major exceptions. For example, in the United States, red is associated with the more conservative [Republican Party](#) while blue is associated with the more left-leaning [Democratic Party](#).^{[157][162]}

Yorum

Polis şehir demek, şehre giden yol, politika anlamındadır. Bizde tarikat yol demek olarak ifade edilebilir.

Politika, şehre varmak için her yol uygundur demek değildir. Bir usul, yöntemi olmalıdır. Hepsi bendedir diyenler, toplumda %10 civarında bir oy alırlar.

Politika anlam olarak: toplumun karar oluşturması, yönetmek isteyen kuvvetlerin ilişkisi, statü ve durumun kaynağı, dayanağı, uygulanacak yolun bir bilimsel irdelenmesi olarak da kullanılmaktadır.

Kanunlar, uygulamalar ve anlaşma zeminleri de bir bakıma politika yapısını tanımlar. Tarihsel süreç olarak birçok yöntemler de bu politika kapsamında ele alınmıştır.

Bu terim sonuçta hedefe, kısaca yönetimi ele almak için uygulanan her türlü yaklaşımı içinde kapsamaktadır.

Bazıları:

- Birisinin ne zaman, nasıl ve ne elde ettiği. Dikta yöntemleri yasaktır.
- Toplumda değerlerin yönetsel olarak yerleşmesidir.
- Ekonominin konsantre ifadesidir.
- En az zararlı ve faydalı olanı her şart ve ortamda seçme boyutudur.
- Toplumda bir grubun değerleri kurumsal olarak ele almasıdır.
- Toplumda iş birliği, sorgulama ve çatışmaların gruplar arasında oluşma aktivitesidir.

Bu yaklaşımlarda da olayın işleyişi ve var oluşu üzerine yapılan bir irdelemedir.

İnsanların sosyal etkileşimi, içinde oldukları durumu ve her türlü boyut ile ilişkili olduğu söylenebilir. Bireyin politikada olması ile toplumsal vekil ve sözcü olduğu için ayrı bir dokunulmazlık boyutu da kazandırılmaktadır.

Politikanın ahlaki ve gerçek boyutları da olmaktadır. Kuralsal ve kanuni boyut çok ötesinde, bir yaşam tarzı, felsefesi de olabilmektedir. Bu toplumda bir güç sağladığı da belirgindir, gözlenmektedir.

Politikada bir kişi sağdan yürüyorsa, diğeri soldan yürüyorsa, bir etkileşim olmaz iken, yönetim boyutu ile sen sağdan yürüyecek, hayır sen soldan yürüyecek boyutuna gelmesi ile politika bir çatışma konusu olmaktadır. Ortak nokta hedef olmasına karşın, hedefe giden yol, yöntem, metot da bir farklılaşma boyutudur. Bu açıdan dikta olmaz ise,

ekseriyetin tercihi geçerli olacaktır. Bir sorunda değişim, gerekirse diğer yola geçilebilse, bir direnç olmasa, bu bir alternatif ve tercih olarak bakılması, bir üstünlük bir yücelik olacak, ancak tam tersi olur. Çünkü o yolda yürüyenler arasında bir menfaat birliği de vardır. Zor ve hatalı olsa bile yürümek isteyen çıkmaktadır.

İngiltere’de trafik farklı yöndendir, arabalar soldan giderler, çünkü direksiyon sağdadır. Teknik yapı buna göre oluşmuştur. Birey farklı şekilde giderse, kaza yapar ve suçlu olur.

Tarihsel boyut olarak sürülenler, bir yönetim etkileşimidir. İlk Anayasal oluşum ve farklı kabile ve inanışları aynı şekilde bütünleştiren 622 Medine Antlaşmasıdır. Diğerleri ise bu boyutta değildir. Yunan, Atina boyutunda ise, 50 Senatörün tercihi ile oluşmaktadır.

Fetih bir kavram ve politikadır. İslam ile gelmiş, o yörenin işgali değil, özellikleri ile gelişmesi, geliştirilmesidir. Medeniyet kavramının yerine oturması olarak nitelendirilebilir.

Her şehrin oluşması farklı kabile ve grup olarak olduğundan, birbirleri ile devamlı savaşmışlar, kale duvarlarının ana amacı, komşu şehirden korunmak olmuştur.

Her bir yönetim, kendi grubunu öne çıkarması nedeniyle politika bir savaş, çatışma nedeni olarak görülmüştür.

Mısır, Yunan şehirlerinde bir politika olduğu ifadesi vardır. Politika, şehirli olanın ayrıcalıklı ve özel olmasıdır. Sosyal statüsü yüksek olanlar, senatörler ise şehir hakkında söz söylemeye, karar almaya yetkilidir denilmektedir.

Zamanımızdaki şehirler ve politikaları konumuz dışındadır.

Küreselleşme nedeni ile, ekonomik güçlü ülkeler, diğer ülkeleri kendi etkileşim içine almışlardır. İkinci Dünya Savaşı ile Doğu, Batı Bloku ayrılmış ve giderek daha sert bir yapıya bürünmüşlerdir. Toplum politikası buna göre oluşmuştur. Serbest ticaret olmayan Doğu Blokuna kaymıştır.

Politikada güçlerin dağılımına göre, yönetim liderliği ile yapı daha dikta yapısında olmuştur. Monarşi, başkanlık sistemi, parlamenter sistem ile seçilmişlerin yönetici seçmesi gibi yapılar gelişmiştir.

Yönetim modelleri bunlara göre değişim, tanımlamalar içinde olmuştur.

Bu yapılar sonuçta, konfederasyon, federasyon ve üniter sistem olarak oluşması da önemlidir.

Bazılarında devlet yapısı temsilcilerin yönetimi şeklinde oluşmuş, devlet konumu yerine, meclis konumu öne çıkmıştır.

Devletin politikasını oluşturan Anayasa boyutu da öne alınmalıdır. İlk ve gerçek 622 Medine Antlaşması iken, Selçuk ve Osmanlı Başarısı bu sistemi uygulamaları denilebilir, savaş değil, fetih kavramı önemlidir. Magna Carta ise İngiliz Kralı etkinliğinin paylaşımı olup, tam etkinlik kazanmayan bir metin olmuştur.

Anayasa’da kuvvetlerin ayrılığı boyutu belirtilse de her bir güç, kuvvet bende denmesi engellenmemektedir. Genel anlamda Meclis Kanun çıkarır, ona uymalıdır, ama İnsan Hakları gibi kavramlar öne alınmalı, gerekirse kanunlar iptal olmalı, bu açıdan yargı öne çıkar denilebilir. Ancak Meclisler niye insan hakkına aykırı karar çıkarsın diye sorulabilir.

Kültürlerde çeşitli öğeler öne alınabilir. Ancak artık birey hakları söz konusu olduğu için, kalıp ve düzen değil, kişilik hakları temel olmaktadır.

Politika, insancıl olmayan, soykırımı geçit veren, tarihsel ve inanış gerekçe ile birey hakkını yok sayanlar artık politika olarak nitelendirilmemektedir. Birleşmiş Milletlerde

İsrail yaklaşımı benimsenmiş olsa bile, bunun geçerli yanı kabul edilmemektedir. Yasal boyut, mahkemeler öne çıkmaktadır. Türkiye soykırımı konusunda en az 3 uluslararası mahkeme kararı vardır ama bazı devletlerin soykırımı kabul etseler bile bunun hukuk anlamı değil, o devletlerin tutum algısı vardır.

Birçok devletler makro-politika konusunda aynı olsalar bile bunun yorumunda ayrılmaktadırlar. Her devlet bir bakıma kendi menfaatini öne çıkarmaktadır.

Ulusal politik partiler ve hareketleri temsil eden tanıma Mezo-politika denilmektedir.

Mikro politika tanımında: 1) Aktivistler, belirli hareketi yapanlar, 2) Boykot uygulamaları, 3) Sivil düzensiz hareketler, 4) Demonstrasyon, 5) Dilekçe vermek, 6) Gösteri hareketleri, 7) Grev hareketleri, 8) Vergiye protestolar, 9) Oylama ve seçim yapılması kullanılabilir.

Politik partiler konusu burada işlenmemektedir.

Politik değerler:

1)-Demokrasi: Toplumun yöneticiyi kendisinin seçmesidir. Doğrudan seçebilir veya temsilci seçer, onlar vasıtası (Parlamento) ile oluşur. Cumhurbaşkanı yürütücü iken, Yasa yapıcı Meclis olabilir. Yargı da yine belirli başarı ile oluşabilir.

2)-Vatandaşlık boyutu: Göçmenler boyutu olan yerde, vatandaşların haklarının korunma sistemidir. Göçmenlerin hakları dışlanmaktadır.

3)-Anlaşmazlık yapısı: Birçok karar konsensus, referandum ile belirlenmektedir. Çoğunluğun, azınlığı ezdiği bir sistemdir.

4)-Radikal kararların alınması olan sistemdir. Kesin hudutlu ve kişilerin haklarını dışlanması sık olan yapıdır.

5) Eşitlik sistemi: Eşitlik demek, her bireyi bir gruba sokarak, o grup içinde eşit hak tanınması olarak ele alınamaz, işçisin işçi kalacaksın felsefesidir. Hepimiz, aynı anadan doğma kardeşiz yaklaşımı olmalıdır. Yapılan iş ve esere göre fiil değerlendirilir, fail değil.

6) Sol ve Sağ görüşte olmak: Bu bir ayrımcılıktır, bir kişi kendi kararına göre her iki tarafı da seçebilmelidir.

7) Bağımsızlık: Bir kişi bilgilendirme ve aydınlatma ile rızası kendisine ait ve sorumluluk kendisinde olmalıdır. Grup ve belirli boyutlar da birey hakkı gibi ele alınmalı ve yaklaşım yapılmalıdır. Onlara bir ayrıcalık tanınmamalıdır.

NOT: Tüm yaklaşımlar birey temelinde, onun hakkının doğal, talep bile etmeden sağlanması ile tüm Kamu, kurum ve kuruluşlardan korunması temel olmalıdır.

Politik partiler konusu burada işlenmemektedir.

Partiler, sosyal olaylara göre oluşması ile, bir ayrımcılık değil, birey hakkı üzerinde oluşmalı, bunu sağlamaya çalışmalıdır. Ayrımcılık kabul edilemez.

Bir yönetim bireyi değil, grubu karşısına temsilci olarak alıyorsa, büyük bir adaletsizliğe yol açmaktadır.

Hukuk olarak, dernek, gruplar, hatta bilirkişiler, sadece bir birey hakkı ile eşit olarak ele alınmalı, buna itiraz ve karşı çıkmalarda eşit tutulmalıdır.

İşçi Dernekleri özellikle maaş artımında etkin gibi görünebilirler ama, hesaplama, her işçinin 2500 kalorilik beslenmesi, ayrıca geçinme boyutu ile en alt düzey alınmakta, ayrıca yüzde 6-10 refah payı eklenmektedir. Dolayısıyla bir standart ölçüm olmaktadır. Sadece politik olarak refah payı kalmaktadır. Bu gerçek olursa, haklar sağlanmış denebilir. Yoksa işçi derneklerinin gücü ile olması ile oluşmamalıdır.

Partilerin oluşumu açısından, işlevsel boyut olarak açıklandığı gibi, her grup %20 eşit olarak alınır; a) İktidar ve b) İktidar yanlısı grup ile, c) Muhalefet ve d) Muhalefet yanlısı grup ile e) Bağımsız ve kararsızlar ele alınabilir. Birçok etkileşim boyutu öne alınabilir. Federal yapı ve seçimler bu düzende olması yanında, başkanlık seçimi eğer %50 artı 1 olursa, mutlaka bütünleşme gerekir ve birçok farklı görüş ve özellikle kararsızlardan oy gelmelidir. Bu nedenle Parlamenter sistem ile meclisin seçmesi, bir grubun, hatta azınlığın yönetime geçmesine olanak sağlamaktadır. Dikta rejimleri parlamenter sistem ile başa geçebilmektedirler. Hitler bu şekilde başa geçmiştir.

Parti liderleri ile parti mensupları belirli sosyal yapıda olması ile o grubun oyunu almaktadırlar. Bu özellikle Şehir Başkanlık seçiminde öne çıkmaktadır. Muhalefet gölge kabin kurarak buna karşı çıkmak ister ama halka inmemesi ile bunda başarılı olamaz.

Parti üyelerinin iktidar veya herhangi bir boyutta menfaat temin etmesi sık rastlanır ama bu genel oy oranında düşüşe neden olabilecektir. Hak edişe göre olması önemlidir.

Partiler oluşurken: 1) Sosyal sınıf olarak elit partiler; bunlar üniversite mezunları gibi bir kesimin oyunu alır, genel yüzde 20 civarındadır. 2) Kitle partileri, yönetimde söz sahibi olanlardır, ama işçi veya diğer kitle partileri azınlık olarak en fazla %10 civarında oy alırlar. 3) Büyük partilerin belirli şekilde bölünmesi ile olanlar; %30-40 oyun bölünmesi ile olurlar ve en fazla %15 oya sahip olurlar. Bunlar lidere bağımlı gruplardır. 4) Belirli Kartel partileridir. Bunlar yönetimden pay almak üzere olup, iktidar değil, iktidar olmak isteyen, azınlık olarak katılma ile pay, menfaat elde edenlerdir. 5) Göçmen gibi değişim ve haklarının uyulmasını isteyen gruptur. Bunlar iktidar dikkate alırsa, oyları o tarafa akmaktadır. 6) İdeolojik partiler sayılmalıdır, komünist partileri bu gruptadırlar.

Partiler oluştururken belirli görüşler öne sürülebilir. Demokrasi, insan hakları, adalet, hakça paylaşım gibi konular ideoloji değildir, bunlar yapılması gerekenlerdir. Bunlar ile oy alınmaz.

Milliyetçilik de bir sınıf, grup ve ırksal değil, insanlık olarak milli olmak, insanı korumak, gözetmek olarak ele alınırsa oy alınabilir.

İdeolojisi olmayan partiler, globalleşen Evrende yüksek Teknolojinin emrindedir, onun güdülmesine göre iş yapar. Sermaye yönetiminde olur. Doğrudan menfaat, kazanç olarak oluşmuştur. Aristokrat yapısı ile olanlarda benzerdir.

Partiler temel olarak her üyenin oy vererek seçtikleri kişilerce idare edilmesi beklenirken, çıkarılan yasalar ile başkanın onayı ve önerisi ile elemanların seçimi tercih edilir olmuştur. Bu açıdan başkanlık sistemi daha etkin yürütülmektedir.

Tek parti sistematığında bir bakıma o parti tüm muhalefet ile iktidarı bünyesinde toplamaktadır. Bu diğerine göre sadece gizli olan bir yapı içinde hapsedilmektedir. Kardeşler arasında kavga daha çetin olmaktadır.

Çoklu parti sistematığında meclis öne çıkmakta, burada koalisyonlar ile yönetim belirginleşmektedir. Başkan da yine meclisin kararı ile olmaktadır. Bu görüşlere göre değişken yapısı ile karar alınmada sorunlar gözlenmektedir.

Parti gelirleri, temel üyeler yanında bazı bağışlar ile de olmaktadır. Bağış yapan o partiyi bağlamaktadır. Bunun önüne geçmek ise, alınana oya göre Devlet Bütçesinden pay verilmesidir. Bu Ülkemizde yapılmaktadır.

Fonların kullanılması da devlet denetiminde, Sayıştay'ın görevi olmalıdır.

Bir parti isterse iktidarda olsun, birey hakkı ve insanlık dışı, İnsan Haklarını bozan durumlar içinde ise kapatılmalı ve benzerlerinin kurulmasına da onay verilmemelidir.

Azınlık partisi olarak etkinlik kurmalarına hoş karşılaşılamaz. Zorlama ve taviz peşinde koşacaklardır.

NOT: Ülkemiz açısından ele alındığında, Osmanlı'da da Padişahların istenmemesi ile yapılan eylemler bilinmektedir. Divan ve Padişah'ın etkileşimi, şeriat değil, ama Kuran üzerinden tenkit edildiği bilinmektedir. *Padişahım çok yaşa, senden yüce Allah var* özü bunun özüdür.

Cumhuriyet gelmesi ile seçim olmuş, dikta rejimlerinde de Anayasa tam oy alırken, genel meclis seçiminde de oy diğer partilere atarak sistem korunmuştur. Bu açıdan birçok ülkede seçim ve cumhuriyet adında varken, bizde gerçekten zorlamalar, diktalar olsa da bir uyanık millet sayesinde Cumhuriyet korunmaktadır.

Proportional Representation, Wikipedia⁸

Proportional representation (PR) refers to any type of [electoral system](#) under which subgroups of an electorate are reflected proportionately in the elected body.^[1] The concept applies mainly to political divisions ([political parties](#)) among voters. The essence of such systems is that all votes cast – or almost all votes cast – contribute to the result and are effectively used to help elect someone – not just a bare [plurality](#) or (exclusively) the [majority](#) – and that the system produces mixed, balanced representation reflecting how votes are cast.

In the context of voting systems, PR means that each representative in an assembly is elected by a roughly equal number of voters. In the common case of electoral systems that only allow a choice of parties, the seats are allocated in proportion to the *vote share* each party receives.

The term "proportional representation" may also be used to mean fair representation by population as applied to states, regions, etc. However, representation being proportional with respect solely to population size is not considered to make an electoral system "proportional" the way the term is usually used. For example, the [US House of Representatives](#) has 435 members, who each represent a roughly equal number of people and each state is allocated a number of members in accordance with its population size, thus producing representation by population. But members of the House are elected in single-member districts generally through [first-past-the-post elections](#): single-winner contests are not proportional by vote share as each has only one winner. Conversely, PR electoral systems are typically proportional to both population (seats per set amount of population) and vote share (typically party-wise). The [European Parliament](#) gives each member state a number of seats roughly based on its population size (see [degressive proportionality](#)) and in each member state, the election must also be held using a PR system (with proportional results based on vote share).

The most widely used families of PR electoral systems are [party-list PR](#), used in 85 countries,^[2] [mixed-member PR](#) (MMP), used in 7 countries,^[3] and the [single transferable vote](#) (STV), used in [Ireland](#),^[4] [Malta](#) and [Australian Senate](#).^[5] All PR systems require multi-member [voting districts](#), meaning votes are pooled to elect multiple representatives at once. Pooling may be done in various multi-member districts (in STV and most list PR systems) or in single countrywide – so called *at-large* – district (in other list-PR systems). A country-wide pooling of votes to elect more than a hundred members is used in Angola, for example. For large districts, [party-list PR](#) is more often used. A purely candidate-based PR system, [STV](#), has never been used to elect more than 21 in a single contest to this point in history. Some PR systems use at-large pooling or regional pooling in conjunction with [single-member districts](#) (such as the New Zealand [MMP](#) and the Scottish [additional member system](#)), others use at-large pooling in conjunction with multi-member districts ([Scandinavian countries](#)). In these cases pooling is used to allocated the so called [leveling seats](#) (top-up) to compensate for the disproportional results produced in single-member districts using FPTP (MMP/AMS) or to polish the fairness produced in multi-member districts using list PR (Denmark's MMP). PR systems that achieve the highest levels of proportionality tend to use as general pooling as possible (typically country-wide) or districts with large numbers of seats.

Due to various factors, perfect proportionality is rarely achieved under PR systems. The use of [electoral thresholds](#) (in list-PR or MMP), small districts with few seats in each (in STV or list-PR), absence or insufficient number of leveling seats (in list-PR, MMP or AMS) may produce disproportionality. Other sources are [electoral tactics](#) that may be used in certain system, such as [party splitting](#) in some MMP systems. Nonetheless, PR systems approximate proportionality much better than other systems^[6] and are more resistant to [gerrymandering](#) and other forms of manipulation.

Basics

Proportional representation refers to the general principle found in any electoral system in which the popularly chosen subgroups (parties) of an electorate are reflected *proportionately* in the elected body.^[1] To achieve that intended effect, proportional electoral systems need to either have more than one seat in each district (e.g. [single transferable vote](#)), or have some form of compensatory seats (e.g. [mixed-member proportional representation apportionment methods](#)). A legislative body (e.g., assembly, parliament) may be elected proportionally, whereas there is no need for a single office (e.g., a president, or mayor) to be elected proportionately if no votes are for parties (subgroups).

In the [European Parliament](#), for instance, each member state has a number of seats that is (roughly) proportional to its population, enabling geographical proportional representation. For these elections, all European Union (EU) countries also must use a proportional electoral system (enabling political proportional representation): When $n\%$ of the electorate support a particular [political party](#) or set of candidates as their favourite, then roughly $n\%$ of seats are allotted to that party or those candidates.^[7] All PR systems aim to provide some form of equal representation for votes but may differ in their approaches on how they achieve this.

How party-list PR works

Party list PR is the most commonly used version of proportional representation. Voters cast votes for parties and each party is allocated seats based on its party share.

Some party-list PR systems use overall country-wide vote counts; others count vote shares in separate parts of the country and allocate seats in each part according to that specific vote count. Some use both.

List PR involves parties in the election process. Voters do not primarily vote for candidates (persons), but for [electoral lists](#) (or *party lists*), which are lists of candidates that parties put forward. The mechanism that allocates seats to the parties/lists is how these systems achieve proportionality. Once this is done, the candidates who take the seats are based on the order in which they appear on the list. This is the basic, [closed list](#) version of list PR.

An example election where the assembly has 200 seats to be filled is presented below. Every voter vote for the list created by their favourite party and the results of the election are as follows (popular vote). Under party-list PR, every party gets a number of seats proportional to their share of the popular vote.

This is done by a proportional formula/method, for example the [Sainte-Laguë method](#) — these are the same methods that may be used to allocate seats for geographic proportional representation (for example, how many seats each states gets in the US House of Representatives). Votes and seats often cannot be mathematically perfectly allocated, so some amount of rounding has to be done. The various methods deal with this in different ways, although the difference is reduced if there are many seats — for example, if the whole country is one district. Party list PR is also more complicated in reality than in the example, as countries often use more than one district, multiple tiers (e.g. local, regional and national), [open lists](#) or an [electoral threshold](#).

How the single transferable vote (STV) works

The single transferable vote is an older method than party-list PR, and it does not need to formally involve parties in the election process. Instead of parties putting forward ordered lists of candidates from which winners are drawn in some order, candidates run by name, each voter marks preferences for candidates, with only one marked preference used to place the vote, and votes cast for the candidates determine the winner. This is done using a [preferential ballot](#). The ranking is used to instruct election officials of how the vote should be used in case it is placed on an un-electable candidate or on an elected candidate. Each voter casts one vote and the district used elects' multiple members (more than one, usually 3 to 7). Because parties play no role in the vote count, STV may be used for nonpartisan elections, such as the city council of [Cambridge, Massachusetts](#).^[8] A large proportion of the votes cast are used to actually elect someone so the result is mixed and balanced with no one voting block taking much more than its due share of the seats. Where party labels are indicated, proportionality party-wise is noticeable.

[Counting votes under STV](#) is more complicated than [first-past-the-post voting](#), but the following example shows how the vote count is performed and how proportionality is achieved in a district with 3 seats. In reality, districts usually elect more members than that in order to achieve more proportional results. A risk is that if the number of seats is larger than, for example, 10 seats, the ballot will be so large as to be inconvenient and voters may find it difficult to rank the many candidates, although 21 are elected through STV in some elections with no great difficulty.^[9] (In many STV systems, voters are not required to mark more choices than desired. Even if all voters marked only one preference, the resulting representation would be more balanced than under single-winner FPTP.)

Under STV, an amount that guarantees election is set, which is called the *quota*. In this example, the [Droop quota](#) is used and so a candidate who earns more than 25 percent of the vote is declared elected. Note that it is only possible for 3 candidates to each achieve that quota.

In the first count, the first preferences (favourite candidates) of all the voters are counted. Any candidates who pass the quota are declared elected.

Next, the votes the candidates received above the quota (surplus votes that they did not need to get elected) are transferred to the next preferences of the voters who voted for them. We start with Jane Doe's surplus. For the example, we suppose that all voters of Jane Doe prefer John Citizen as their second choice (as he is also from Party A). Based on this, we transfer the surplus votes and find that John Citizen has passed the quota and so is declared elected to the third and last seat that we had to fill. Even if we assume that Fred Rubble's surplus would have gone to Mary Hill, the vote transfer plus Hill's original votes would not add up to quota. Party B did not have two quotas of votes so was not due two seats, while Party A was. It is possible in realistic STV elections for a candidate to win without quota if they are still in the running when the field of candidates has thinned to the number of remaining open seats.

The district result is balanced party-wise. No one party took all the seats, as frequently happens under FPTP or other non-proportional voting systems. The result is fair – the most popular party took two seats; the less popular party took just one. The most popular candidates in each party won the party's seats. 81 percent of the voters saw their first choice elected. At least 15 percent of them (the Doe 1, Citizen 2 voters) saw both their first and second choices elected – there were likely more than 15 percent if some "Citizen 1" votes gave their second preference to Doe. Every voter had satisfaction of seeing someone of the party they support elected in the district.

Low mixed-member proportional representation (MMP) works

Mixed Member Proportional Representation combines election of district members with election of additional members as compensatory top-up.

Often MMP systems use single-member districts to elect district members. (Denmark, Iceland and Sweden uses multi-member districts in their MMP systems). MMP with SMDs is described here.

The mixed-member proportional system combines single member plurality voting (SMP), also known as [first-past-the-post](#) (FPTP), with party-list PR in a way that the overall result of the election is supposed to be proportional. The voter may vote for a district candidate as well as a party. The main idea behind MMP is *compensation*, meaning that the list-PR seat allocation is not independent of the results of the district level voting. First-past-the-post is a single winner system and cannot be proportional (winner-takes-all), so these disproportionalities are compensated by the party-list component.

A simple, yet common version of MMP has as many list-PR seats as there are single-member districts. In the example it can be seen, as is often the case in reality, that the results of the district elections are highly disproportional: large parties typically win more seats than they should proportionally, but there is also randomness — a party that receives more votes than another party might not win more seats than the other. Any such dis-proportionality produced by the district elections is addressed, where possible, by the allocation of the compensatory additional members.

MMP gives only as many compensatory seats to a party as they need to have the number of seats of each party be proportional. Another way to say this is that MMP focuses on making the final outcome proportional.

Differences to parallel voting

Compare the MMP example to [parallel voting](#). [Parallel voting](#) is a [mixed-member majoritarian](#) system. Here the party-list PR seat allocation is independent of the district results, meaning that there is no compensation (no regard to how the district seats were filled). The popular vote, the number of districts won by each party, and the number of districts and party-list PR seats are all the same as in the MMP example above, yet the total number of seats is different.

The overall results are not proportional, although they are more balanced and fairer than most single-winner first-past-the-post elections. Parallel voting is mostly [semi-proportional](#). [Mixed system](#) is the most proportional if the additional members are allocated in compensatory form.

There are many versions of MMP in use. Some use only a [single vote](#); in some, voters cast two votes, one for a local candidate and one for a party. Some allocate compensatory seats to best losers; others allocate according to party lists. Some use levelling seats to compensate for potential [overhang seats](#); others don't. Most impose an electoral threshold in order for a party to be eligible for any additional seats; some allow parties that elect one or more district seats to be eligible for additional seats even if its party share is below the threshold. Any barrier to access to the additional seats may produce wasted votes and dis-proportionality in the final result.

As well, there is [single non-transferable vote](#), which is also [semi-proportional](#). It has the advantage that parties play no direct role in elections and voters do not need to mark ranked votes. Each voter casts one vote for a candidate and as many candidates win by plurality as the number of seats in the district. Due to each voter casting just one vote, as in STV, and each district electing multiple members, as in STV, mixed representation is produced in each district and overall rough proportionality more or less. Without transferable votes, more votes are wasted than under STV.

Advantages and disadvantages

The case for a single transferrable vote system, a form of proportional representation, was made by [John Stuart Mill](#) in his 1861 essay *Considerations on Representative Government*:

In a representative body actually deliberating, the minority must of course be overruled; and in an equal democracy, the majority of the people, through their representatives, will outvote and prevail over the minority and their representatives. But does it follow that the minority should have no representatives at all? ... Is it necessary that the minority should not even be heard? Nothing but habit and old association can reconcile any reasonable being to the needless injustice. In a really equal democracy, every or any section would be represented, not disproportionately, but proportionately. A majority of the electors would always have a majority of the representatives, but a minority of the electors would always have a minority of the representatives. Man for man, they would be as fully represented as the majority. Unless they are, there is not equal government ... there is a part whose fair and equal share of influence in the representation is withheld from them, contrary to all just government, but, above all, contrary to the principle of democracy, which professes equality as its very root and foundation.^[1]

Mill's essay does not support party-based proportional representation and may indicate a distaste for the ills of party-based systems in saying:

Of all modes in which a national representation can possibly be constituted, this one affords the best security for the intellectual qualifications desirable in the representatives. At present, by universal admission, it is becoming more and more difficult for anyone who has only talents and character to gain admission into the House of Commons. The only persons who can get elected are those who possess local influence, or make their way by lavish expenditure, or who, on the invitation of three or four tradesmen or attorneys, are sent down by one of the two great parties from their London clubs, as men whose votes the party can depend on under all circumstances.^[1]

Many political theorists agree with Mill^[10] that in a [representative democracy](#) the representatives should represent all substantial segments of society but want reform rather than abolition of direct local community representation in the legislature.^[11]

STV and the additional-member system both produce local area representation and overall PR through mixed, balanced representation at the district level.^[12]

Fairness

PR tries to resolve the unfairness of [majoritarian](#) and [plurality voting](#) systems where the largest parties receive an "unfair" seat bonus and smaller parties are disadvantaged, always under-represented, and on occasion win no representation at all ([Duverger's law](#)).^{[13][14][15]:6-7} Under FPTP, an established party in UK elections has been elected to majority government with as little as 35% of votes ([2005 UK general election](#)). In certain Canadian elections, majority governments have been formed by parties with the support of under 40% of votes cast ([2011 Canadian election](#), [2015 Canadian election](#)). If turnout levels in the electorate are less than 60%, such outcomes allow a party to form a majority government by convincing as few as one quarter of the electorate to vote for it. In the [2005 UK election](#), for example, the [Labour Party](#) under [Tony Blair](#) won a comfortable parliamentary majority with the votes of only 21.6% of the total electorate.^{[16]:3} Such misrepresentation has been criticized as "no longer a question of 'fairness' but of elementary rights of citizens".^{[17]:22}

However, intermediate PR systems with a high [electoral threshold](#), or other features that reduce proportionality, are not necessarily much fairer: in the [2002 Turkish general election](#), using an open list system with a 10% threshold, 46% of votes were wasted.^{[18]:83} The other 54 percent of the votes did receive fair level of representation, though. Under first-past-the-post, a third or so of members are elected with less than half the votes cast in their district, the majority in such districts not getting any local representation and with no levelling seats getting no representation at all.

Plurality/majoritarian systems also benefit regional parties that win many seats in the region where they have a strong following but have little support nationally, while other parties with national support that is not concentrated in specific districts, like the [Greens](#), win few or no seats. An example is the [Bloc Québécois](#) in Canada that won 52 seats in the [1993 federal election](#), all in [Quebec](#), on 13.5% of the national vote, while the [Progressive Conservatives](#) collapsed to two seats on 16% spread nationally. The Conservative party although strong nationally had had very strong regional support in the West but in this election its supporters in the West turned to the Reform party (another regional party), which won all its seats west of Ontario, winning most of its seats west of Saskatchewan.^{[15][19]} Similarly, in the [2015 UK General Election](#), the [Scottish National Party](#) gained 56 seats, all in [Scotland](#), with a 4.7% share of the national vote while the [UK Independence Party](#), with 12.6%, gained only a single seat.^[20]

Representation of minor parties

The use of multiple-member districts enables a greater variety of candidates to be elected. It has been argued that in emerging democracies, inclusion of minorities in the legislature can be essential for social stability and to consolidate the democratic process.^{[18]:58}

Critics, on the other hand, claim this can give extreme parties a foothold in parliament, sometimes cited as a cause for the [collapse of the Weimar](#) government. With very low thresholds, very small parties can act as "king-makers",^[21] holding larger parties to ransom during [coalition](#) discussions. The example of [Israel](#) is often quoted,^{[18]:59} but these problems can be limited, as in the modern German [Bundestag](#), by the introduction of higher threshold limits for a party to gain parliamentary representation (which in turn increases the number of wasted votes).

Another criticism is that the dominant parties in plurality/majoritarian systems, often looked on as "coalitions" or as "[broad churches](#)",^[22] can fragment under PR as the election of candidates from smaller groups becomes possible. Israel, Brazil, and Italy (until [1993](#)) are examples.^{[18]:59,89} However, research shows, in general, there is only a small increase in the number of parties in parliament (although small parties have larger representation) under PR.^[23]

Open list systems and STV, the only prominent PR system which does not require political parties,^[24] enable [independent](#) candidates to be elected. In Ireland, on average, about six independent candidates have been elected each parliament.^[25] This can lead to a situation where forming a Parliamentary majority requires support of one or more of these independent representatives. In some cases, these independents have positions that are closely aligned with the governing party and it hardly matters. The Irish Government formed after the [2016](#) election even included independent representatives in the cabinet of a minority government. In others, the electoral platform is entirely local and addressing this is a price for support.

Coalitions

The election of smaller parties gives rise to one of the principal objections to PR systems, that they almost always result in [coalition governments](#).^{[18]:59}^[10]

Supporters of PR see coalitions as an advantage, forcing compromise between parties to form a coalition at the centre of the [political spectrum](#), and so leading to continuity and stability. Opponents counter that with many policies compromise is not possible. Neither can many policies be easily positioned on the left-right spectrum (for example, the environment). So policies are [horse-traded](#) during coalition formation, with the consequence that voters have no way of knowing which policies will be pursued by the government they elect; voters have less influence on governments. Also, coalitions do not necessarily form at the centre, and small parties can have excessive influence, supplying a coalition with a majority only on condition that a policy or policies favored by few voters is/are adopted. Most importantly, the ability of voters to vote a party in disfavor out of power is curtailed.^[10]

All these disadvantages, the PR opponents contend, are avoided by two-party plurality systems. Coalitions are rare; the two dominant parties necessarily compete at the centre for votes, so that governments are more reliably moderate; the strong opposition necessary for proper scrutiny of government is assured; and governments remain sensitive to public sentiment because they can be, and are, regularly voted out of power.^[10] However, this is not necessarily so; a two-party system can result in a "drift to extremes", hollowing out the centre,^[26] or, at least, in one party drifting to an extreme.^[27] The opponents of PR also contend that coalition governments created under PR are less stable, and elections are more frequent. Italy is an often-cited example with many governments composed of many different coalition partners. However, Italy is unusual in that both its houses can make a government fall, whereas other PR nations have either just one house or have one of their two houses be the core body supporting a government. Italy's current [parallel voting system](#) is not PR, so Italy is not an appropriate candidate for measuring the stability of PR.

Voter participation

Plurality systems usually result in single-party-majority government because generally fewer parties are elected in large numbers under FPTP compared to PR, and FPTP compresses politics to little more than two-party contests. Relatively few votes in a few of the most finely balanced districts, the "[swing seats](#)", are able to swing majority control in the house. Incumbents in less evenly divided districts are invulnerable to slight swings of political mood. In the UK, for example, about half the constituencies have always elected the same party since 1945;^[28] in the 2012 [US House](#) elections 45 districts (10% of all districts) were uncontested by one of the two dominant parties.^[29] Voters who know their preferred candidate will not win have little incentive to vote, and even if they do their votes have [no effect](#), although they are still counted in the popular vote calculation.^{[18]:10}

With PR, there are no "[swing seats](#)". Most votes contribute to the election of a candidate, so parties need to campaign in all districts, not just those where their support is strongest or where they perceive most advantage. This fact in turn encourages parties to be more responsive to voters, producing a more "balanced" ticket by nominating more women and minority candidates.^[15] On average about 8% more women are elected.^[23]

Since most votes count, there are fewer "[wasted votes](#)", so voters, aware that their vote can make a difference, are more likely to make the effort to vote, and less likely to vote [tactically](#). Compared to

countries with plurality electoral systems, [voter turnout](#) improves and the population is more involved in the political process.^{[18][15][23]} However, some experts argue that transitioning from plurality to PR only increases voter turnout in geographical areas associated with [safe seats](#) under the plurality system; turnout may decrease in areas formerly associated with [swing seats](#).^[30]

Proportional systems show higher [political efficacy](#), citizens' trust in their ability to influence and understand the government, compared to plurality and majoritarian systems.^[31]

Gerrymandering

First-past-the-post elections are dependent on the drawing of boundaries of their [single-member districts](#), a process vulnerable to political interference ([gerrymandering](#)) even if districts are drawn in such a way as to ensure approximately equal representation. To compound the problem, boundaries have to be periodically re-drawn to accommodate population changes. Even apolitically drawn boundaries can unintentionally produce the effect of gerrymandering, reflecting naturally occurring concentrations.^{[32]:65}

PR systems, due to having larger and fewer multiple-member districts, are less prone to gerrymandering – research suggests five-seat districts or larger are immune to gerrymandering.^{[32]:66}

Equality of size of multiple-member districts is not important (the number of seats can vary) so districts can be aligned with historical territories of varying sizes such as cities, counties, states or provinces. Later population changes can be accommodated by simply adjusting the number of representatives elected, without having to re-draw boundary. For example, Professor Mollison in his 2010 plan for STV for the UK divided the country into 143 districts and then allocated varying number of seats to each district (to add up to the existing total of 650 MPs) depending on the number of voters in each but with wide ranges (his five-seat districts include one with 327,000 voters and another with 382,000 voters). His district boundaries follow historical [county](#) and [local authority](#) boundaries, yet he achieves more uniform representation than does the [Boundary Commission](#), the body responsible for balancing the UK's [first-past-the-post](#) constituency sizes.^{[28][33]}

Mixed member systems are susceptible to gerrymandering for the local seats that remain a part of such systems. Under [parallel voting](#), a [semi-proportional system](#), there is no compensation for the effects that such gerrymandering might have. Under MMP, the use of compensatory list seats makes gerrymandering less of an issue. However, its effectiveness in this regard depends upon the features of the system, including the size of the regional districts, the relative share of list seats in the total, and opportunities for [collusion](#) that might exist. A striking example of how the compensatory mechanism can be undermined can be seen in the [2014 Hungarian parliamentary election](#), where the leading party, [Fidesz](#), combined gerrymandering and decoy lists, which resulted in a two-thirds parliamentary majority from a 45% vote.^{[34][35]} This illustrates how certain implementations of [mixed systems](#) (if non-compensatory or insufficiently compensatory) can produce moderately proportional outcomes, similar to parallel voting.

Link between constituent and representative

It is generally accepted that a particular advantage of plurality electoral systems such as first-past-the-post, or majoritarian electoral systems such as the [alternative vote](#), is the geographic link between representatives and their constituents.^{[18]:36[36]:65[17]:21} A notable disadvantage of PR is that, as its multiple-member districts are made larger, this link is weakened.^{[18]:82} In party list PR systems without delineated districts, such as the Netherlands and Israel, there is no geographic link between representatives and their constituents. This makes it more difficult for local or regional issues to be addressed at the federal level. With relatively small multiple-member districts, in particular with STV, there are counter-arguments: about 90% of voters can consult a representative they voted for, someone whom they might think more sympathetic to their problem. In such cases it is sometimes argued that constituents and representatives have a closer link;^{[28][32]:212} constituents have a choice of representative so they can consult one with particular expertise in the topic at issue.^{[32]:212[37]} With multiple-member districts, prominent candidates have more opportunity to be elected in their home constituencies, which they know and can represent authentically. There is less likely to be a strong incentive to [parachute](#) them into constituencies in which they are strangers and thus less than ideal representatives.^{[38]:248-250} Mixed-member PR systems incorporate single-member districts to preserve the link between constituents and representatives.^{[18]:95} However, because up to half the parliamentary seats are list rather than district seats, the districts are necessarily up to twice as large as with a plurality/majoritarian system where all representatives serve single-member districts.^{[17]:32}

An interesting case occurred in the Netherlands, when "out of the blue" a party for the elderly, the [General Elderly Alliance](#) gained six seats in the [1994 election](#). The other parties had not paid attention, but this made them aware. With the next election, the Party of the Elderly was gone, because the established parties had started to listen to the elderly. Today, a party for older folks, [50PLUS](#), has established itself in the Netherlands, albeit never with the same high number of seats. This can be seen as an example how geography in itself may not be a good enough reason to establish voting results around it and overturn all other particulars of the voting population. In a sense, voting in districts restricts the voters to a specific geography. Proportional voting follows the exact outcome of all the votes.^[39]

Potential lack of balance in presidential systems

In a [presidential system](#), the president is chosen independently from the parliament. As a consequence, it is possible to have a [divided government](#) where a parliament and president have opposing views and may want to balance each other's influence. However, the proportional system favors government of coalitions of many smaller parties that require compromising and negotiating topics.^[citation needed] As a consequence, these coalitions might have difficulties presenting a united front to counter presidential influence, leading to a lack of balance between these two powers. With a proportionally elected House, a President may strong-arm certain political issues^[citation needed]

This issue does not happen in a [parliamentary system](#), where the prime-minister is elected indirectly by the parliament itself. As a consequence, a divided government is impossible. Even if the political views change with time and the prime minister loses their support from parliament, they can be replaced with a [motion of no confidence](#). Effectively, both measures make it impossible to create a [divided government](#).

Attributes of PR systems

District magnitude

Academics agree that the most important influence on proportionality is an electoral district's [magnitude](#), the number of representatives elected from the district. As magnitude increases, proportionality improves.^[18] Some scholars recommend for STV voting districts of roughly four to eight seats,^[40] which are considered small relative to PR systems in general, which frequently have district magnitudes in the hundreds.

At one extreme, the [binomial electoral system](#) used in [Chile](#) between 1989 and 2013,^[41] a nominally proportional open-list system, features two-member districts. As this system can be expected to result in the election of one candidate from each of the two dominant political blocks in most districts, it is not generally considered proportional.^{[18]:79}

At the other extreme, where the district encompasses the entire country (and with a low minimum threshold, highly proportionate representation of political parties can result), parties gain by broadening their appeal by nominating more minority and women candidates.^{[18]:83}

After the introduction of STV in [Ireland](#) in 1921, district magnitudes slowly diminished as more and more three-member constituencies were defined, benefiting the dominant [Fianna Fáil](#), until 1979 when an independent boundary commission was established reversing the trend.^[42] In 2010, a parliamentary constitutional committee recommended a minimum magnitude of four.^[43] Despite relatively low magnitudes, Ireland has generally experienced highly proportional results.^{[18]:73}

In the [FairVote](#) plan for STV (which FairVote calls *choice voting*) for the [US House of Representatives](#), three- to five-member super-districts are proposed.^[44]

In Professor Mollison's plan for STV in the UK, four- and five-member districts are mostly used, with three and six seat districts used as necessary to fit existing boundaries, and even two and single member districts used where geography dictates.^[28]

Electoral threshold

The [electoral threshold](#) is the minimum vote required to win one seat. The lower the threshold, the higher the proportion of votes contributing to the election of representatives and the lower the proportion of votes wasted.^[18]

All electoral systems have electoral thresholds, either formally defined or the [natural threshold](#), which is the mathematical consequence of the district magnitude and election parameters.^{[18]:83}

A formal threshold usually requires parties to win a certain percentage of the vote in order to be awarded seats from the party lists. In Germany and New Zealand (both MMP), the threshold is 5% of the national vote but the threshold is not applied to parties that win a minimum number of constituency seats (three in Germany, one in New Zealand). Turkey defines a threshold of 7%,^[45] the Netherlands 0.67%.^[18] Israel has raised its threshold from 1% (before 1992) to 1.5% (up to 2004), 2% (in [2006](#)) and 3.25% in 2014.^[46] South Africa has no explicit electoral threshold, only a natural threshold ~0.2%. A [list of electoral thresholds by country](#) shows a typical electoral threshold for party-list PR is 3-5%.

In STV elections, winning the [quota](#) (ballots/(seats+1)plus 1) of votes assures election.^[47] Winning the [quota](#) in the first count when first preference votes are all that are counted, assures election at that point.^[48] E.g. for a district magnitude of 3, the STV electoral threshold would be 25% (of first-preference votes plus transferred later-preference votes), significantly higher than typical party-list PR. However, candidates who receive only about half the quota of first preference votes alone may attract good second (and third, etc.) preference support and win election.^[28]

However, success with less than quota cannot be relied on. Sometimes candidates in winning positions in the first count (but who do not have quota) are not elected, being pushed aside during the vote count in favor of other candidates who were initially less popular but have wide support and benefit from vote transfers. The need to attract second preferences tends to promote consensus and to disadvantage extremes.

Those who do not have wide support may not benefit greatly from vote transfers so may not be elected if they do not receive quota on first count.^[48]

The electoral threshold has different effects on STV than on Party-list PR. For STV the votes for candidates below natural threshold are not wasted, but transferred to the next-indicated choice. For party-list PR a vote for a party below electoral threshold is a [wasted vote](#) unless the [spare vote](#) system is applied.

Party magnitude

Party magnitude is the number of candidates elected from one party in one district. As party magnitude increases a more balanced ticket will be more successful, encouraging parties to nominate women and minority candidates for election.^[49]

But under STV, nominating too many candidates can be counter-productive, splitting the first-preference votes and allowing the candidates to be eliminated before receiving transferred votes from other parties. An example of this was identified in a ward in the [2007 Scottish local elections](#) where [Labour](#), putting up three candidates, won only one seat while they might have won two had one of their voters' preferred candidates not stood.^[28] The same effect may have contributed to the collapse of [Fianna Fáil](#) in the [2011 Irish general election](#).^[50] But generally in STV contests the transfers of votes allows each party to take roughly its due share of the seats based on vote tallies of the party's candidates and where all the candidates of a party preferred by a voter are eliminated, the vote may be transferred to a candidate of a different party also preferred by the voter.^[51]

Others

Other aspects of PR can influence proportionality such as the size of the elected body, the choice of open or closed lists, ballot design, and vote counting methods.

Measuring disproportionality

Exact proportionality has a single unambiguous definition: the seat shares must exactly equal the vote shares, measured as [seats-to-votes ratio](#). When this condition is violated, the allocation is disproportional, and it may be interesting to examine the *degree* of disproportionality – the degree to which the number of seats won by each party differs from that of a perfectly proportional outcome. This degree does not have a single unambiguous definition. Some common disproportionality indexes are:^[52]

- The [Gallagher Index](#) — involves squaring the difference between each party's vote share and seat share, and taking the square root of the sum.
- [Wasted vote](#), which only measures the difference between votes cast and seats obtained for parties which did not obtain any seat.
- The [Sainte-Laguë Index](#) — where the squared discrepancy from ideal [seats-to-votes ratio](#) is weighted equally for each voter.

The disproportionality changes from one election to another depending on voter behavior and size of effective electoral threshold, here shown is the wasted vote for New Zealand.^[53] In [2005 New Zealand general election](#) every party above 1% got seats due to the electoral threshold in New Zealand of at least one seat in first-past-the-post voting, which caused a much lower wasted vote compared to the other years. Different indexes measure different concepts of disproportionality. Some disproportionality concepts have been mapped to [social welfare functions](#).^[54]

Disproportionality indexes are sometimes used to evaluate existing and proposed electoral systems. For example, the [Canadian Parliament's 2016 Special Committee on Electoral Reform](#) recommended that a system be designed to achieve "a Gallagher score of 5 or less". This indicated a much lower degree of disproportionality than observed in the [2015 Canadian election](#) under [first-past-the-post voting](#), where the Gallagher index was 12.^[55]

There are various other measures of proportionality, some of them have software implementation.^[56]

The common indexes (Loosemore–Hanby, Gallagher, Sainte-Laguë) do not support [ranked voting](#).^{[57][58]} An alternative that does support it is the [Droop proportionality criterion](#) (DPC). It requires that if, for some set M of candidates, there exist more than k [Droop quotas](#) of voters who rank them at the top $|M|$ positions, then at least k candidates from M are elected. In the special case in which voters vote solely by party, DPC implies proportionality.

PR electoral systems

Party-based systems

Party list PR

Party list proportional representation is an electoral system in which seats are first allocated to parties based on vote share, and then assigned to party-affiliated candidates on the parties' [electoral lists](#). This system is used in many countries, including [Finland](#) (open list), [Latvia](#) (open list), [Sweden](#) (open list), [Israel](#) (national closed list), [Brazil](#) (open list), [Nepal](#) (closed list) as adopted in 2008 in first CA election, the [Netherlands](#) (open list), [Russia](#) (closed list), [South Africa](#) (closed list), [Democratic Republic of the Congo](#) (open list), and [Ukraine](#) (open list). For elections to the [European Parliament](#), most [member states](#) use open lists; but most large EU countries use closed lists, so that the majority of EP seats are

distributed by those.^[59] Local lists were used to elect the [Italian Senate](#) during the second half of the 20th century. Some common types of electoral lists are:

- [Closed list](#) systems, where each party lists its candidates according to the party's [candidate selection](#) process. This sets the order of candidates on the list and thus, in effect, their probability of being elected. The first candidate on a list, for example, will get the first seat that party wins. Each voter casts a vote for a list of candidates. Voters, therefore, do not have the option to express their preferences at the ballot as to which of a party's candidates are elected into office.^{[60][61]} A party is allocated seats in proportion to the number of votes it receives.^[62]
- [Ley de Lemas](#), an intermediate system used in Uruguay, where each party presents several closed lists, each representing a faction. Seats are distributed between parties according to the number of votes, and then between the factions within each party.^[citation needed]
- [Open list](#) systems, where voters may vote, depending on the model, for one person, or for two, or indicate their order of preference within the list. These votes sometimes rearrange the order of names on the party's list and thus which of its candidates are elected. Nevertheless, the number of candidates elected from the list is determined by the number of votes the list receives.^[citation needed]
- [Localized list](#) systems, where parties divide their candidates in single member-like constituencies, which are ranked inside each general party list depending by their percentages. This method allows electors to judge every single candidate as in a [FPTP](#) system.
- Two-tier party list systems, as in Denmark, Norway, and Sweden. In [Denmark](#), for example, the country is divided into ten multiple-member voting districts arranged in three regions, electing 135 representatives. In addition, 40 compensatory seats are elected. Voters have one vote which can be cast for an individual candidate or for a party list on the district ballot. To determine district winners, candidates are apportioned their share of their party's district list vote plus their individual votes. The compensatory seats are apportioned to the regions according to the party votes aggregated nationally, and then to the districts where the compensatory representatives are determined. In the 2007 general election, the district magnitudes, including compensatory representatives, varied between 14 and 28. The basic design of the system has remained unchanged since its introduction in 1920.^{[63][64][65]}

Mixed systems

There are [mixed electoral systems](#) combining a plurality/majority formula with a proportional formula^[66] or using the proportional component to compensate for disproportionality caused by the plurality/majority component.^{[67][68]}

The most prominent mixed compensatory system is [mixed member proportional representation](#) (MMP). It combines a single-district vote, usually [first-past-the-post](#), with a compensatory regional or nationwide party list proportional vote. For example, suppose that a party wins 10 seats based on [plurality](#), but requires 15 seats in total to obtain its proportional share of an elected body. A fully proportional mixed compensatory system would award this party 5 compensatory (PR) seats, raising the party's seat count from 10 to 15. MMP has the potential to produce proportional or moderately proportional election outcomes, depending on a number of factors such as the ratio of FPTP seats to PR seats, the existence or nonexistence of extra compensatory seats to make up for [overhang seats](#), and electoral thresholds.^{[69][70][71]} It was invented for the German [Bundestag](#) after the Second World War, and has spread to [Lesotho](#), [Bolivia](#), [New Zealand](#) and [Thailand](#). The system is also used for the [Welsh Parliament](#) and [Scottish Parliament](#) where it is called the [additional member system](#).^{[72][3]}

Voters typically have two votes, one for their district representative and one for the party list. The list vote usually determines how many seats are allocated to each party in parliament. After the district winners have been determined, sufficient candidates from each party list are elected to "top-up" each party to the overall number of parliamentary seats due to it according to the party's overall list vote. Before apportioning list seats, all list votes for parties which failed to reach the threshold are discarded. If eliminated parties lose seats in this manner, then the seat counts for parties that achieved the threshold improve. Any direct seats won by independent candidates are subtracted from the parliamentary total used to apportion list seats.^[73] Proportionality of MMP can be compromised if the ratio of list to district seats is too low, as it may then not be possible to completely compensate district seat disproportionality. Another factor can be how [overhang seats](#) are handled, district seats that a party wins in excess of the number due to it under the list vote. To achieve proportionality, other parties require "balance seats", increasing the size of parliament by twice the number of overhang seats, but this is not always done. Until recently, Germany increased the size of parliament by the number of overhang seats but did not use the increased size for apportioning list seats. This was changed for the 2013 national election after the constitutional court rejected the previous law, not compensating for overhang seats had resulted in a [negative vote weight](#) effect.^[74] Lesotho, Scotland and Wales do not increase the size of parliament at all, and, in 2012, a New Zealand parliamentary commission also proposed abandoning compensation for overhang seats, and so fixing the size of

parliament. At the same time, it would abolish the single-seat threshold – any such seats would then be overhanging seats and would otherwise have increased the size of parliament further – and reduce the electoral threshold from 5% to 4%. Proportionality would not suffer.^{[18][75]}

Similarly to MMP, [mixed single vote systems](#) (MSV) use a proportional formula for allocating seats on the compensatory tier, but voters only have one vote that functions on both levels. MSV may use a positive vote transfer system, where unused votes are transferred from the lower tier to the upper, compensatory tier, where only these are used in the proportional formula. Alternatively, the MMP (seat linkage) algorithm can be used with a mixed single vote to "top-up" to a proportional result. With MSV, the similar requirements as in MMP apply to guarantee an overall proportional result.

[Parallel voting](#) (MMM) systems use proportional formulas to allocate seats on a proportional tier separately from other tiers. Certain systems, like [scorporo](#) use a proportional formula after combining results of a parallel list vote with transferred votes from lower tiers (using negative or positive vote transfer).

Another mixed system is [dual-member proportional representation](#) (DMP). It is a single-vote system that elects two representatives in every district.^[76] The first seat in each district is awarded to the candidate who wins a plurality of the votes, similar to [FPTP voting](#). The remaining seats are awarded in a compensatory manner to achieve proportionality across a larger region. DMP employs a formula similar to the "best near-winner" variant of [MMP](#) used in the German state of [Baden-Württemberg](#).^[77] In Baden-Württemberg, compensatory seats are awarded to candidates who receive high levels of support at the district level compared with other candidates of the same party. DMP differs in that at most one candidate per district is permitted to obtain a compensatory seat. If multiple candidates contesting the same district are slated to receive one of their parties' compensatory seats, the candidate with the highest vote share is elected and the others are eliminated. DMP is similar to [STV](#) in that all elected representatives, including those who receive compensatory seats, serve their local districts. Invented in 2013 in the [Canadian province](#) of [Alberta](#), DMP received attention on [Prince Edward Island](#) where it appeared on a [2016 plebiscite](#) as a potential replacement for FPTP,^[78] but was eliminated in the third round.^{[79][80]} It was also one of three proportional voting system options on a [2018 referendum](#) in [British Columbia](#).^{[81][82][83]}

Biproportional apportionment

Biproportional [apportionment](#) aims to achieve proportionality in two dimensions, for example: proportionality by region and proportionality by party. There are several mathematical methods to attain biproportionality.

One method is called [iterative proportional fitting](#) (IPF). It was proposed for elections by the mathematician [Michel Balinski](#) in 1989, and first used by the city of [Zurich](#) for its council elections in February 2006, in a modified form called "new Zurich apportionment" (*Neue Zürcher Zuteilungsverfahren*). Zurich had had to modify its party list PR system after the [Swiss Federal Court](#) ruled that its smallest [wards](#), as a result of population changes over many years, unconstitutionally disadvantaged smaller political parties. With biproportional apportionment, the use of open party lists has not changed, but the way winning candidates are determined has. The proportion of seats due to each party is calculated according to their overall citywide vote, and then the district winners are adjusted to conform to these proportions. This means that some candidates, who would otherwise have been successful, can be denied seats in favor of initially unsuccessful candidates, in order to improve the relative proportions of their respective parties overall. This peculiarity is accepted by the Zurich electorate because the resulting city council is proportional and all votes, regardless of district magnitude, now have equal weight. The system has since been adopted by other Swiss cities and [cantons](#).^{[84][85]}

Balinski has proposed another variant called [fair majority voting](#) (FMV) to replace single-winner plurality/majoritarian electoral systems, in particular the system used for the [US House of Representatives](#). FMV introduces proportionality without changing the method of voting, the number of seats, or the – possibly gerrymandered – district boundaries. Seats would be apportioned to parties in a proportional manner at the [state](#) level.^[85] In a related proposal for the [UK parliament](#), whose elections are contested by many more parties, the authors note that parameters can be tuned to adopt any degree of proportionality deemed acceptable to the electorate. In order to elect smaller parties, a number of constituencies would be awarded to candidates placed fourth or even fifth in the constituency – unlikely to be acceptable to the electorate, the authors concede – but this effect could be substantially reduced by incorporating a third, regional, apportionment tier, or by specifying minimum thresholds.^[86]

Candidate-based systems

Single transferable vote

The single transferable vote (STV), also called [ranked choice voting](#),^{[87][88]} is a [ranked system](#): voters rank candidates in order of preference. Voting districts usually elect three to seven representatives; each voter casts just one vote. The count is cyclic, electing or eliminating candidates and transferring votes until all seats are filled. A candidate whose tally reaches a [quota](#), the minimum vote that guarantees election, is declared elected. The candidate's surplus votes (those in excess of the quota) are transferred to other

candidates at a fraction of their value proportionate to the surplus, according to the voters' preferences. If there are no surplus votes to transfer and there are still seats to fill, the least popular candidate is eliminated, those votes being transferred to their next preference at full value. The votes are transferred according to the next marked preference. Any votes that cannot be transferred are moved to a pile labelled exhausted or non-transferable.

The count continues until all the seats are filled or until there is only one more candidate than the number of remaining open seats. At that point all of them except the least popular candidate are declared elected, even if they do not have quota.

The transfer of votes of eliminated candidates is simple – the transfer of surplus votes is more involved. There are various methods for transferring surplus votes.

Manual methods used in early times and still today in places where STV was adopted in early 20th century (Ireland and Malta) transfer surplus votes according to a randomly selected sample, or transfer only a segment of the surplus selected based on the next usable marked preference.

Other more recent methods transfer all votes at a fraction of their value (the fraction derived by the surplus divided by the candidate's tally) and with reference to all the marked preferences on the ballots, not just the next usable preference. They may need the use of a computer.

The different methods may not produce the same result in all respects. But the front runners in the first count before any transfers are conducted are all or mostly elected in the end, so the various methods of transfers all produce much the same result.

Some variants of STV allow transfers to already elected or eliminated candidates, and these, too, can require a computer.^{[88][89]}

In effect, the method produces groups of voters of much the same size so the overall effect is to reflect the diversity of the electorate, each substantial group having one or more representatives the group voted for. Statistics of effective votes vary.

In Cambridge, under STV, 90 percent of voters see their vote help to elect a candidate, more than 65 percent of voters see their first choice candidate elected, and more than 95 percent of voters see one of their top three choices win.^[90]

Other reports claim that 90% of voters have a representative to whom they gave their first preference. Voters can choose candidates using any criteria they wish; the proportionality is implicit.^[28]

Political parties are not necessary; all other prominent PR electoral systems presume that parties reflect voters' wishes, which many believe gives power to parties.^[88] STV satisfies the [electoral system criterion proportionality for solid coalitions](#) – a solid coalition for a set of candidates is the group of voters that rank all those candidates above all others – and is therefore considered a system of proportional representation.^[88]

However, the small district magnitude used in STV elections (usually 5 to 9 seats, but sometimes rising to 21) has been criticized as impairing proportionality, especially when more parties compete than there are seats available,^{[10]:50} and STV has, for this reason, sometimes been labelled "quasi proportional".^{[91]:83}

While this may be true when considering districts in isolation, results *overall* are proportional.

Even though Ireland has particularly small magnitudes (3 to 5 seats), results of STV elections are "highly proportional".^{[18]:73[4]} In 1997, the average magnitude was 4.0 but eight parties gained representation, four of them with less than 3% of first preference votes nationally. Six independent candidates also won election.^[42]

STV has also been described as the *most* proportional system as it elects candidates without the need for parties. The influence of parties can distort proportionality.^{[91]:83}

The system tends to handicap extreme candidates because, to gain transfers based on back-up preferences and so improve their chance of election, candidates need to canvass voters beyond their own circle of supporters, and so need to moderate their views.^{[92][93]}

Conversely, widely respected candidates can win election even if they receive relatively few first preferences. They do this by benefiting from strong subordinate preference support. Of course, they must have enough initial support so that they are not in the bottom rung of popularity or they will be eliminated when the field of candidate is thinned.^[28]

Proportional approval voting

Systems can be devised that aim at proportional representation but are based on approval votes on individual candidates (not parties). Such is the idea of [proportional approval voting](#) (PAV).^[94] When there are a lot of seats to be filled, as in a legislature, counting ballots under PAV may not be feasible, so sequential variants have been used, such as [sequential proportional approval voting](#) (SPAV).

Sequential proportional approval voting

[Sequential proportional approval voting](#) (SPAV) is a multi-winner voting system similar to STV in that voters can express support for multiple candidates, but different in that candidates are [graded](#) instead

of [ranked](#).^[95] That is, a voter approves or disapproves of each candidate. SPAV was used briefly in Sweden during the early 1900s.^[96]

The vote counting procedure occurs in rounds. The first round of SPAV is identical to [approval voting](#). All ballots are added with equal weight, and the candidate with the highest overall score is elected. In all subsequent rounds, ballots that support candidates who have already been elected are added with a reduced weight. Thus, voters who support none of the winners in the early rounds are increasingly likely to elect one of their preferred candidates in a later round. The procedure has been shown to yield proportional outcomes especially when voters are loyal to distinct groups of candidates (e.g. political parties).^{[97][98]}

Rewighted range voting

Rewighted range voting (RRV) uses the same method as [sequential proportional approval voting](#) but uses a [score ballot](#).^{[99][100]} Rewighted range voting was used for the nominations in the Visual Effects category for recent Academy Award Oscars from 2013 through 2017,^{[101][102]} and is used in the city of [Berkeley, California](#), for sorting the priorities of the city council.^[103]

Asset voting

In asset voting,^{[95][104]} the voters vote for candidates and then the candidates negotiate amongst each other and reallocate votes amongst themselves. Asset voting was proposed by [Lewis Carroll](#) in 1884^[105] and has been more recently independently rediscovered and extended by Warren D. Smith and Forest Simmons.^[106] As such, this method substitutes candidates' collective preferences for those of the voters.

Evaluative proportional representation (EPR)

Similar to [majority judgment](#) voting that elects single winners, evaluative proportional representation (EPR) elects all the members of a legislative body.^[107] In contrast to any other voting method, EPR explains how it does not "waste" any votes, quantitatively, or qualitatively.^{[108] [109]} Each EPR voter is invited to grade one or more of the candidate's suitability for office as one of: Excellent (ideal), Very Good, Good, Acceptable, Poor, or Reject (entirely unsuitable). Multiple candidates may be given the same grade by a voter. Each citizen is assured that their one vote will equally increase the voting power of the elected member of the legislature who received either their highest grade, remaining highest grade, or proxy vote. Each elected member has a weighted vote in the legislative body exactly equal to the number of citizens' ballots exclusively counted for them. Using EPR, each citizen elects their representative at-large for a city council. For a large and diverse state legislature, each citizen chooses to vote through any of the districts or official non-geographically defined electoral associations in the country. Each voter grades any number of candidates in the whole country. Each member's weighted vote results from receiving one of the following from each voter: their highest grade, highest remaining grade, or proxy vote. Each citizen's vote equally adds to the voting power in the legislative body of the elected candidate they see as most likely to represent their hopes and concerns accurately. Also, each self-identifying minority or majority, is proportionally represented exactly. Like majority judgment, EPR reduces by almost half both the incentives and possibilities for voters to use Tactical Voting.

History

One of the earliest proposals of proportionality in an assembly was by [John Adams](#) in his influential pamphlet [Thoughts on Government](#), written in 1776 during the [American Revolution](#):

It should be in miniature, an exact portrait of the people at large. It should think, feel, reason, and act like them. That it may be the interest of this Assembly to do strict justice at all times, it should be an equal representation, or in other words equal interest among the people should have equal interest in it.^[110]

[Mirabeau](#), speaking to the [Assembly of Provence](#) on 30 January 1789, was also an early proponent of a proportionally representative assembly.^[111]

A representative body is to the nation what a chart is for the physical configuration of its soil: in all its parts, and as a whole, the representative body should at all times present a reduced picture of the people, their opinions, aspirations, and wishes, and that presentation should bear the relative proportion to the original precisely.

In February 1793, the [Marquis de Condorcet](#) led the drafting of the [Girondist constitution](#) which proposed a [limited voting](#) scheme with proportional aspects. Before that could be voted on, the [Montagnards](#) took over the [National Convention](#) and produced their own [constitution](#). On 24 June, [Saint-Just](#) proposed the [single non-transferable vote](#), which can be proportional, for national elections but the constitution was passed on the same day specifying [first-past-the-post voting](#).^[111]

Already in 1787, [James Wilson](#), like Adams a [US Founding Father](#), understood the importance of multiple-member districts: "Bad elections proceed from the smallness of the districts which give an opportunity to bad men to intrigue themselves into office",^[112] and again, in 1791, in his *Lectures on Law*: "It may, I believe, be assumed as a general maxim, of no small importance in democratical governments, that the more extensive the district of election is, the choice will be the more wise and enlightened".^[113] The 1790 [Constitution of Pennsylvania](#) specified multiple-member districts for the state Senate and required their boundaries to follow [county lines](#).^[114]

A PR system that uses single transferable votes was invented in 1819 by an English schoolmaster, [Thomas Wright Hill](#), who devised a "plan of election" for the committee of the *Society for Literary and Scientific Improvement* in Birmingham that used not only transfers of surplus votes from winners but also from losers, a refinement that later both Andræ and Hare initially omitted. But the procedure was unsuitable for a public election and was not publicised. In 1839, Hill's son, [Rowland Hill](#), recommended the concept for public elections in Adelaide, and a simple process was used in which voters formed as many groups as there were representatives to be elected, each group electing one representative.^[111]

The [Sainte-Laguë method](#) of party-list proportional representation was first described in 1832 by the American statesman and senator [Daniel Webster](#).

The list plan system was conceived by Thomas Gilpin, a retired paper-mill owner, in a paper he read to the [American Philosophical Society](#) in Philadelphia in 1844: "On the representation of minorities of electors to act with the majority in elected assemblies". It ensured at least one popularly elected member for each part of a multi-member district and also district-wide party-balanced representation.^[115] It was never put into practical use, but even as late as 1914 it was put forward as a way to elect the U.S. electoral college delegates and for local elections.^{[111][116][117]}

A practical election using the single transferable vote system (a combination of preferential voting and multi-member districts) was devised in Denmark by [Carl Andræ](#), a mathematician, and first used there in 1855, making it the oldest PR system.

STV was also invented (apparently independently) in the UK in 1857 by [Thomas Hare](#), a London [barrister](#), in his pamphlet *The Machinery of Representation* and expanded on in his 1859 *Treatise on the Election of Representatives*. The scheme was enthusiastically taken up by [John Stuart Mill](#), ensuring international interest. The 1865 edition of the book included the transfer of preferences from dropped candidates and the STV method was essentially complete, although Hare pictured the entire British Isles as one single district. Mill proposed it to the House of Commons in 1867, but the British parliament rejected it. The name evolved from "Mr.Hare's scheme" to "proportional representation", then "proportional representation with the single transferable vote", and finally, by the end of the 19th century, to "the single transferable vote". Such a system was well suited to the British political tradition. STV was preferred in the English-speaking world because it traditionally cast votes directly for individuals.^[118] STV was later adopted for national elections in Malta (1921), the Republic of Ireland (1921) and Australia (1948).

In Australia, the political activist [Catherine Helen Spence](#) became an enthusiast of STV and an author on the subject. Through her influence and the efforts of the Tasmanian politician [Andrew Inglis Clark](#), Tasmania became an early pioneer of the system, [electing the world's first legislators through STV in 1896](#), prior to its federation into Australia.^[119]

In the UK, the 1917 [Speaker's](#) Conference recommended STV for all multi-seat Westminster constituencies, but it was only applied to [university constituencies](#), lasting from 1918 until 1950 when the last of those constituencies were abolished.

In Ireland, STV was used in 1918 in the [Dublin University](#) constituency, and was introduced for devolved [elections in 1921](#).

STV is currently used for two national lower houses of parliament, Ireland, since independence (as the [Irish Free State](#)) in 1922,^[4] and Malta, since 1921, long before independence in 1966.^[120] In Ireland, two attempts were made by [Fianna Fáil](#) governments to abolish STV and replace it with the first-past-the-post plurality system. Both attempts were rejected by voters in referendums held [in 1959](#) and [again in 1968](#). STV is also prescribed for all other elections in Ireland including that of the presidency, although it is there effectively the [alternative vote](#), as it is an election with a single winner.

It is also used for the Northern Ireland Assembly and European and local authorities, Scottish local authorities, some New Zealand and Australian local authorities,^[37] the [Tasmanian](#) (since 1907) and [Australian Capital Territory](#) assemblies, where the method is known as *Hare-Clark*,^[121] and the city council in [Cambridge, Massachusetts](#) (since 1941).^{[8][122]}

The [D'Hondt method](#) was devised in 1878 by Belgian mathematician Victor D'Hondt as a way to allocate seats in a party-list PR system. Some Swiss cantons started using it to produce PR, beginning with Ticino in 1890. [Victor Considerant](#), a utopian socialist, described a similar system in an 1892 book. Many European countries adopted similar systems during or after World War I. List PR was favoured on [the Continent](#) because the use of lists in elections, the [scrutin de liste](#), was already widespread. Each uses one of a variety of methods of allocating seats – the [D'Hondt method](#), the [Sainte-Laguë method](#) or a different one.

Through the late 1800s and early 1900s, political reformers were involved in discussion and squabbles on the alternative system that would replace the first-past-the-post or block voting systems that were being used. [Cumulative voting](#), [limited voting](#), supplementary voting ([contingent voting](#)), STV, [instant-runoff voting](#), the Bucklin system of ranked voting, and list PR were used in different places, at the municipal, state or national level in that period. List PR or STV eventually became the preferred alternative electoral

method for many jurisdictions by the 1920s. The MMP version of list PR began to be used after the Second World War. District representation, proportionality of the results, the rate of wasted votes, the acceptable level of complication for voters and election officials, quickness of announcement of results and other aspects were often valued differently by the different reformers and by the elected governments who usually had the power to make decisions over electoral system. There is thus a wide range of PR systems used by the countries in the world that have adopted PR.^{[123][124]}

PR is used by a majority of the world's 33 most robust democracies with populations of at least two million people – 23 use PR (20 use list PR, two use MMP and one uses STV), while only six use [plurality](#) or a majoritarian system ([runoff](#) or [instant runoff](#)) for elections to the legislative assembly; and four use [parallel systems](#), which usually involves some members being elected through PR.^[125] PR dominates Europe, including Germany and most of northern and eastern Europe; it is also used for [European Parliament](#) elections. France adopted PR at the end of World War II, but discarded it in 1958; it was used for parliament elections in 1986. Switzerland has the most widespread use of proportional representation, which is the system used to elect not only national legislatures and local councils, but also all local executives.

PR is less common in the English-speaking world, especially at the national level. Malta and Ireland use STV for election of legislators. Australia uses it for senate elections. New Zealand adopted MMP in 1993. Gibraltar uses quasi-PR, limited voting. But the UK, Canada and India use plurality ([first-past-the-post](#)) systems for legislative elections.

Canada and the UK at one point did use STV in their elections. STV was used to elect British university MPs prior to 1958. STV was used in Canada to elect provincial legislators. STV was used to elect some provincial legislators in [Alberta](#) from 1924 to 1955, and in [Manitoba](#) from 1920 to 1953. In both provinces, the [alternative vote](#) (AV) was used in rural areas alongside STV in the major urban centres. First-past-the-post was re-adopted in Alberta by the dominant party for reasons of political advantage. In Manitoba, a principal reason given was to address under-representation of Winnipeg in the provincial legislature (which could have otherwise been addressed by adding more members to urban districts).^{[111]:223–234[126]}

STV has some history in the United States. Between 1915 and 1962, twenty-four cities used the system for at least one election. In many cities, minority parties and other groups used STV to break up single-party monopolies on elective office. One of the most famous cases is [New York City](#), where a coalition of Republicans and others pursued the adoption of STV in 1936 as part of an effort to free the city from control by the [Tammany Hall political machine](#). Under the new electoral system, Tammany Hall's power was abated but NYC dropped STV in 1946 after only five elections.^{[127][128]} Another famous case is [Cincinnati](#), Ohio, where, in 1924, Democrats and [Progressive](#)-wing Republicans secured the adoption of a [council–manager](#) charter with STV elections in order to dislodge the [Republican](#) machine of [Rudolph K. Hynicka](#). Although Cincinnati's council–manager system survives, Republicans and other disaffected groups replaced STV with [plurality-at-large voting](#) in 1957.^[129] From 1870 to 1980, [Illinois](#) used a semi-proportional [cumulative voting](#) system to elect [its House of Representatives](#). Each district across the state elected both Republicans and Democrats year-after-year.

[Cambridge, Massachusetts](#) (STV) and [Peoria, Illinois](#) (cumulative voting) have used PR for many years. Illinois used cumulative voting for decades in its state elections.^{[130][131]}

[San Francisco](#) (in most elections before 1977 and between 1980 and 1999) had citywide elections in which people cast multiple votes – sometimes for as many as nine candidates but usually for five or six – simultaneously ([block voting](#)), producing some aspects of PR through the use of a multi-member district. San Francisco used preferential voting ([Bucklin voting](#)) in its 1917 city election.

List of countries using proportional representation

The table below lists those countries and gives information on the specific PR system that is in use.

Detailed information on electoral systems applying to the first chamber of the legislature is maintained by the [ACE Electoral Knowledge Network](#).^{[132][133]} Countries using PR as part of a [mixed-member majoritarian](#) (e.g. [parallel voting](#)) system are not included.

Incentives for choosing an electoral system

Changing the electoral system requires the agreement of a majority of the currently selected legislators, who were chosen using the incumbent electoral system. Therefore, an interesting question is what incentives make current legislators support a new electoral system, particularly a PR system.

Many political scientists argue that PR was adopted by parties on the right as a strategy to survive amid suffrage expansion, democratization and the rise of workers' parties. According to Stein Rokkan in a seminal 1970 study, parties on the right opted to adopt PR as a way to survive as competitive parties in situations when the parties on the right were not united enough to exist under majoritarian systems.^[161] This argument was formalized and supported by Carles Boix in a 1999 study.^[162] Amel Ahmed notes that prior to the adoption of PR, many electoral systems were based on majority or plurality rule, and that these systems risked eradicating parties on the right in areas where the working class was large in numbers. He

therefore argues that parties on the right adopted PR as a way to ensure that they would survive as potent political forces amid suffrage expansion.^[163] A 2021 study linked the adoption of PR to incumbent fears of revolutionary threats.^[164]

In contrast, other scholars argue that the choice to adopt PR was also due to a demand by parties on the left to ensure a foothold in politics, as well as to encourage a consensual system that would help the left realize its preferred economic policies.^[165] The pressure to change may become so great that the government feels it must give in to the demand, even if it itself does not benefit from the change. This is the same process by which women's suffrage was achieved in many countries.^[166]

Yorum

Meclis yapısı, parlamenter sistemde, alınan oya göre temsilci olmaktadır. Ancak, %10 barajı veya bunun altındaki bir yapıda olanların, kısaca aşırı uç denilecek olanların oyu geçerli kabul edilmeyerek, bir düzen oluşturulmaktadır. Ülkemizde Başkanlık seçimi ayrı oylama/seçim ile %50 artı bir ile oluşmaktadır. Parlamenter yapı TBMM yapısındadır.

Ülkemizde orantısız temsil geçerli kabul edilmemektedir. Meclis bu yapıda olsa bile, kabul eden ve etmeyen denilerek, kanunlarda ekseriyeti alan geçerlidir.

Sadece ekseriyet olabilmesi için başka parti ve görüşlerden kişi/oy transfer edilmektedir.

Bu sistem bu nedenle çok detaylı incelenmeyecektir. Yönetim boyutu farklıdır, ülkemizdeki eski yapı irdelenmeyecektir.

Azınlığın hakkı olması açısından başvuru sistem denilmektedir. Olay birey, kişi hakları olursa, zaten bu sisteme gerek olmayacaktır.

Koalisyonlarda kararlar, yine meclise geleceği için, ekseriyet oyu temel olacaktır.

Başkanlık sisteminde yönetim gruplara göre yerine bireye göre oluru yapılırsa, zaten eşitlik baştan kurulmuş olmaktadır.

Bu sistemde oylar ile dengenin kurulması bir sorun iken, bireyin hakları temelinde olursa bir sorun da oluşmayacaktır.

Buradaki uygulanabilecek sistemler, topluma adapte olmasının zorluğu yanında, bireyin hakları da zedelenecek, onların bir gruba girmesinin zorunlu kılacaktır.

Güçlendirilmiş sistem denilmesi bu açıdan tercihlerde birini tanımlamakta ama hangisi söylenmemesi, hepsinde de tenkitlerin olmasıdır.

Tarihsel boyut konumuz olmamaktadır.

Party-list proportional representation, Wikipedia⁹

Party-list proportional representation (list-PR) is a subset of [proportional representation](#) electoral systems in which multiple candidates are elected (e.g., elections to [parliament](#)) through their position on an [electoral list](#). They can also be used as part of [mixed-member electoral systems](#).^[1]

In these systems, parties make lists of candidates to be elected, and seats are distributed by elections authorities to each party in proportion to the number of votes the party receives. Voters may vote for the party, as in [Spain](#), [Turkey](#), and [Israel](#); or for candidates whose vote total will pool to the parties, as in [Finland](#), [Brazil](#) and the [Netherlands](#);^[2] or a choice between the last two ways stated: [panachage](#).^[3]

Voting

In most party list systems, a voter may only vote for one party (single choice ballot) with their list vote, although [ranked ballots](#) may also be used ([spare vote](#)). Open list systems may allow more than one *preference votes within* a party list (votes for candidates are called preference votes - not to be confused with the other meaning of *preferential voting* as in ranked-choice voting). Some systems allow for voters to vote for candidates on multiple lists, this is called [panachage](#).

Selection of party candidates

The order in which a party's list candidates get elected may be pre-determined by some method internal to the party or the candidates (a [closed list](#) system) or it may be determined by the voters at large (an [open list](#) system) or by districts (a [local list](#) system).

Closed list

In a closed list system, each political party has pre-decided who will receive the seats allocated to that party in the elections, so that the candidates positioned highest on this list tend to always get a seat in the parliament while the candidates positioned very low on the closed list will not. Voters vote only for the party, not for individual candidates.

Open list

An open list describes any variant of a party-list where voters have at least some influences on the order in which a party's candidates are elected. Open list can be anywhere from *relatively closed*, where a candidate can move up a predetermined list only with a certain number of votes, to *completely open*, where the order of the list completely depends on the number of votes each individual candidate gets.

In [France](#), party lists in proportional elections must include as many candidates (and twice as many substitutes for the [departmental elections](#)) as there are seats to be allocated, whereas in other countries "incomplete" lists are allowed, which is not a problem under a [panachage](#) system.

Apportionment of party seats

Many variations on seat allocation within party-list proportional representation exist. Different [apportionment methods](#) may favour smaller or larger parties.^[4]

- [D'Hondt method](#) (favours larger parties)^[5]
- [Sainte-Laguë method](#) (slightly favours parties with one seat when [unmodified](#))
- [Huntington–Hill method](#) (slightly favours small parties)
- [Imperiali method](#) (greatly disfavors very small parties, not strictly proportional)
- [LR-Hare](#) (slightly favours very small parties)
- [LR-Droop](#) (very slightly favours larger parties)
- [LR-Hagenbach-Bischoff](#) (slightly favours larger parties)
- [LR-Imperiali](#) (greatly favours larger parties)

The apportionment methods can be classified into two categories:

- The [highest averages method](#) (or divisor method), including the [D'Hondt method](#) (Jefferson method) is used in [Armenia](#), [Austria](#), [Brazil](#), [Bulgaria](#), [Cambodia](#), [Croatia](#), [Estonia](#), [Finland](#), [Poland](#), and [Spain](#); and the [Sainte-Laguë method](#) (Webster method) is used in [Indonesia](#), [New Zealand](#), [Norway](#), and [Sweden](#).
- The [largest remainder \(LR\) methods](#), including the Hamilton method.

While the allocation formula is important, equally important is the district magnitude (number of seats in a constituency). The higher the district magnitude, the more proportional an electoral system becomes - the most proportional being when there is no division into constituencies at all and the entire country is treated as a single constituency.^[citation needed] More, in some countries the electoral system works on two levels: [at-large](#) for parties, and in constituencies for candidates, with local party-lists seen as fractions of general, national lists. In this case, magnitude of local constituencies is irrelevant, seat apportionment being calculated at national level.

List proportional representation may also be combined with other apportionment methods (most commonly majoritarian) in various mixed systems, e.g., using the [additional member system](#).

Example

Below it can be seen how different apportionment methods yield different results with the same number of seats and votes (100 and 2832 in this example).

As there are 100 seats, the percentage values for every party's share of the vote is equal to the party's vote count divided by the Hare quota (which is the ratio of vote and seat totals), and in this case the share of seats under the largest remainder method using this quota happens to be the same as the percentage values rounded to the nearest integer (because exactly 3 party's results has to be rounded up, same as there are 3 seats to assign with the largest remainder method after 97 seats are assigned based on the integer part of the vote share divided by the Hare quota). The Webster/Sainte-Laguë method yields the same result (but this is not always the case), otherwise all other methods give a different number of seats to the parties.

Notable is how the D'Hondt method breaks the [quota rule](#) (shown in red text) and favours the largest party with 37% of seats, even though it only got 35,91% of the vote (the quota rule would allow either 35 or 36 seats in this case = rounding up or rounding down, but no jump to 34 or 37). Also, the Adams and Huntington-Hill methods, which (without a threshold) greatly favour smaller parties gave 2 seats to the smallest party and would have both given at least 1 seat to every party if it got even just 1 vote from 2832. Of the highest average methods, modified versions of the formulas may not be strictly proportional. For example, the Imperiali method (not to be confused with the Imperiali quota) can be seen as a modified version of the D'Hondt (or Adams) method, and it is technically not proportional (e.g., if a party received 500/1000 votes, and there were 100 seats to be apportioned, it may sometimes not only get 50 - the clearly proportional number of seats - but could also get 51). The Macanese modification of the d'Hondt method,

whose quotients are based on the formula , is clearly disproportional; the great variations between the parties' vote shares are effectively reduced, and each party has a roughly equal number of seats.

Electoral threshold

List of countries using party-list proportional representation

The table below lists countries that use a proportional electoral system to fill a nationally elected legislative body. Detailed information on electoral systems applying to the first chamber of the legislature is maintained by the [ACE Electoral Knowledge Network](#).^{[6][7]} Countries using PR as part of a [parallel voting](#) (mixed-member majoritarian) or another [mixed system](#) (e.g. [MMP](#)) are not included.

Yorum

Mecliste, Parlamento yapısı oluşumu irdelenmektedir. TBMM yönetsel değil, kanun yapıcı ve bazı durumlarda da denetleyici olarak görev yapmaktadır.

Yönetsel güç, Cumhurbaşkanlığı Sistemi, eğer TBMM ekseriyet sağlamaz ise, sorunlar yaşanabilecek iken, ekseriyet yine aynı grupta olunca sorun oluşmamaktadır. Bu açıdan seçimde ekseriyetin korunması önemlidir.

Partilere göre orantısız yaklaşım, meclis sandalye yapısı açısından öne çıkmazdır. Bu nedenle bunun bir oy ve seçim boyutu olarak irdelenmelidir.

Bu Makalede geniş yorum yapılmayacaktır.

Opposition (politics), Wikipedia¹⁰

In [politics](#), the **opposition** comprises one or more [political parties](#) or other organized groups that are opposed, primarily [ideologically](#), to the [government](#) (or, in [American English](#), the [administration](#)), party or group in [political control](#) of a [city](#), [region](#), [state](#), [country](#) or other political body. The degree of opposition varies according to political conditions. For example, in [authoritarian](#) and [democratic](#) systems, opposition may be respectively repressed or desired.^[1] Members of an opposition generally serve as antagonists to the other parties.^[2]

Scholarship focusing on opposition politics didn't become popular or sophisticated until the mid-20th century.^[3] Recent studies have found that popular unrest regarding the economy and quality of life can be used by political opposition to mobilize and to demand change. Scholars have debated whether political opposition can benefit from political instability and economic crises, while some conclude the opposite. Case studies in Jordan align with mainstream thought in that political opposition can benefit from instability, while case studies in Morocco display a lack of oppositional mobilization in response to instability. In the Jordan case study, scholars reference opposition increasingly challenge those in power as political and economic instability proliferated whereas the opposition in Morocco did not mobilize on the instability.^[4]

Furthermore, research on opposition politics in South Asia has helped inform researchers on possibilities of democratic renewal post-backsliding as well as possibilities of political violence.^[5] Despite there being aggressive and powerful regimes in place in various South Asian countries, the opposition still poses a powerful counter-party. For example, members of opposition have made their way into office in Nepal and Sri Lanka has been hosting elections in regions known to previously not hold them. In these cases, the presence of opposition has brought about positive democratic change.^[5]

Political opposition through social media communication

As social media has become a larger part of society and culture around the world, so too has online political opposition. Online communication as a whole has also heightened the spread of clearer political opposition. Various factors like censorship, selective censoring, polarization, and echo chambers have changed the way that political opposition presents itself.^[6] Many Americans also believe that Social Media sites [censor political viewpoints](#) especially when they contradict the status quo.^[7]

Controlled opposition

Controlled opposition is the use of [black propaganda](#) and [saboteurs](#) who claim to oppose a particular [faction](#) but are in fact working for the faction. Revolutionary [Vladimir Lenin](#) allegedly said, "The best way to control the opposition is to lead it ourselves."^[citation needed]

See also

Yorum

Bir ülkede demokrasi varsa, muhalefet de olmalıdır. Muhalefet hayır diyen değil, alternatif üreten olmalıdır. Binalar tek elden TOKİ yapsın yaklaşımına karşın, müteahhitlere destek olun, daha çok, daha hızlı ve daha etkin olunabilir. TOKİ sadece kontrolör görevi olsun

denilebilir, ama olmadığı gözlenmektedir. Hayır deyince, peki kim yapsın cevabı da verilmelidir. Rant hukuksuz ise suçtur, o zaman iddia ispat edilerek mahkemeye verilmelidir ki muhalefet sözel değil, aynı zamanda yasal itirazını da yapmalıdır.

Her görüşün bir muhalefet tarafı olmalıdır. Ben karşıyım diyen için, gerekçe, dayanak sorulur ve bunların bilimsel, işlevsel ve gerçek olması önemli, gereklidir. TBMM zaten yasa ve durumlar konuşulurken, muhalefet hayır değil, alternatif çözümler sunmalıdır. Oylama ancak kabul ve ret şeklinde olmalıdır.

Hekimlikte de hasta ve hastalığı, durumuna bakılır. Malpraktis denilmesi için bilimsel dayanak olmalıdır. Hekimin kendi kararını oluşturma hakkı vardır, bu bilimsel olmalıdır. Bu bilim dışı ise ispat edilir, meslekten men cezası bile verilebilir.

Ekonomi, özel ve Kamu dışında üçüncü sektör, vakıflar vardır, burada yaklaşım katkı payına göre dağıtımdır.

Üniversiter yapıda mutlaka akademik kadro gerekirken, Enstitülerde bu zorunluluk yoktur. Dolayısıyla alternatif yaklaşım ve öneriler olmalıdır.

Kooperatifler ise daha sınırlı yapıdadırlar.

Bir Tarihsel örnek verilirse:

Türkiye dışarıdan şeker kamışından üretilmiş şeker almaktadır. Pancardan şeker üretilmesi için girişimler düşünülür. Muhalefet: 1) Dışarıdan alınan şeker için vergi alıyoruz, vergi kaybı olacaktır, 2) Pancardan üretme pahalı mal olur, 3) Isıtılması nedeni ile her 5 yılda bir fabrika yenilenmeli, fabrika kuran bir yapı oluşturulmalıdır, 4) Türkiye’de pancar yetiştiren alan yok, sulama gerekir, 5) Üretim için zirai teknoloji, traktör, sulama gerekir yok, 6) Pancar üretecek teknik, bitki de yok denilir. Ayrıca; 7) Devlet bunu yapabilecek yapıda değil, 8) Özel sektörün de sermayesi yoktur ve biz devletçi yapıdayız özel sektörü desteklemek mahzurlu olabilir, isteyen çıkabilir.

Bunun üzerine 6 kişiye devletten özel bir banka kurdurularak (İş Bankası) onlara sermaye aktarımı yapılır ve fabrika kurulur. Muhalefet, bankanın bu sermayeyi tutacak gücü yok, bir şube soyulsa yerine koyamaz, para kendisine ait değil denilir.

CEVAP: Haklısınız, ama memleketin kalkınmaya ihtiyacı var, Millete güvenmek gerekir.

Zamanımızda ise 128 Milyar sorgusu yapıldı, Merkez Bankasına sorusu Hükümete yapıldı. İnternet kanalı ile yazar olarak baktım 267 Milyar dolar vardı. 128 Milyar rakamı nereden çıktı denildi, ispat edemediler ve ceza ödediler. Kendilerinden bir kişi Merkez Bankası hesapları şeffaftır dedi, dinlemediler.

Muhalefet basın-yayın organları ile iyi iletişimde olmalı denir. Gerçekte ise besleyenler muhalefet olmaktadır. Bu açıdan temel gücü, özellikle dışarıdan, Globalleşen, Küreselleşen yapı, iktidarı yönlendirmek için muhalefeti kullanmaktadır.

Muhalefet olması önemlidir ama bir konuda gerekçe, dayanak ve bilimsel bir veri olması ile ancak dinlenir ve ilgilenir olunur.

Normal bir yapıda, muhalefetin Yüzde 20 oranı vardır, bunun üstüne çıkılmaması, muhalefetin etkin olmadığını gösterir.

Değerlendirmeler

Bilimde tercih olanağı olan yapılar geçerlidir. Kişiye özgü ve durumuna göre bir yaklaşım yapılması, bireyin rızası ile olanaklı olmalıdır. Burada gerçekliğe dayalı bir yaklaşım oluşmalıdır.

Yararlı olması yanında etkin, verimli, bulunabilir ve kişiyi mutlu eden, memnun kılınan tercih kapsamında olmalıdır.

Basit olarak susadık nasıl su içelim? Yemek ile alınan gıdaların artıkların atılması ile yumuşak ve elektroliti düşük kaynak suyu olmalıdır.

Eğer deniz kenarında susamış isek, elektrolitli bir sıvı almamız, maden suları daha yerinde olacaktır.

Tüm bunları denetleyen yapı, birinci tercihte mavi kapaklı su, sonra beyaz kapak ve en sonra da kırmızı kapaklı olan suları tercih etmelidir.

Bunun gibi her boyutta bilim üzere olmalı, daha sonra mavi kapaklı hangi suyu tercih edilmesi gündeme gelmelidir.

Unutmamalı, birey tek, yaratılış boyutu tektir, buna göre bilim yapılanmayı gerekli kılar. Bilim size gruplar arasında tercihi ön görür, ama öncelikle hangi durumdasınız o saptanmalıdır.

Muhalefet Nedir?

Muhalefet kelime anlamı olarak bir görüşe, bir eyleme, bir tutuma vb. karşı olma durumu, aykırılık ise de bunun gerekçe ve dayanakları olmalıdır.

Bunun sorgulanması, çözümünün bulunması veya gösterilmesi için önce sorun ve durum sorular şeklinde tanımlanıp, sonra kim ve nasıl yapacağı ortaya konulmalıdır.

5N1K Açılımı (<https://m.haberturk.com/>)¹¹:

5N; bu sorular, “nasıl”, “ne”, “nerede” “neden” “ne zaman” ile ilgili soruları kapsar. 1K; bu soruların “kim” hakkında olduğunun sorgusudur;

- Ne oldu?
- Nasıl oldu?
- Neden oldu?
- Nerede gerçekleşti?
- Ne zaman gerçekleşti?
- Kim hakkında?

Buna cevap vermeyen, kısaca çözüm üretilmez ise buna muhalefet denilmez. Tüm zamanımızda olan sorun da budur. Karşıyım ama gerekçe, dayanak ve kime olduğu değil, simge olarak birilerine karşı çıkmak olmaz, kabul göremez.

Hukuk bir karar vermiş ise, gerekçe ve dayanakları dinlenir ve buna göre verilerle analiz yapılmalıdır. Yorum konu ve durum ile ilgilidir. Diğer tartışmalar soyut, anlamsız aklı karıştırmak için, bir taraf olmaktır. Tarafta da niye o yerdesin diye soru olursa bilimsel, sosyal bir açıklaması olmalıdır. Karşıyım, karşı ama neden, niçin ve neye sorularına cevap ta olmalıdır.

Son zamanlarda Yüksek Mahkemeler arasındaki yetki tartışmasına bakılınca, her biri Anayasanın farklı maddesini dayanak almaktadır. Olay TCK ile ilgili bir olaydır.

İlgili uygulamaya bakalım: **Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2-** (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Buna göre olay var mı, var, ispatlı mı evet iken, üst mahkemelerin tartışması anlamsız olmaktadır. Olay değil, yetki tartışması yapılması da Yüksek Teknoloji Kültüründe Kuvvet Ayrılığı yapısında her biri, güç bende, en üstün benim durumunu tanımlamaktadır.

Olay ve duruma bakılsa sorun çözülecektir.

Ne, Neyi, Niçin, Nasıl, Neden gibi sorgular yaparken, kamu vicdanı ve ortak akıl değil, yani belirli bir kalıp değil, birey hakkı önemli olmalıdır. İdarenin düzenleyici yapısı suç kapsamında olamaz. Zaten TCK ilk maddede amacı olarak belirtilen de budur.

Ceza Kanununun amacı¹²: Madde 1- (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir.

Kamu düzen ve güvenliği, kişi hak ve özgürlüklerini barış içinde korumak ve suç işlenmesini önlemek olarak tanımlanmaktadır.

Sorun, muhalefet boyutunda olmaktadır, ben güçlüyüm değil, olay bazlı ne, nerede, nasıl ve neden sorguları olmalıdır.

Hekimler tanıyı kitaba göre değil, hastaya göre, hasta incelemesi ile koyarlar. Rıza ile de bunu yapar, tedavi de aynı şekildedir.

Karşı çıkıyorsan, mutlaka bir dayanağın olmalıdır. Her ders sonunca hocalarım bana itirazın var mı diye sorarlar, ben de kucağımdaki kitabı gösterip, bu konuları değinmediniz, gerekçenizi öğrenebilir miyim derdim.

Savaş değil fetih, öldürme değil, bağışlama yapan ordu galip gelir. Karşı çıkan değil, yol, yöntem ile karşı olan başarılı ve halkın oyunu alır. Gerçi çoğunluk oyu değil, birey kendi rızasını oluşturmalı, genel yaklaşıma peşin değil, düşünce, akıl ve gönül bütünlüğü ile uymalıdır. Sorumluluk kendisindedir.

ÖZET: Hukuk haklar demektir, birey hakları temelinde, kişi hak ve özgürlükleri önemlidir, olay bu açıdan bakılmalıdır. Rahman ve Rahim olan Yaratan ise, bize nasıl ceza verilir? Yapılan eyleme ceza verilir. O halde eyleme bakılmalıdır, kişi değil, eyleme ceza verilir. Kербela sorumluları da namaz kılan, inandığını söylenen kişilerdir. Kuran “107/5 Namazlarından/dualarından gaflet içindedir onlar” vurgusu ile belirtmektedir.

Sonuç

Bir konuya muhalefet olmak değil, kendimiz bile karar verirken, karşıt ve alternatifleri gündeme getirerek kendimiz karar vermeliyiz, sorumluluk bizdedir, çoğunluğa da uymak konumuz olmamaktadır, aydınlanmak, düşünmek ve nimete, temize güzele ve doğruya yönelmek olmalıdır.

Bir Kararın Çoğunluğa ait olması Doğruluğunu Göstermez

İnsanlar birey değil, toplum olarak bakıldığında, özellikle alınan kararlar ile insanlık dışı, gaddar ve zalim olarak, çoğu sapık olarak nitelenebilir. Ancak içlerinde muhalefet gibi kalsalar da hayırlı topluluklar da vardır, olacaktır, tümünden suçlanamaz. Hoşa giden karara değil, temiz ve nimette olana bakmalıdır. Uydurulanları dışlamalı, aklını kullanarak yarar ve nimet olup olmadığına bakmalıdır.

Her bireyin rızasına göre eylemi vardır ve sorumludur, bu açıdan toplumda bir asker değil, insan olarak, sevgi temelinde etik ilkelerde olmak, akıl ve gönlü bütünleştirme ve paylaşarak, tavsiye vermelerine, karışmayıp, ancak sorumlu kendileri olduğunu algıladıkları irdelenmelidir.

Her boyut insanlar için bir yaklaşımdır. Gece, istirahat bir nimettir, şükür ki uyku için zamanız oluyor. Bilim bize müjde ve uyarılar getirir, ancak genellikle bizler yüz çevirir, görmez, duymaz oluruz. Bilimde detaylar bizim yolumuzu açar, bir konuyu kavramamıza yardımcı olur. Eğer bir sorun oluşmuşsa detay atlanmış denilir. Nimete başlanılır, ne olacağı değil, olasılık izlenerek

doğruda kalması, azaba dönmemesi sağlanır. Gerçek varsa, veri ve kanıtla bakılır, varsayım ve yorum geçerli olamaz. Yaratılış ve doğada olanlar bir varlık sistemidir, bilime karşı çıkmamanın anlamı, yararı da olamaz. Bir bize azap veren bizi uyarabilir ve bir daha yapmayız. Bilimde olumsuzlar daha önemli işaret verebilir, buna göre veri olduğu gibi ele alınmalıdır, tümü derstir. Bilimde her olayın öncül verisi vardır, inanmayana anlam ifade etmez. Bilim birbiri ile etkileşim ve tamamlayan sistemler içindedir, yaratılış ve tabiat bunun kanıtıdır. Bir gerçek destan ve abartı ile değil, olan olaylar ve kişiler gerçek ile sunulmalı, Kurana bu işi yapmaktadır denilmektedir. Doğruyu söylersen yerimizden atılırız gerekçesi ile zalim olunmamalıdır. Tüm bunlar bize çoğunluk değil, bireye, duruma ve olaya özgü olan ve özgün veriye, kanıtla bilimsel irdeleme ile sonuca varılmayı öğretir.

Bir kişi karşılık beklemeden fayda içinde olursa, nimetin karşılığını görür. Bilim sahibi olan tüm insanlara saygı ve hürmet gösterir, bunu görev bilir. Kuran okumak ötesi, düşünmek, yorumlamak ve algılamak ile hakikatin farkına varılabilir. Yaratılış üzere olan, bilimde her olay, olgu bir ders, bir önemli bize mucize gibi katkı sağlar. Olumlu olanlar örnek, olumsuzlarda bir ibretlik derstir, bu algılanmalıdır. Bizim tek yaşamımız vardır, bunlar çoklu sorunla uğraşmak ile tek hizmet etme gibi farklı olabilir. Tümünde de şükrederek çalışmalıyız. Her boyutun bir yaratılışa etkisi vardır, bize düşen önlem, erken yaklaşım ve sona tedavi olmak, bunu da bilim ve bireyin yaratılışına göre yapılmalıdır: İnsanların yaratılışı aynı şekildedir, bunu bilmek istemezler. Bir toplumsal boyutta, hekimden yardım ve desteği, karşılıksız beklerken, tersi olması ile meslekten men cezası alınacağı ve suçlanıp mahkûm olacağı da bilinmektedir. Bu açıdan çoğunluk değil, etik ilkeler birey temelinde yapılandırılmalıdır.

Yaratılış, çevremiz mucizeler ile dolu, devamlı oluşmaktadır, mucize isteyenler, bilim ve aklını kullanmamışlardır. Bir güç etki altına almaz, alamaz, bahaneler geçerli olamaz, ceza bireyseldir. Kimse geleceği bilmez ama bu zamanda olanlar bir işarettir. Yaratılışta birçok doğa olayları, hepsi bir bilim, bilgi ve bize bir haktır, bu kavranmalıdır. Hakikati, bilimi değerlendirmeyen şükredemez. Hakikat çoğunlukta değil, bilim ve olgudur. Bir kayak yapmak için en ideal yere gidirsiniz. Ama üşüyünce hiçbir iş yapılamaz. Mucizeler ile dolu, ideal olabilir ama yapamazsınız.

Bir kişiye zorla dinletilemez, inceleme ve araştırma bile yapmazlar, inanmazlar ve felakete kapı açarlar. Bir kişi bilim insanı iken, yaratılışı neden dışladığı sorgulanırsa, benlikteki kıskançlık başlıca neden olmaktadır. Zan içinde olan ve düşüncesizlik yapanlar bizi saptırabilir, uyanık olmalıdır. Hırsları ile menfaat diyerek, kötülükleri süslü gösterenler gelecek değerlendirme içinde olamazlar, bizleri yanıtlamalıdır. Sözlerinde sadakat göstermeyenler, adalet ve birey hakkından çıkanlardır. İyiliği ben yaptım, istenmeyeni ise başkası yaptı denilmesi, sorumluluğu başkasına yüklenmesini sağlamaz. Empati, kendini başkasının yerine koymak iken, bunu bir kıskançlık veya büyüklük şeklinde yorumlanmamalıdır. Amaç iletişim ve ilişkinin doğru zeminde olması çabasıdır.

Bağımlı olan ile başkasına yararı olan eşit değil, ayrıcalıklı olmak istemektedir. Ayrıcalıklı bir bakıma yaratılışa, eşitlik ve tek anneden olma, genetik kardeşliğe iftira olmaktadır. Yaratılışta bilim, daima bir gelişim, değişim içindedir bu onun doğal yapısıdır, iftira denilmesi bilim dışılıktır. Kuran misallerle açıklar, hukuk ceza kapsamını tanımlar, insanın inisiyatifini kendisine bırakır. Doğru ve gerçeği konuşanlar, algılar ve gerçek sanmaların tersi olduğu için sevilmebilirler. Hak ediş, adaletli olarak eyleme göre oluşması nedeniyle, birçok kişi, gerçek ve varlığa karşı çıkar, ayrıcalık ister. İnsanların yaratılışı, adalet, yaratılan bilime uygun yaşamak iken, hakikati bilmeyen çok kişi olur. Doğum ile var oluş ile ölüm bir yaratılışın boyutu, sistematığıdır, bu açıdan yargılanmama olasılığı olmaz, bilmelidir.

Ölüm yok oluş değil, sevgi ve insanlıkta değerler yeniden doğacak, yaşatılacaktır. Tehlike ve zararımıza gidış kuşkusuz, sonucumuzu hazırlar, çoğu kime buna inanmaz. Yaratılış

davrananların dışında, bilime ters sonu yokluk olmuştur. Her varlık bize bir müjdecî ve uyarıcıdır. Bir varlık yaşarken çok farklı imkanlara karşılaşır, bunlar yaratılış gereğidir, gerçeği bilmek, algılamak gerekir. Bazı yaklaşımlarda yaratılışı tanı diyerek, tapınırlar ve velî olarak bilirler, onları aldatanlara inanırlar. Suç işleyenin rahat ettiği bir Evren söz konusu olamaz: Hakikatten sapanlar, eski zamanlarda da azap içinde olmuşlardır. Yaşam belirli bir süreç içinde olmaktır. Ama bize geçmişten gelenler ile bunları daha ileriye geliştirerek, yayarak, paylaşarak iletmek de bizim işimiz, görevimiz olmalıdır.

Çoğunluk, karşılıklı anlaşma ile niye onlara hak verelim diye düşünür. Bozuk inançlılar, siz üstün ve sorumluluğu almak istemedikleri için anlaşma yaparlar ama kalpleri kaçınır. Yaratılışa karşı yalan söyleyenler, nimetlere şükretmez, lütufları da görmezler, değerlendiremezler. Bilim ve yaratılış bilgileri en baştan beri varken, inanmayan, tersini yapanlar, seni de kuşkuya saptırmasın, hak, veri, kanıt doğrudan bilim, yaratılıştan gelir. Çoğunluk Yaratılışı Yaratana tanrı olarak görür ve tapınır, benlikleri olarak tapınırlar. Birçok kişi Yaratılışı tanı diyerek, hakikati bilmiyorlar. Yaratana şükretmek, bunun anlamını ve bilgisine sahip olmak iken, çoğu farkına varmaz. Çoğunluğun görüşüne göre hareket etmek değil, hata çoğunluğu değiştirmek bile olası olmayacağına göre, bize düşen biz olmak, örnek olmak, ibret olmamak olmalıdır.

Çoğunluğun görüşü ve kararı ile doğruyu yanlış, yanlışını doğru yapamazsınız, aldanmış olursunuz, suç ise cezanız bile hafiflemez.

Çoğunluğu suçlamanız olanaksızdır, kimse üstüne almaz, zaten oylar gizli atılır, açtığınız dava bile ortada kalır. Suç bireyseldir, bu hukuk prensibinden bir kurtulma yoludur.

Katolik yöntemde (şariat sisteminde de) kanunun açıklaması, Papa, konsüller, klişe ve denin papazının görüşü önemlidir. Noel kutlaması varken Yılbaşı'nı kutlayan aforoz edilir kuralı geçerlidir. Müslümanlarda da Noel kutlayan dışlanmaktadır. 5/114: Meryem oğlu İsa şöyle yakardı: "Allahım, ey Rabbimiz! Üzerimize gökten bir BAYRAM/ ZİYAFET/ SOFRA indir de bizim hem öncekilerimize hem sonrakilerimize bir bayram olsun, senden bir mucize olsun. Rızıklandır bizi! Rızık verenlerin en hayırlısı sensin!" Kuran ayeti dışlanmış olmaktadır.

Nar-doğan/Nur-doğan/Nevruz, uzun kış aylarının bitip, baharın geleceği müjdesi, yeni gün anlamındadır. Bu Orta Asya'da kutlanması nedeni ile, Hurma toplama zamanı olarak belirtilen Hz. İsa doğumu, Papalık tarafından buna çekilmiştir. Temsili doğumdur, ama bu abartılarak gerçeklik katılmaktadır.

Kanımcıca, her gün, her bahane bir bayram olmalı ve bize rızık, şükür ve nimeti algılama boyutu olması olarak bakılması önemlidir. Çoğunluk karar vermiş, uyulması zarar ve zorbalık yok ise elbet uygundur.

Hekimlik Bakışı¹³

Dergi hakimlik üzerine Tıp Dergisi olduğuna göre konu bu bakışa bağlanmalıdır.

Hekimlik etik ilkeleri, İbni Sina dahil, birçok vurgular ile geleneksel olarak tanımlamamıştır.

Hastalık Yok Hasta Var simgesi de olay, konu ve olgu hasta olduğuna göre buna göre yaklaşım yapılacaktır vurgusu, İbni Sina'ya atıfta bulunmaktadır.

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi/Tüzüğünde de (1960) bu konu irdelenmektedir.

Umumi kaide ve esaslar

Görev; sağlık, hayatı, şahsiyetine ihtimama ve hürmettir: Madde 2 – Tabip ve dış tabibinin başta gelen vazifesi, insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermektir.

Hiçbir şekilde ayrımcılık olmayacağı, Tıp Bilimine göre azami dikkat ve ihtimam gösterileceği: Tabip ve dış tabibi; hastanın cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlaki

düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, içtimai seviyesi, mevki ve siyasi kanaati ne olursa olsun, muayene ve tedavi hususunda azami dikkat ve ihtimamı göstermekle mükelleftir.

Tüm acil yardımda uzmanlığı ne olursa olsun ilk yardımda bulunur: Madde 3 – Tabip, vazifesi ve ihtisası ne olursa olsun, gerekli bakımın sağlanamadığı acil vakalarda, mücbir sebep olmadıkça ilk yardımda bulunur.

Hasta verisi sırdır, hukuki zorunluluk dışında belirtilemez: Madde 4 – Tabip ve dış tabibi, meslek ve sanatının icrası vesilesiyle muttali olduğu sırları, kanuni mecburiyet olmadıkça, ifşa edemez. Tıbbi toplantılarda takdim edilen veya yayınlarda bahis konusu olan vakalarda, hastanın hüviyeti açıklanamaz.

Hasta hekimini zorunluluk dışında kendi seçer: Madde 5 – Sağlık müesseselerinde tatbik olunan usul ve kaideler mahfuz olmak üzere, hasta; tabibini ve dış tabibini serbestçe seçer.

Hekim serbestçe, vicdani ve mesleki kanaatine göre hareket eder: Madde 6 – Tabip ve dış tabibi, sanat ve mesleğini icra ederken, hiçbir tesir ve nüfuza kapılmaksızın, vicdani ve mesleki kanaatine göre hareket eder. Tabip ve dış tabibi, tatbik edeceği tedaviyi tayinde serbesttir.

Başka meslek etiği dışında da olsa etik dışı yaklaşımlardan kaçınır: Madde 7 – Tabip ve dış tabibi sanat ve mesleğinin icrası dışında dahi olsa, meslek ahlak ve adabı ile telif edilemeyen hareketlerden kaçınır.

Hekimliğe ticari yaklaşım veremez: Madde 8 – Tabiplik ve dış tabipliği mesleklerine ve tedavi müesseselerine, ticari bir veçhe verilemez. Tabip ve dış tabibi, yapacağı yayınlarda tababet mesleğinin şerefini üstün tutmaya mecbur olup, her ne suretle olursa olsun, yazılarında kendi reklamını yapamaz. Tabip ve dış tabibi, gazetelerde ve diğer neşir vasıtalarında, reklam mahiyetinde teşekkür ilanları yazdıramaz.

Sağlık mensupları reklam veremez, sadece adını, uzmanlığını yazar: Madde 9 – Tabip ve dış tabibi, gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ve reçete kağıtlarında, ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiş olan ihtisas şubesini, akademik unvanını ve muayene gün ve saatlerini yazabilir. Muayenehane kapılarına veya binaların dışına asılacak tabelaların ebadı ve adedi, mahalli tabip odaları tarafından tespit edilebilir. Tabipler ve dış tabipleri, tabip odalarının bu husustaki kararlarına riayet etmekle mükelleftirler. Tabelalarda en çok iki renk kullanılabilir. Işık verici vasıtalarla tabelaları süslemek yasaktır.

Etik Deklarasyonu göre yeni uygulamaları, Faz IIB ve Faz IV ise uygular: Madde 10 – Araştırma yapmakta olan tabip ve dış tabibi, bulduğu teşhis ve tedavi usulünü, yeter derecede tecrübe ederek faydalı olduğuna veya zararlı neticeler tevhit etmeyeceğine kanaat getirmediği, tatbik veya tavsiye edemez. Ancak, yeter derecede tecrübe edilmemiş olan yeni bir keşfin tatbikatı sırasında alınacak tedbirler hakkında ilgililerin dikkatini celbetmek ve henüz tecrübe safhasında olduğunu ilave etmek şartı ile, bu keşfi tavsiye edebilir. Bir keşif hakkında yanlış kanaat uyandıracak ifadeler kullanılması yasaktır.

İnsanlar üzerine tecrübe ve deney yapılamaz, daha önce belirli düzeyde çalışması olan ve zararlı olmadığı saptanmışları uygular: Madde 11 – Tecrübe maksadı ile insanlar üzerinde hiçbir cerrahi müdahale yapılamayacağı gibi aynı maksatla, kimyevi, fiziki veya biyolojik şekilde herhangi bir tedavi de tatbik edilemez. Klasik metotların bir hastaya fayda vermeyeceği klinik veya laboratuvar muayeneleri neticesinde sabit olduğu takdirde, daha önce, mutad tecrübe hayvanları üzerinde kâfi derecede denenmek suretiyle faydalı tesirleri anlaşılmış olan bir tedavi usulünün tatbiki caizdir. Şu kadar ki, bu tedavinin tatbik edilebilmesi için hastaya faydalı olacağı ve muvaffakiyet elde edilmemesi halinde ise mutad tedavi usullerinden daha elverişsiz bir netice alınmayacağı muhtemel bulunması şarttır. Evvelce tecrübe edilmiş olmamakla beraber, zarar vermesine ihtimal bulunmayan ve hastayı kurtarması kati görülen bir müdahale yapılabilir

Hekim; 1) Haksız menfaat temini yapamaz, 2) Karşılıklı ücretli hasta gönderemez, 3) Diğer sağlık elemanları, eczacı dahil, menfaat ilişkisi olamaz, 4) Hastanın tıp bilimi dışında tavassut edemez, 5) Ücretler konusunda aracı olamaz: Madde 12 – Tabip ve dış tabiplerinin: A) Hastalara, herhangi bir suretle olursa olsun, haksız bir menfaat teminini istihdaf eden fiil ve hareketlerde bulunmaları; B) Birbirlerine, muayene ve tedavi için hasta göndermeleri mukabilinde ücret alıp vermeleri; C) Kendilerine hasta temini maksadıyla, eczacı, yardımcı tıbbi personel ve diğer her hangi bir şahsa tavassut ücreti ödemeleri; D) Şahsi bir menfaat düşüncesi veya gayrimeşru bir gaye ile ilaç, tıbbi alet veya vasıtalar tavsiye etmeleri yahut sağlık müesseselerine hasta sevk etmeleri veya yatırmaları; E) Muayene ve tedavi ücretinin tespiti ve bunun ödenmesi hususunda, üçüncü şahısların tavassutunu kabul etmeleri; caiz değildir.

Meslektaşların hastaları ile münasebetleri

Hekim her hastasını tedavi edecek garantisi veremez. Aldatıcı teşhis ve tedavi olamaz. Hasta arzusu olsa bile, hastaya zararlı bir madde veremez: Madde 13 – Tabip ve dış tabibi, ilmi icaplara uygun olarak teşhis koyar ve gereken tedaviyi tatbik eder. Bu faaliyetlerinin mutlak surette şifa ile neticelenmemesinden dolayı, deontoloji bakımından muaheze edilemez. Tababet prensip ve kaidelerine aykırı veya aldatıcı mahiyette teşhis ve tedavi yasaktır. Tabip ve dış tabibi; teşhis, tedavi veya korunmak gayesi olmaksızın, hastanın arzusuna uyararak veya diğer sebeplerle, akli veya bedeni mukavemetini azaltacak herhangi bir şey yapamaz.

Hastaya sıhhi ihtimam gösterirken, mümkün olmayan durumlar için, ıstırabını azalmaya, dindirmeye çalışır ve ümit ve teselli eder, hasta isterse, yakınlarına da net konuşmaz, isterse bilgi verilir: Madde 14 – Tabip ve dış tabibi, hastanın vaziyetinin icap ettirdiği sıhhi ihtimamı gösterir. Hastanın hayatını kurtarmak ve sıhhatini korumak mümkün olmadığı takdirde dahi, ıstırabını azaltmaya veya dindirmeye çalışmakla mükelleftir. Tabip ve dış tabibi, hastasına ümit vererek teselli eder. Hastanın maneviyatı üzerinde fena tesir yapmak suretiyle hastalığın artması ihtimali bulunmadığı takdirde, teşhise göre alınması gereken tedbirlerin hastaya açıkça söylenmesi lazımdır. Ancak, hastalığın, vahim görülen akıbet ve seyrinin saklanması uygundur. Meşum bir pronostik hastanın kendisine çok büyük bir ihtiyatla ihdas edilebilir. Hasta tarafından, böyle bir pronostiğin ailesine açıklanmaması istenilmemiş veya açıklanacağı şahıs tayin olunmamış ise, durum ailesine bildirilir.

Hastaya bakmak üzere eve çağırılması ile, mesuliyetlerini önce belirtir: Madde 15 – Hastaya bakmak üzere bir aile nezdine veya herhangi bir müesseseye çağrılan tabip, korunmayı da sağlamaya çalışır. Tabip, hastalara ve onlarla birlikte yaşayanlara, kendilerine ve muhitlerine karşı mesuliyetlerini bildirir

Tabip icabında, tedaviye devamı reddetmek pahasına da olsa, hijyen ve korunma kaidelerine riayeti temin için gayret sarfeder.

Rapor hasta ile yaptıklarını kapsar, hatır için verilmez: Madde 16 – Tabip ve dış tabibi bir kimsenin sıhhi durumu hakkında, ilmi metotları tatbik suretiyle bizzat yaptığı muayene neticesinde edindiği vicdani ve fenni kanata ve şahsi müşahedesine göre rapor verir. Hususi bir maksatla veya hatır için rapor veya herhangi bir vesika verilemez.

Yardım Hastanın husus ve ailevi işlerine karışmaz, ama istenirse mümkün olan kolaylığı ve desteği sağlar: Madde 17 – Tabip ve dış tabibi, hastanın hususi veya ailevi işlerine karışmaz. Ancak, hayati ehemmiyeti haiz bulunan veya sağlık bakımından zaruri görülen hallerde, mümkün olan kolaylığı ve manevi yardımı sağlar.

Tıbbi gerekçeler hariç olmak üzere, mesleki ve şahsi sebeplerle hastaya bakmayabilir: Madde 18 – Tabip ve dış tabibi, acil yardım, resmi veya insani vazifenin ifası halleri hariç olmak üzere, mesleki veya şahsi sebeplerle hastaya bakmayı reddedebilir.

Hekim hastayı devredeceği hekim, vaktinden önce haberdar eder, her türlü bilgiyi de sunar: Madde 19 – Tabip ve dış tabibi mesleki veya şahsi sebeplerle, tedaviyi bitirmeden hastasını bırakabilir. Ancak, bu gibi hallerde, diğer bir meslektaşın tedavi veya müdahalesine imkân verecek zamanı evvelden hesaplayarak hastayı vaktinde haberdar etmesi şarttır. Hastanın bırakılması halinde hayatının tehlikeye düşmesi veya sıhhatinin zarara uğraması muhtemel ise, diğer bir meslektaş temin edilmedikçe, hastayı terk edemez. Hastayı bu suretle terk eden tabip veya dış tabibi, lüzum gördüğü veya hasta tarafından talep edildiği takdirde, tedavi zamanına ait müşahede notlarını verir.

Faydasını bilmediği ilacı veremez, teselli için tavsiyelerde bulunabilir, maddi durum açısından da dikkatli olmalıdır: Madde 20 – Tabip ve dış tabibi, faydasızlığını bildiği bir ilacı, hastaya veremez. Ancak, esaslı bir tedavi yapılması mümkün olmayan hallerde, teselli bakımından bazı ilaçlar tavsiye edebilir. Mali vaziyetleri müsait olmayan hastalara, mutlak zaruret olmadıkça, pahalı teselli ilaçları verilmesi caiz değildir. Tabip ve dış-tabibi, hastaya lüzumsuz ve fuzuli masraflar yaptırmıyacağı gibi faydası olmayacağını ve hastanın mali kudretinin kâfi gelmeyeceğini bildiği bir tedaviyi tavsiye edemez.

Hekim beraber çalışacağı ekibi seçer: Madde 21 – Başkalarının yardımı ile yapılacak cerrahi ameliyeler ile diğer tedavilerde, operatör, müdavi tabip ve dış tabibi, beraber çalışacağı elemanları seçmekte serbesttir. Götürü ücret şartı müstesna olmak üzere, yardımcı tıbbi personelin ücretleri, hasta tarafından ödenir. Hasta tarafından çağırılmamış olan müdavi tabip veya dış tabibi, ameliyatta hazır bulunmaktan dolayı ayrıca ücret isteyemez. Umumi, mülhak ve hususi bütçeli daireler ile belediyelere, iktisadi Devlet teşekküllerine veya bunlara bağlı müesseselere ait sağlık tesislerinde olan usul ve esaslar mahfuzdur

Meslektaşların birbiri ile ve para-medikal meslek mensup ile münasebetleri:

İyi münasebetler kurmalı, anlaşmazlıkları kendi aralarında çözmeye çalışmalı, yoksa tabip odalarına haber vermelidir: Madde 37 – Tabip ve dış tabipleri, kendi aralarında iyi meslektaşlık münasebetlerini idame ettirmeli ve manevi bakımdan birbirine yardım etmelidirler. Meslekle ilgili anlaşmazlıklarını, evvela kendi aralarında halletmeğe çalışmalı ve bunda muvaffak olamadıkları takdirde mensup oldukları tabip odalarına haber vermelidirler.

Hekim meslektaşlarını zemmedemez, haysiyet kırıcı hücumlardan da meslektaşlarını korur: Madde 38 – Tabip ve dış tabibi, meslektaşlarını zemmedemeyeceği gibi onları küçük düşürecek diğer tavır ve hareketlerde de bulunamaz. Tabip ve dış tabibi, herhangi bir şahsın haysiyet kırıcı hücumlarına karşı meslektaşlarını korur.

Başka hekimlerin hastalarını elde etmeye çalışmaz: Madde 39 – Tabip ve dış tabibi, meslektaşlarının hastalarını elde etmeğe matuf hareket ve teşebbüslerde bulunamaz.

Sağlık personelinin, kim olursa olsun, mesleki münasebetlerinde bağımsız olmalarını ihlal etmemeli, nezaket göstermeli ve müşkül duruma sokmamalıdır: Madde 40 – Tabip ve dış tabibi, para-medikal meslek mensupları ile mesleki münasebetlerinde, onların bağımsızlığını ihlal etmemeli, kendilerine nezaket göstermeli, onları, hastalarına karşı müşkül bir duruma koyabilecek hareketlerinden sakınmalıdır.

ÖZET

Kısaca genel hekim olmak, insan olma sıfatlarını toplamaktadır.

- ✓ Hekimin görevi; sağlık, hayatı, şahsiyetine ihtimama ve hürmettir. Ayrıca hiçbir şekilde ayrımcılık olmayacağı, Tıp Bilimine göre azami dikkat ve ihtimam gösterileceği bir hukuksal boyuttur.
- ✓ Uygulamalar bireye göredir, bu nedenle kurul kararı ona sadece bir aydınlatmadır, uygulama veya uygulamama kendi kararına göre, bilimsel temelde, bilimin hastaya uyarlanması şeklindedir.

- ✓ Hekim serbestçe, vicdani ve mesleki kanaatine göre hareket eder: Hekim beraber çalışacağı ekibi seçer: İyi münasebetler kurmalı, anlaşmazlıkları kendi aralarında çözmeye çalışmalı, yoksa tabip odalarına haber vermelidir Hekim meslektaşlarını zemmedemez, haysiyet kırıcı hücumlardan da meslektaşlarını korur: Başka hekimlerin hastalarını elde etmeye çalışmaz: Sağlık personelinin, kim olursa olsun, mesleki münasebetlerinde bağımsız olmalarını ihlal etmemeli, nezaket göstermeli ve müşkül duruma sokmamalıdır
- ✓ Acil müdahalede uzmanlık değil, genel tıbbi yaklaşımdır ve tüm acil yardımda uzmanlığı ne olursa olsun ilk yardımda bulunur.
- ✓ Tıbbi gerekçeler hariç olmak üzere, mesleki ve şahsi sebeplerle hastaya bakmayabilir. Hasta hekimini zorunluluk dışında kendi seçer. Hekim hastayı devrecedeği hekim, vaktinden önce haberdar eder, her türlü bilgiyi de sunar
- ✓ Hekimliğe ticari yaklaşım veremez Sağlık mensupları reklam veremez, sadece adını, uzmanlığını yazar. Hekim; 1) Haksız menfaat temini yapamaz, 2) Karşılıklı ücretli hasta gönderemez, 3) Diğer sağlık elemanları, eczacı dahil, menfaat ilişkisi olamaz, 4) Hastanın tıp bilimi dışında tavassut edemez, 5) Ücretler konusunda aracı olamaz:
- ✓ Etik Deklarasyonuna (Helsinki) göre yeni uygulamaları, Faz IIB ve Faz IV ise uygular: İnsanlar üzerine tecrübe ve deney yapılamaz, daha önce belirli düzeyde çalışması olan ve zararlı olmadığı saptanmışları uygular. Hekim her hastasını tedavi edecek garantisi veremez. Aldatıcı teşhis ve tedavi olamaz. Hasta arzusu olsa bile, hastaya zararlı bir madde veremez: Hastaya sıhhi ihtimam gösterirken, mümkün olmayan durumlar için, ıstırabını azalmaya, dindirmeye çalışır ve ümit ve teselli eder, hasta isterse, yakınlarına da net konuşmaz, isterse bilgi verilir: Hastaya bakmak üzere eve çağırılması ile, mesuliyetlerini önce belirtir: Faydasını bilmediği ilacı veremez, teselli için tavsiyelerde bulunabilir, maddi durum açısından da dikkatli olmalıdır:
- ✓ Rapor hasta ile yaptıklarını kapsar, hatıra için verilmez
- ✓ Hasta verisi sırdır, hukuki zorunluluk dışında belirtilemez. Yardım Hastanın husus ve ailevi işlerine karışmaz, ama istenirse mümkün olan kolaylığı ve desteği sağlar
- ✓ Başka meslek etiği dışında da olsa etik dışı yaklaşımlardan kaçınır.
- ✓ Hekimler toplumda etik rol modeller oldukları için, tüm yaklaşımlarında da örnek olarak gösterildikleri sık rastlanır.

NOT: Hekim açıkça serbestçe kendi vicdani ve bilgisine göre davranacağı açık ve net iken, ekibini de kendi seçebiliyorsa, bu durumda çoğunluğun etkisini söz edilmesi olanaklı olamaz. Muhalefet değil, katkılarda bilimsel ve etik olmalıdır. Muhalefet hasta izlemi, elde edilen tedavi sonuçları ve diğer kişisel boyutlardır. Kesinlikle garanti ve %100 doğruluk olmadığı için devamlı bir alternatif ve farklı sonuçlar elde etmeyi de beklemelidir.

Kaynaklar

- 1) Kuran: Kuranı Kerim çözümü, www.ahmedhulusi.org. 2008.
- 2) Kuran, Türkçe: Y. N. ÖZTÜRK, Kur'anı Kerim Meali. www.yeniboyut.com/meal.asp.
- 3) Doğruluk (felsefe), Wikipedia
- 4) Etik, Wikipedia
- 5) DÜŞÜNME BİÇİMLERİ (BECERİLERİ) (<https://www.google.com/search?q=alternatif>)
- 6) Ömer YILDIRIM), MEB Felsefe Ders Kitabı, Açık Öğretim Ders Kitabı. Alternatif Görüş Geliştirme Nasıl Yapılır? Alternatif Görüş Geliştirme Yöntemleri
- 7) Politics, Wikipedia
- 8) Proportional representation, Wikipedia

- 9) Party-list proportional representation, Wikipedia
- 10) Opposition (politics), Wikipedia
- 11) 5N1K Açılımı (<https://m.haberturk.com/>)
- 12) Türk Ceza Kanunu. www.mevzuat.gov.tr
- 13) Deontoloji Nizamnamesi. www.mevzuat.gov.tr